

**2024KO OTSAILAREN 21EKO BATZAR NAGUSIAREN
BATZAR-EGUNKARIA
(ITZULPENA)**

**DIARIO DE SESIONES DE LA SESIÓN PLENARIA
DE FECHA 21 DE FEBRERO DE 2024
(TRADUCCIÓN)**

AURKIBIDEA

Orrialdea

- Batzarra hasi da.....	5
- IDAZKARI andreak gai-zerrendako lehenengo puntua irakurri dau “Danel Bringas Egilior jaunaren batzarkide hautetsiaren egiaztagutuna. Batzordearen Erespena bozkatzea.”	5
- IDAZKARI andreak gai-zerrendako seigarren puntua irakurri dau. “Okupazioaren aurkako Foru Plana abian jartzea.”	6
- Bizkaiko Talde Popularreko Gómez-Guadalupe García-Tejedor batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	6
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako Vaquero Moreno batzarkide jaunak hartu dau berbea	8
- Euskal Sozialistak taldeko Zurro Tobajas batzarkide jaunak hartu dau berbea	10
- EH Bildu taldeko Casanova Alonso batzarkide jaunak hartu dau berbea	11
- Euzko Abertzaleak taldeko Edesa Gómez batzarkide andreak hartu dau berbea	13
- Bizkaiko Talde Popularreko Gómez-Guadalupe García-Tejedor batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	15
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako Vaquero Moreno batzarkide jaunak hartu dau berbea	16
- Euskal Sozialistak taldeko Zurro Tobajas batzarkide jaunak hartu dau berbea	17
- EH Bildu taldeko Casanova Alonso batzarkide jaunak hartu dau berbea	18
- Euzko Abertzaleak taldeko Edesa Gómez batzarkide andreak hartu dau berbea	20
- IDAZKARI andreak gai-zerrendako bigarren puntua irakurri dau .. “Umeen interes gorenara funtsezkotzat joteko eskubidea bermatzeko neurriak.”	21
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea.....	21

- Euskal Sozialistak taldeko Otermin Eraso batzarkide jaunak hartu dau berbea	23
- Euzko Abertzaleak taldeko Urquieta Zuzaeta batzarkide andreak hartu dau berbea	25
- Bizkaiko Talde Popularreko González Diez-Andino batzarkide jaunak hartu dau berbea	27
- EH Bildu taldeko Duque Santacoloma batzarkide andreak hartu dau berbea	28
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea.....	30
- Euskal Sozialistak taldeko Otermin Eraso batzarkide jaunak hartu dau berbea	31
- Euzko Abertzaleak taldeko Urquieta Zuzaeta batzarkide andreak hartu dau berbea	31
- Bizkaiko Talde Popularreko González Diez-Andino batzarkide jaunak hartu dau berbea	32
- LEHENDAKARI andreak gai-zerrendako hirugarren puntua irakurri dau “Zerga sistemaren gaineko ebaluazioa.”	33
- EH Bildu taldeko Sarasola Lartategi batzarkide andreak hartu dau berbea	33
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea.....	35
- Bizkaiko Talde Popularreko Pagadigorria Wicke batzarkide jaunak hartu dau berbea	37
- Euskal Sozialistak taldeko Álvarez Castrejón batzarkide jaunak hartu dau berbea	38
- Euzko Abertzaleak taldeko Lerma Mentxaka batzarkide jaunak hartu dau berbea	39
- EH Bildu taldeko Sarasola Lartategi batzarkide andreak hartu dau berbea	41
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea.....	42
- Bizkaiko Talde Popularreko Pagadigorria Wicke batzarkide jaunak hartu dau berbea	43
- Euskal Sozialistak taldeko Álvarez Castrejón batzarkide jaunak hartu dau berbea	45
- Euzko Abertzaleak taldeko Lerma Mentxaka batzarkide jaunak hartu dau berbea	46

- IDAZKARI andreak gai-zerrendako laugarren puntua irakurri dau	47
“Garraio publikoaren deskontuak.”	
- EH Bildu taldeko Méndez Urigoitia batzarkide jaunak hartu dau berbea	47
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea.....	50
- Euskal Sozialistak taldeko Jerónimo Moreno batzarkide jaunak hartu dau berbea	51
- Euzko Abertzaleak taldeko Lekerikabeaskoa Arrillaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	53
- Bizkaiko Talde Popularreko Gómez-Guadalupe García-Tejedor batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	54
- EH Bildu taldeko Méndez Urigoitia batzarkide jaunak hartu dau berbea	56
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea.....	58
- Euskal Sozialistak taldeko Jerónimo Moreno batzarkide jaunak hartu dau berbea	58
- Euzko Abertzaleak taldeko Lekerikabeaskoa Arrillaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	60
- Bizkaiko Talde Popularreko Gómez-Guadalupe García-Tejedor batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	61
- IDAZKARI andreak gai-zerrendako bosgarren puntua irakurri dau	63
“Eskola kirolean sexu abusuak ekiditeko neurriak.”	
- EH Bildu taldeko Goñi Lacar batzarkide andreak hartu dau berbea	63
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako Vaquero Moreno batzarkide jaunak hartu dau berbea	65
- Euskal Sozialistak taldeko Campo Prieto batzarkide andreak hartu dau berbea	66
- Euzko Abertzaleak taldeko Iturrioz Rementeria batzarkide jaunak hartu dau berbea	68
- Bizkaiko Talde Popularreko González Díez-Andino batzarkide andreak hartu dau berbea	69
- EH Bildu taldeko Goñi Lacar batzarkide andreak hartu dau berbea	71
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako Vaquero Moreno batzarkide jaunak hartu dau berbea	73

- Euskal Sozialistak taldeko Campo Prieto batzarkide andreak hartu dau berbea	73
- Euzko Abertzaleak taldeko Iturrioz Rementeria batzarkide jaunak hartu dau berbea	74
- Bizkaiko Talde Popularreko González Díez-Andino batzarkide andreak hartu dau berbea	75
- IDAZKARI andreak gai-zerrendako zazpigarren puntua irakurri dau	76
“Basogintzako azterlan batzordea. 1. atala.”	
- EH Bildu taldeko Arriola Alzola batzarkide andreak hartu dau berbea	77
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako Vaquero Moreno batzarkide jaunak hartu dau berbea	78
- Bizkaiko Talde Popularreko González Díez-Andino batzarkide andreak hartu dau berbea	80
- Euskal Sozialistak taldeko Zurro Tobajas batzarkide jaunak hartu dau berbea	81
- Euzko Abertzaleak taldeko Lekerikabeaskoa Arrillaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	82
- EH Bildu taldeko Arriola Alzola batzarkide andreak hartu dau berbea	84
- Talde Berezia-Elkarrekin Bizkaiako Vaquero Moreno batzarkide jaunak hartu dau berbea	85
- Euzko Abertzaleak taldeko Lekerikabeaskoa Arrillaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	86
- Batzarra amaitu da.....	88

2024ko otsailaren 21eko batzarra
goizeko 09:00etan hasi da.

Se inicia la sesión del 21 de
febrero de 2024 a las 09:00 horas.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señoras y señores, señora Diputada General, apoderados y apoderadas, estimados junteros y junteras, y también a todas las personas que seguirán esta Sesión Plenaria a través de streaming, compañeros y compañeras de los medios de comunicación, buenos días, y gracias por estar con nosotros/as una vez más.

Antes de introducimos con el Orden del Día de hoy les voy a proponer una modificación en el Orden del Día. Lo he comentado antes con el conjunto de portavoces y al tener el consenso de todos ellos y ellas, realizaremos una modificación en el Orden del Día. Comenzaremos con el primer punto y, a continuación, trataremos el sexto punto. De esa manera, daremos tiempo para que se incorporen a esta Sesión Plenaria las y los junteros que están retenidos en la carretera.

Dicho esto, comenzaremos con el primer punto; sepan que se trata de una votación. Leeré el dictamen de la Comisión y a continuación procederemos a la votación. El dictamen de la comisión dice así. Perdón, señora Secretaria, proceda a la lectura.

La Sra. **SECRETARIA / IDAZKARI** andreak:

1.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:
Iniciativa Originaria: Credencial ([R.E.12/E/2023/0002668](#))
Autor: JUNTA ELECTORAL CENTRAL
Asunto: Credencial de Apoderado Electo de D. Danel Bringas Egilior. Votación del Dictamen de la Comisión.
Documento Principal: [Ver](#)
Boletines: [Apoderado/a: Adquisición de su condición plena](#) (10A), [Dictamen de la Comisión](#) (10B)
Expediente: ([12/C/03/0000623](#))

1.- Ekimenari(ei) buruzkoak azertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:
Jatorrizko ekimena: Batzarkide-agiria ([12/E/2023/0002668SE](#))
Egilea: HAUTESKUNDE BATZAR ZENTRALA
Gaia: Danel Bringas Egilior jaunaren batzarkide hautetsiaren egiaztagutuna. Batzordearen Erespina bozkatzea.
Dokumentu Nagusia: [Ikusi](#)
Aldizkariak: [Batzarkidea: Batzarkidetasun osoaz jabetzea](#) (10A), [Batzordearen Erizpena](#) (10B)
Espedientea: ([12/C/03/0000623](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Secretaria.

Examinados los datos aportados, y de acuerdo con la normativa aplicable, esta Comisión, en sesión celebrada el día 18 de enero, acuerda declarar que el señor Daniel Bringas Egilior no se encuentra incurso en causa alguna de incompatibilidad para el

desempeño del cargo de Apoderado a las Juntas Generales de Bizkaia, siendo por ello compatible su situación actual con el desempeño de dicho cargo.

Siendo este el dictamen, procedemos a su votación. Podemos votar.

El resultado es el siguiente. Se han emitido en total 40 votos, siendo 40 votos favorables. Por lo tanto, se aprueba el dictamen por unanimidad.

Tal y como hemos comentado, como hemos anunciado, a continuación trataremos el punto sexto, que dice así.

La Sra. **SECRETARIA / IDAZKARI** andreak:

6.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Proposición no de norma ([R.E.12/E/2024/0000093](#))

Autor: Gómez-Guadalupe García-Tejedor, Pablo (GPV/BTP)

Asunto: La puesta en marcha de un Plan Foral contra la Okupación.

Documento Principal:

([R.E.12/E/2024/0000093](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del plazo de enmiendas](#) (7A), [Enmiendas: No presentadas](#) (7B)

Expediente: ([12/B/26/0000712](#))

6.- Ekimenari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Arauz besteko proposamena ([12/E/2024/0000093SE](#))

Egilea: Gómez-Guadalupe García-Tejedor, Pablo (GPV/BTP)

Gaia: Okupazioaren aurkako Foru Plana abian jartzea.

Dokumentu Nagusia: ([12/E/2024/0000093SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#) (7A), [Zuzenketa-eskeak: Ez dagoz](#) (7B)

Espedientea: ([12/B/26/0000712](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora Secretaria.

Es el turno del juntero que ha presentado la iniciativa. Por consiguiente, el representante del Partido Popular Bizkaia, señor Gómez-Guadalupe García-Tejedor, tiene usted la palabra.

El Sr. **GÓMEZ-GUADALUPE GARCÍA-TEJEDOR** jaunak: Buenos días a todos y a todas, y gracias, señora Presidenta. Egun on guztioi.

Gure Legebiltzarreko lanean proposamenak eta proposamenak dagozala uste dogu, mozinoak eta mozinoak, baina, egia esan, herritarrei sarritan urrun geratzen jakez Ganbera honetan jorratzen doguzan eztabaida askoren kutsua eta mamina, baita beste erakunde batzuetan jorratzen dirananak be. Halanda be, badira beste arazo batzuk benetakoak, serioak eta nabariak diranak, eta horreetan gure herritarrek argi ikusten dabe administrazio publikoek gehiago inplikau behar dirana eta herritarrek gehiago babestu behar dabezana. Eta, jakina, politikan ari garanon zeregina da gure esku daukaguzan baliabide guztiakaz arazo horreei erantzutea.

Gure ustez, erakunde guztiok arazo erreal bati heldu behar deutsagu, arazo serio bati, eta arazo hori gero eta handiagoa da gure Autonomia Erkidegoan, eta horixe da okupazioaren aurkako Foru Plan bat ezarteko Arauz Besteko Proposamen hau aurkezteko

izan dogun errazoa. Eta, batez be, gaur egun erakundeek ez dabelako behar dan moduan konpontzen arazo hori. Bizkaia, gure Lurralde Historikoa, ez dago legez kanpoko okupazioaren fenomenotik aparte. Azken hilebeteotan hainbat kasu ikusi ditugu gure lurraldeko leku askotan: etxebizitzan okupazioak, txaletak, mueta guztietako lokalak, eta jaubeak edo legezko jaubeak babes barik itxita. Eta, gainera, aurrekoa nahikoa ez balitz, etxebizitza horreetako edo okupazioak izan diran eremu horreetako bizilagunek bizikidetzaz arazo handiak jasan behar izan dabez. Hontsu Karrantzan ikusi izan dogu hori, edo danok gogoratu geinkez Ezkerraldean okupazioakaz jazo diran gertaerak.

Gainera, azken urteotan, eta podere publikoen pasibotasunak eraginda, ikusi dogu zelan herritarrek mobilizazio sozial baketsuen bidez jardun behar izan daben bidebakokeria baten aurrean, auzotar bat, legezko jaube bat, bere etxebizitzatik kanpo zelan itxi dan ikusterakoan.

Baina ez deusuet nire perzeptzio pertsonalez edo herritarren zati handi baten perzeptzioez bakarrik berba egiten. Barne Ministerioraren datuek be horrelan adierazoten dabe, eta horreek dira errealdade hori ondoen islatu leikienak. Bere azken txostenaren arabera, Espainiako gainerako herrialdeetan okupazioak jatsi egin diran arren, Euskadin gero eta handiagoa da.

Errealdade horren aurrean, batzarkide popularren ustez, Foru Aldundiak ez dau izan behar errealdade horren konplize, eta gizartearen eskariak entzun eta jaso egin behar dauz, eta, ahal dauen neurrian, ondasun higituezinen gaineko eskubideen titularrak benetan babestearen alde egin behar dau. Eta azkenaldian entzuten ari garan berbetatik harago, apustu hori herritarren eskubideen babes eraginkorra lortzeko neurri aktiboen bidez gauzatu daitela gura dogu, baita auzokideen bizikidetzaz baketsua eta errespetuzkoa be, eta personen segurtasuna ziurtatu daitela.

Okupazioaren aurkako Foru Plan honetan, Talde Popularrak Foru Aldundi honek emon ahal dauzan hainbat neurri proponidu ditu, zuzenean eskuduna dalako edo bere ardurea dalako, eskumena daben beste Administrazio batzukaz batera lan egiteko egutegi baten bidez. Izan be, Aldundi honek gure Lurralde Historikoari jagokon guztian inplikau behar dauela uste dogu. Proponidu dogun okupazioaren aurkako Foru Planak Bizkaiko Foru Aldundiaren jarrera aktiboa eta sendoa ekarriko leuke legez kanpoko okupazioaren aurrean, eta honako jarduera honeek eukiko leukez:

Bizkaiko Foru Aldundiak, Ertzaintzak, toki-administrazioek koordinauta jarduteko lan-mahai bat abian jarrea. Era horretan, udaltzaingoak hor egongo lirarteke, legez kanpoko okupazioaren aurkako neurriak koordinetako Bizkaian.

Gure Lurralde Historikoan dagozan polizia-kidego desbardinetan unidade espezializauak sortu daitezala sustatzea.

Horrez gainera, polizia-kidegoek protokoloak egin dagiezala sustatzea, legez kanpoko okupatzaileek errekerimentua jasoten dabenetik 24 orduko epea izan dagien urteteko; delitu gori-goria bada, berehala urtenarazoko dira.

Gainera, gure ustez, Bizkaiko Foru Aldundiak toki-administrazioek legez kanpoko edozein okupatzailearen errolda-inskripzioen deuseztasuna deklaratea sustatu behar dau.

Araudi fiskala erreformau daitela be proponidu dogu, legez kanpoko okupazioek eragindako zergadunei Errenta aitorpenean konpentsetako. Izan be, zergadun horreek zerga desbardinei aurre egin behar izaten deutsee, esate baterako Ondasun Higiezinaren gaineko Zergeari, edo beste tasa batzuei, esaterako, zabor-zergeari.

Doako laguntza juridikorako zerbitzua be bultzatu behar dala uste dogu, gure lurraldean legez kanpo okupata dagozan higituezinen gaineko eskubidea daben titularrei ekintza judizial administratiboak edo judizioz kanpokoak gauzaten laguntzeko.

Eta, azkenik, Bizkaiko Foru Aldundiak informazino-kanpaina bat be abian ipini dagiala proponidu dogu, batez be okupazinoak eragindako eremuetako bizilagunei zuzenduta, ondotox dakigu-eta zeintzuk diran, eta legez kanpoko okupazino horreek jasaten dabezan herritarrentzako gomendio batzuk ezarri daitezala.

Gure ustez, okupazinoaren aurkako Foru Plan honegaz, Bizkaiko Foru Aldundiak aukerea dauka behingoz gero eta handiagoa dan arazo bat geldiarazoteko, hau da, okupazinoa. Datuen arabera, okupazinoa gorantza doa eta uste dogu erakunde publiko guztiok ahalik eta modu aktiboenean burukatu behar dogula. Talde Popularrean uste dogu Bizkaiko lurraldean higituezin bat daben bizilagunei euren jaubetzea babestu behar jakela, euren bizikidetzak baketsua babestu behar jakela, eta beharrezkoa da erakunde batzuek jagon dagiezala, legez kanpoko okupazinoa baizen egoera bidebakoa eta, zoritxarrez, hain gogorra bizi dabenean.

Horregaitik guztiagaitik, Bizkaiko talde Popularrak Okupazinoaren aurkako Foru Plan hau aurkeztu dau, eta gaurko Osoko Bilkuran onartu daitela espero dogu.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Gómez-Guadalupe García-Tejedor.

A continuación, daremos inicio al turno de los grupos. Para ello, el representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señor Vaquero Moreno, tiene usted la palabra.

El Sr. **VAQUERO MORENO** jaunak: Buenos días, egun on.

Gómez-Guadalupe jauna, lehenengo eta bat zorionak emon gura deusudaz Galiziako hauteskundeetan lortutako emoiarakaitik. Zorionak.

Hori esan ondoren, begira, egia esan, Alderdi Popularrak harritu egiten nau eten barik. Galiziako hauteskundeetan be bai, baina arabere gehiago hemen, erakunde honetan. Hau da, inongo lotsa barik aitatzen deuskuzue Madrilgo egoitzen kudeaketea, zein amnistiari buruzko Arauz Besteko Proposamen bat dakarskuzue, eta orain okupazinoari buruzko beste bat. Arraroa da ez proponidu izana kanpoan dagoan frutearen zera, Ayuso andreaki zenbat gustetan jakon ikusita. Baina, tira, edozelan be, 2019ko zezeilean Eusko Legebiltzarrean proposamen bat aurkeztu zenduen, Legez Besteko Proposamen bat, etxebizitzan legez kanpoko okupazinoari aurre egiteko, jaubetza-eskubidea, personen segurtasuna eta gizarte-bizikidetzak bermatzeko. Gure taldeak zuon testuaren osoko zuzenketea aurkeztu eban eta, azkenean, ez zan onartu, ez ebalazako zuonak baino boto gehiago lortu.

Zuontzat gai errepikaria dan ezkerro, 2020ko irailean beste Legez Besteko Proposamen bat erregistratu zenduen Eusko Legebiltzarrean, eta jaubetza pribadurako eskubide konstituzionala bermatzeko eta etxebizitzak legez kanpo okupeteari eraginkortasunez aurre egiteko Lege bat onartzeko eskatu zenduen. Proposamen horrek Legebiltzarreko talde guztiak osoko zuzenketa egitea ekarri eban, eta irakurriko deusuedan testu honegaz amaitu zan.

Testu hori guztiok onartu genduan, Voxek eta zuok izan ezik. Gogoratuko deusuet, badaukazuela uste dodan arren.

Okupazioaren fenomenoaren mesedetan, lehenengo puntuak bereizi beharreko hainbat errealidade dagozala adierazoten eban, eta, kasu gehienetan, etxebizitza eskuratzeko arazoa dagoala, baliabide ekonomikorik ez dagoalako.

Bigarrenik, okupazioaren aurka burrukatzeko biderik eraginkorrena etxebizitza-politika publikoak indartzea zala aitutzen zan, batez be alogeran emoteko politikak, baita krisiari gizarte bateratuago lez aurre egiteko neurriak hartzen jarraitzea be, ondoizate-egoera indartuta eta dagozan desbardintasunak murriztuta.

Hirugarrenik, Eusko Jaurlaritzari etxebizitza-politikak indartzen eta bultzatzen jarraitu egiala eskatzen jakon. Politika horreen helburuak honako honeek ziran: etxebizitza-parke publikoen garapena areagotzea, errazoizko prezioan etxebizitza duina izateko eskubidearen gauzatze eraginkorrean aurrera egitea, etxebizitza-politiken erregulazioan aurrera egitea interes orokorreko zerbitzu publiko lez, etxebizitza-aren funtzino soziala blindatzea.

Laugarrena: Eusko Jaurlaritzari eskatzea Etxebizitzeari buruzko 3/2015 Legearen 2. kapituluaren garapen eraginkorra bultzatu egiala. Kapitulu horretan, etxebizitza duina, egokia eta eskuragarria legez okupetako eskubide subjektiboa autortzen da, eta etxebizitza hori lortzeko beharrezko baliabiderik ez daukien personei lehentasuna emoten jake, etxebizitza-aren funtzino soziala, alogerako etxebizitzaren sustapen publikoa eta birgaitzearen sustapena sustatuta, bai eta etxebizitza hutsak aktibetea be.

Eta bosgarrenik eta azkenik, Eusko Jaurlaritzari eskatzen geuntsan, birgaitzeko xedea alde batera itxita, etxebizitza-aren arloko baliabide ekonomikoaren ehuneko ehuna alogera-politiketara bideratzeko, Etxebizitza-aren 3/2015 Legean jasoten dan moduan.

Orain Arauz Besteko Proposamen bat aurkeztu dozue, oraingoan Ganbera honetan, “okupazioaren aurkako Foru Plana abian jartea” izenekoa. Nik argi euki daidan; hau da, orain dala 5 urte etxebizitza legez kanpo okupeteari aurre egin behar jakola esan bazeunskuen, eta segurtasuna eta bizikidetzeta lako kontzeptuak sartu bazeunskuezan, baina Legebiltzarreko talde guztiok baztertu bagenduan zuok eta Voxek izan ezik; urtebete geroago jaubetza pribadurako eskubidea bermatuko eban Lege bat eskatu bazeunskuen, hori be baztertu egin zana; eta oraingo honetan, okupazioaren aurkako plan bat eskatzen badozue zuzenean, ez dakit zergaitik pentsau zeinkien orain desbardina izan daitekela. Edo hain gitxi ardura deusue gainerako indar politikook zer dinogun, proposamena aurrera daroazuela, zentzun handirik ez daukala jakinda be?

Aitatu daigun benetako arazoa, eta uste dot benetako arazoa, tira, seguru nago etxebizitza-aren benetako arazoa ez dala okupazioa, ezpada espekulazioa. Zorionez, Estaduko Etxebizitza Lege barri bat dago eta gauzak aldatzen ari da. Eta lehen merkaduko ondasun bat zana orain eskubide bat da. Eta zergaitik kontetan deusudan hau guztia? Bada, Etxebizitza-aren Lege barriagaz alogeren prezioek topo egiten dabelako, eta horrek esan gura dau jenteak gastuak bere gain hartu ahal izango dauzala, eta ez dauzala bankuetako etxe hutsak okupau beharko. Izan be, Etxebizitza-aren Lege barriagaz tentsino-eremuak arautu egin dira eta edukitzaile handien terminoa aldatu egin da. Halanda ze, jaube mueta horreentzako espezifikotasun zehatzen neurriak ezarri dira, putre-funtsek eta gainerako inbersino-funtsek egiten dabezan higituezinen espekulazioa eta bereganatzea murrizteko. Hatan be, Bilbo tentsino-eremua izango da, hasiera baten halan izango ez zala emoten eban arren. Zuzentzea jakintsuena da.

Lege barriagaz maizterrentzako babes handiagoa dago. Lege barriagaz, autonomia-erkidegoen eskumenak blindau egin dira, eta hutsik dagozan eta merkaduan jarten diran etxebizitzan Ondasun Higituezinaren gaineko Zergea birkargetako edo hobaria emoteko aukerea emon jake udalei. Lege barriagaz etxebizitza sozialagazko benetako konpromisoa dago, eta etxebizitza babesturako lurzorua erreserbearen ehunekoak %30etik %40ra igon dau lurzoru urbanizagarrian, eta %10etik %20ra uri-lurzoru finkatubakoan. Azken baten, Lege barriagaz, 2019an aurkezten zenduzan arazoak eta hondinokarren be aurkezten dozuezanak, ez dira esanguratsuak. Zuok interes partikularrak gura dozuez, eta kontrakoa gura dozue. Onena Lege hori Euskadin be ezartea litzateke.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Vaquero Moreno. El representante del grupo Socialistas Vascos, señor Zurro Tobajas, tiene usted la palabra.

El Sr. **ZURRO TOBAJAS** jaunak: Muchas gracias, Mahaiburu andrea, buenos días a todos y a todas.

Tira, egia esan, Alderdi Popularrak legez kanpoko okupazioagaz lotutako ekimenak aurkeztea, betiko lez, hauteskunde-gatazka bat edo hauteskunde-deialdi bat dagoan baxotxean errepitiduten dan fenomeno da. Joan dan maiatzaren 2an, udal eta foru-hauteskundeak baino lehentxoago, albiste-agentzia batek orduko presidentea zan Carlos Iturgaitzen adierazpen batzuk jaso ebazan, eta bertan iragarri eban santxismoaren Etxebizitza Eskubidearen aldeko Legearen aurkako legez besteko proposamen bat aurkeztuko ebala, jaubetza pribaduaren kontra doan okupazioaren aldeko lege bat dalako, eta herri honetako okupeki egiten deuselako mesede. Hori maiatzaren 2an esaten zenden, eta gaur gauza beragaz zatoze, hau da, legez kanpoko okupazioagaz. Laster hauteskundeak dagoz barriro, eta, zuen ustez, alarma sortu behar da. Eta, gainera, ez dozue alde batera ixten azkenaldian darabilzuen eta hain gustuko dozuen hizkuntza hori. Betiko lez, kontzeptuak endredau egiten dozuez, eta datuak gura dozuezan moduan darabilzuez, helburu argi batez: herritarrak bildurtzea. Ez da ezer barria, ez da normalean egiten dozuenaren aldean ezer desbardina, baina horregaitik gauza batzuk argitzen hasiko gara.

Lehenik eta behin, esan behar da usurpazioa eta bizilekuaren bortxaketea bi delitu desbardin dirala, eta horrelan tipifikauta dagozala Zigor Kodean, nahi-ta, orokorrean, okupazioari buruzko zifrek mueta biak jasoten dabezan. Usurpazioa etxe, eraikin edo lokal hutsei jagoke, eta, kasu askotan, jaubetza horreek finantza-erakundearen edo inbersinofuntsenak dira, etxebizitza horreek ez dabezanak babesten edo jagoten. Eta, arabere okerrago, inbersinofunts eta finantza-erakunde horreek ez dira arduratzen auzotarren erkidegoei eragin ahal deutseezan kalteez.

Bitxia da; gaur legez kanpoko okupazioaren aurkako Foru Plan bat proponidu dozu, baina finantza-erakunde edo inbersinofunts horreei horrelango arazoak saihesteko jardun argia eskatu gura izan jakenean, Alderdi Popularrak era sistematikoan aurka bozkatu dau. Eta horregaitik, testuan ez deutsezu lerro bakar bat bera be eskaintzen etxebizitza hutsak eta ardura barik manteniduten dabezan erakunde horreei. Gainera, etxebizitza horreek alogera-programa publikoetan mobilizauko balira, familia askoren eta gazteen etxebizitza-eskaerari erantzuten lagunduko leukie, horixe da-eta daukagun benetako arazoa, familiei eta gazteei etxebizitza eskuratzeko aukerea emotea, hatan be.

Eta hori Alderdi Popularrari gitxien interesetan jakon arazoa da. Indarrean dagozan etxebizitzarako eskubidearen aldeko legetako bakar batek be ez dau euki Alderdi

Popularraren babesik, ez Euskal Herrikoak ez Espainiakoak. Beti bozkatu dozue kontra, eta zuon presidente ohiaren berbek, berbaldi honen hasieran esan dodazan berbek benetan pentsetan dozuena erakusten dabe. Usurpazinoaz ari nintzan. Bizilekuaren bortxaketea, ostera, jentea bizi dan etxebizitza bat edo bigarren etxebizitza bat danean jazoten da. Bi kasuetan poliziak berehala jardun lei, eta, horretarako, jaubeak gertaerea salatzea baino ez dauka. Jakingo dozuenez, Segurutasuneko Estatu Idazkaritzearen 6/2020 Instrukzioa dago, higituezin legez kanpoko okupazinoaren aurrean jarduteko protokoloa ezarten dauena. Protokolo horretan, higituezin bat legez kanpo okupetan daben personak berehala aterateko aukerea jasota dago.

Baina errealidadeaz eta herritarrak benetan kezkatzen dauzanaz berba egin dozu, eta ni bat nator. Herritarrak benetan zerk kezkatzen dauzan izango dogu berbabide. Horregaitik, legez kanpoko okupazinoaren fenomenoaren dimentsionauko dogu, hauteskunde-kanpaina bakotxean aitutzen dozue-eta. Begira, Espainian 26.000.000 etxebizitza eta 48.000.000 biztanle dagoz. 2022an, zure datu eta iturri berberak erabilita, 17.000 salaketa inguru erregistrau ziran legez kanpoko okupazinoakaitik, eta horrek Espainiako higituezin-parkearen %0,065ari egin eutsan kalte. 17.000 salaketa horreetatik %5 baino ez ziran izan jentea bizi zan etxeen edo bigarren bizilekuen legez kanpoko okupazinoak, hau da, bizilekuaren bortxaketak, eta gainerako %95, hau da, gehien-gehienak, etxe, eraikin edo lokal hutsei jagokez. Hau da, usurpazino muetan sartuko lirakeke.

Euskadin, 2021ean, 997.050 etxebizitza nagusi egozan. Zuen proposamenaren errazoiketean emoten dozuen datu hori ontzat hartzen badogu, zuon proposamena errazoitzaerakoan, okupazinoagaitiko 186 salaketa horreek etxebizitza guztien %0,018 dira. 2016an Espainian bizilekua bortxatzeagaitik ezarritako zigorrak 357 izan ziran, eta 2022an, jasotako azken zifrak, 255era jatsi ziran. Hona hemen salaketen azterketa bat.

Baina etxebizitza legez kanpo okupeteagaitiko berbazko epaiketetara bagoaz, 2022an 67 epaiketa egin ziran Euskadin, eta gogorarazoko deusut Euskadin ia 1.000.000 etxebizitza dagozala. Hori da arazoaren benetako dimentsinoa.

Bukatzera noa. Zuen errazoiketean ekintza batzuk proponidu dozuez, eta badakizue ez datozala bat foru-eskumenakaz, ez da-eta foru-eskumena Ertzaintzaren unidade berezi bat sortzea sustatzea, eskatzen dozuen protokoloa 2020tik dagoalako indarrean; izan be, errolda, dakizuenez, udal-eskumena da. Gainera, ez dozue azaltzen okupazinoak batez be eragindako eremu horreek zeintzuk diran be. Gero, adostasun-proposamenean eskakizunak murriztu egin dozuez, logikoa dan moduan, zaratea baino ez dozuelako atera gura.

Begira, eta honegaz amaituko dot, ohiko etxebizitza edo bigarren etxebizitza okupazinoaren okupazino jasaten daben personak egoteak izugarritzko kezka sortzen deusku sozialistoi, eta gure errespetu osoa, babesa eta, esan dozun moduan, podere publikoen jarduna merezi dabe. Baina uste dogu badagozala nahikoa tresna gertakari horreek salatzeke eta etxebizitza jautetzea azkar berreskuratzeko.

Eta hori esanda, amaitzeko, jarraitzen dogu pentsetan benetako erronkea familien eta gazteen etxebizitza-eskubidea bermatzea dala. Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Zurro Tobajas. El representante del grupo Euskal Herria Bildu, señor Casanova Alonso, tiene usted la palabra.

El Sr. **CASANOVA ALONSO** jaunak: Buenos días a todos y a todas.

Tira, uste dot gaur aurkeztu jakun eztabaidea ez dala etxebizitzeari buruzko eztabaidea bat, ezta okupazinoari buruzkoa be. Ez da horrelan, fenomenoak ez daukalako behar besteko garrantzirik, berba kuantitatiboetan, eta daborduko egin da gure lurraldean okupazinoagaz edo bizilekua bortxatzeagaz lotutako arazoan benetako eragina idazteko ariketa nahiko zehatza. Errealidade hori egon badago, ez dago zalantzarik, baina etxebizitza-politika osoan txikia da, etxean indarrez sartzeko kasu odoltsuagoetan eta abarretan kaltetutako personak egoteko aukerea gitxietsi barik. Baina errealidade txikiak ari gara. Arazoak ez dauka garrantzi handirik eta erakunde honek ez daukaz eskumen egokiak. Ez da aurkeztu proposamenak egiterakoan eragin handiegia daukan proposamenik. Eta proposamena egin dauen taldearen bozeroaleagazko errespetu osoz, esango neuke ez dauela gogo handirik agertu proposamen hori defendiduteko orduan.

Nire ustez, Alderdi Popularraren errutinazko operazino baten aurrean gagoz, etxebizitza-politikea edo okupazinoaren gaia zalantzan jartea baino harago doan estrategian. Hemen bildurraren eta itxaropenaren arteko eztabaidea dogu berbabide. Izan be, topikoa da esatea eraldaketa global handiko egoeran bizi garala, eta eraldaketa horreek aldaketa-segidaren aurrean bertigo-sentsazioa eragiten ari dirala herritarrakan. Aro neoliberalaren helburu hori porrot batez amaitu dala ikusten ari gara, sistemeak herritarrakan sortutako itxaropenak ez beteteari jagokonez. Itxaropen horreek hazkundeak mundu guztiari mesede egingo eutsala inoskuen, eta lan egiten eta behar beste ikasten bagenduan, bizitzan hobera egingo genduala, igogailu sozialean gora egingo genduala, oinarrizko beharrak beteta eukiko genduzala. Hori, jakina, ez da gertatzen ari, ez da gertatzen ari, hazkunde amaibakoa ezinezkoa dalako planeta mugatu baten, eta gero eta desorekatuagoa dan errentearen banaketeak gizartearen gehiengoari kentzen deusalako sortzen diran baliabide horreetarako bardintasunezko edo bidezko sarbidea. Eta gizarte hondatu baten bizi gara, ezker zein eskoi, garapen materialerako promesak bete ez diralako gizarte hondatu baten, egoera sano gaxak dagozalako gizarte hondatu baten; hondatua, etorkizuna ez dalako agindu euskuen ha.

Eta egoera horren aurrean, bi aukera dagoz: bata, zurea, bildurra sortzea, jenteak bizilagunak etsai lez ikusi daizan, jenteak besteen bildur euki dagian, jentea izututa bizi daiten, jenteak Estaduari laguntzea eskatu degion, ez politika publikoei jagokenez konponbideak emoteko, ezpada gero eta entidade zapaltzaileagoa izateko. Eta arreteak benetako arazoetatik aldentu daiten bildurra sorrarazoteko testuinguru horretan, zuek oraingoa okupazinoa dakarskuzue, edo beste era bateko salaketak (gizarte-prestazinoen sistemak iruzurrez beteta dagozala, esaterako), edo herritarrei aurre egiteko eta Estaduaren alderdia erakunde autoritario lez indartzeko gai jakin batzuk dakarskuzuez. Horrelan, Securitas Direct enpresearen eta Desocupa enpresearen artean erdi bana babestuta dagoala emoten dauen okupazinoari buruzko eztabaidea mueta horretan, zentzun baten eta sano eremu mugatuetan, zoritxarrez lortzen ari zariena da etxe bat izateko aukerarik ez dauen jentea egotea, baina etxea okupau degioen bildur dana, edo hilean bankuari 600, 700, 800 euroko interesa, eta ez hipotekea, ordaintzen dauen jentea egotea ari zarie lortzen, eta bankuaz gogoratzen egon beharrean, etxea okupauko ete deusien kezkatuago egotea.

Por consiguiente, ustedes proponen miedo, y nosotros decimos y proponemos dar seguridad a la gente, proponemos solidaridad, también vemos que hay un problema profundo en la sociedad. Que vemos, que a veces la gente tiene esa sensación de vértigo, que hay que dar seguridad y respuestas a la gente, pero no pseudo-respuestas para reforzar el carácter represivo del Estado y evitar debates sobre dónde están los problemas reales, no. Vemos la seguridad a través de las respuestas y las políticas públicas activas. Claro que vemos que hay graves problemas en materia de vivienda. Y, en este momento, hemos participado desde nuestro grupo en 2 propuestas sólidas para afrontarlo.

Por un lado, a nivel de la CAPV, la Ley de Vivienda de 2015, en la que yo diría que por primera vez en la historia, al menos en nuestro entorno, se le concedía un carácter subjetivo al derecho a la vivienda, por lo que cualquier persona puede solicitar al Estado o a las instituciones la realización de este estudio subjetivo.

Y un segundo pilar puede ser la Ley de Vivienda aprobada a nivel estatal. Sabemos que ha sido polémica, que ha habido controversias, entendemos que esta Ley tiene un carácter subsidiario, ya que está por debajo de la competencia que tenemos aquí, pero sí ampara las atribuciones que tiene el marco estatal para dar oportunidades, y si la antigua propuesta de la primera ley era el reconocimiento de ese derecho subjetivo, en esta segunda ley nos facilita otro instrumento si es que sabemos aprovechar, y como se ha comentado anteriormente estos días, las noticias positivas al respecto ya están en marcha para limitar los alquileres, y para llevar a cabo políticas públicas más audaces en materia de vivienda, mediante la denominación de zonas tensionadas.

Por lo tanto, también a nosotros nos parece penoso que cuando alguien está fuera le ocupen la casa, y que ante eso hay que hacer algo. Se ha mencionado que jurídicamente esto no es ocupación, que es “allanamiento” y que se trata de urgencias, y ustedes también han mencionado algunos casos, y es muy significativo que los casos de los que hablan sean conocidos por todos nosotros. ¿Por qué los conocemos?, porque aparecen en las noticias. Y ¿por qué aparecen en las noticias? Porque son cuestiones no habituales. Si esas decenas de graves ocupaciones, o allanamientos, ocurrieran diariamente, ni siquiera aparecerían, habría sido el día a día. Pero de vez en cuando, cuando se dan esos casos, a todos nos parece sorprendente y expresamos nuestra solidaridad con estas personas, por supuesto, pero creemos que hay que responder por otro camino.

Por tanto, la ocupación no es el principal problema que tenemos en materia de Vivienda. En términos cuantitativos, y salvo excepciones, no se trata de un grave problema, y pensamos que debemos reivindicar políticas públicas más audaces, entre otras cosas, para que nadie necesite entrar en una vivienda vacía de una forma extrajurídica. Creemos que hay que intentar reforzar el parque de vivienda pública, entre otras cosas, haciendo uso del derecho del llamado “tanteo y retracto” cuando se ponen a la venta las viviendas de protección oficial; decimos que hay que reforzar las políticas de alquiler, movilizar las viviendas vacías, hacer más audaz la política fiscal, reducir los pisos turísticos y aprovechar las nuevas oportunidades que nos brinda la Ley estatal para poner límites también al alquiler a través de la denominación de zonas tensionadas.

Creemos que debemos generar esperanza a la gente en lugar de miedo, creemos que debemos recuperar la esperanza y la confianza de la gente hacia las instituciones, lo que no se hace alimentando un debate estéril y perverso, sino planteando respuestas reales y colectivas, entre otras cosas, al grave problema de la vivienda como este.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Casanova Alonso. Y la representante del grupo Nationalistas Vascos, señora Edesa Gómez, tiene usted la palabra.

La Sra. **EDESA GÓMEZ** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos y a todas.

Tira, gaur Alderdi Popularrak okupazinoari buruzko eztabaida bat ekarri deusku Legebiltzarrera. Bertan, Foru Aldundiak okupazinoaren aurkako plan bat bultzatu dagiala eskatu dau, bere proposamenaren zioan adierazoten dauzan neurri batzukaz.

Alderdi Popularrak hainbat ekimen bultzatu dauz, eta, zentzun horretan, hainbat erakundetan bultzatzen ari dira. Hilebete honetan bertan, esaterako, Senaduan legez kanpoko okupazinoaren aurkako zuon taldearen Lege Proposamena aintzat hartzea eztabaidatu da.

Argi dago kezkatzen zaituen gaia dana, gaur hemen ikusi ahal izan dogun moduan, eta uste dot gai horrek danok kezkatu behar gaituala. Bai, talde lez, gu be kezkatzen gaitu horrek, baina kontuan hartu behar dogu baita be eta jakin behar dogu zer suposatzen dauen fenomeno horrek zenbakitan. Eta, datuei erreparau ezkerro, eta Zurro jaunak emon dau datua, ezin dogu esan gure lurraldeko bizikidetzeari eragiten deutsan gizarte-arazo garrantzitsua danik, batez be, Kataluniako datuakaz alderatu ezkerro. Eta, beraz, uste dot herritarrak be ez doguzala asaldatu behar.

Halanda be, egia da kasuak badagozana, nahi-ta datu txikiak izan. Badira kasu batzuk, eta joan dan astean, berbarako, egiaztatu ahal izan dogu Karrantzan legez kanpoko okupazino kasu bat emon dala baserri baten, eta ondoren, beste baserri batzuetan okupazino kasu batzuk be. Eta egoera horrek sortzen dauena ikusi ahal izan dogu, zer eragiten deutsan kaltetutako personeari eta inguruan, udalerrian, sortzen dan segurtasunik eza, zalantza barik; izan be, alarma handia eragin dau hondinokarren kezkatuta dagozan bizilagunen artean, eta jaubeentzat, zalantza barik, ikusi dogun moduan, sano kalte handia izan da.

Halanda ze, gure Lurraldean arazo sozial bat ez bada be, eta zifrak hor daukaguz, eta ez bagara larritu behar be, kasuak egon badagoz, bai, eta etxea okupetan deutsien personearentzat arazo handia da. Eta esan deutsuet Karrantzako jauna ez zala ez banku bat, ez inbersino-funtsa, ez aberats handi bat.

Badakigu okupazinoaren fenomenoan hainbat errealidade bereizi behar dirana, etxebizitzarik eza, kalteberatasun sozioekonomikoa, aldarrikapena, mafiak edo talde antolatua ere bai, baina gehienetan kalteberatasun sozioekonomiko horren ondorioa da. Eta, horregaitik, okupazinoaren aurka burrukatzeko bide bat etxebizitza-politika publikoak indartzea dala uste dogu, bat gatoz horregaz, batez be alokairuarena, eta halan adierazo genduan 2020an Eusko Legebiltzarrera heldu ginan akordio baten, talde sozialistakaz, Euskal Herria Bildu taldeagaz, Elkarrekin-Podemosgaz eta nire taldeagaz batera.

Baina okupazinoaren fenomeno existitzen da, eta okupazinora jo behar daben herritarrei erantzuteko gai izan behar dogun moduan, euren etxebizitza okupetan dabenei laguntzea eta urtenbideak emoteko be gai izan behar dogu, euren jaubetzearen okupazinoa jasaten daben jaubeei, euren dakartsen kalte guztiagaz. Beraz, etxebizitza okupata daben eta persona kaltebera bihurtzen diran jaubeen eskubideak be defendidu behar doguz.

Baina, horretarako, beste erakunde batzuetan jarri behar dogu arrete. Arauz Besteko Proposamen honi jagokonez, gure eretxia aurka bozkatzea izango da, batez be Foru Aldundiak ez daukalako eskumenik; ez daukalako eskumenik etxebizitzan eta, horrenbestez, okupazinoan, eta ez daukalako segurtasunean eskumenik, eta proponidu dozuezan neurri askok horri erantzuten deutsie. Eta, gure ustez, hemendik ez dogu legerik egin behar.

Edozelan be, Ganbera honetan okupazinoari buruzko gai hori landu dogu nozonoz, eta beste erakunde batzuei eskatu deutsegu. 2020ko bagilean, esaterako, aurrera atera ziran PPK proponidu eban Arauz Besteko Proposamen baten lau puntu, gure babesagaz eta

talde sozialistearen babesagaz, eta bertan Espainiako Estaduko Gobernuari eskatzen geuntsan babes osoa eta eraginkorra emon egiera etxebizitzaren gainerako eskubideen titular legitimoen, legez kanpoko okupazioaren aurrean, eta bermatu egiala auzokoen segurtasuna eta bizikidetzaren baketsua eta errespetuzkoa okupazioaren aurrean. Eta beharrezkotzat jo genduan, era berean, prozedura judizialak arintzeko eta legez kanpo okupatutako etxebizitzak hustea errazteko beharrezkoak ziran lege-aldaketak egitea. Horregaitik uste dogu Estatuan berba egin beharko geunkela horren inguruan.

Egia da, ostera, Arauz Besteko Proposamenaren puntu batek, xedapenez, legez kanpoko okupazioek eragindako zergadunak konpentsetako dauzan zerga-erreforma bat bultzatzeari egiten deusala aitamena, eta puntu hori Aldundi honen eskumena izan daitekela esan geinke, zerga-erreforma aitatzten dau eta. Baina, dakizueenez, 2014an eta 2018an onartutako erreformen txostenen ondorioak ezagutu ondoren, Aldundia etorkizuneko zerga-berrikuspenari ekiteko lanei ekiten ari da orain, eta, logikoa danez, berrikuspen-prozesu horretan sartutako proposamenen artean etxebizitzarena dago. Baina ez da toketan, Aldundi honi ez jagoko okupazioaren aurkako Foru Plan bat bultzatzea. Gainera, danok daukagu ordezkariak horri buruz berba egin geinken erakundeetan, eta eskumenak dagozanetan be bai. Eta, aurreratu deusuedan moduan, ezetz bozkatuko dogu, gure ustez ez dalako bizikidetzaren-arazo bat, hau da, ez da gizarte-arazo bat gure Lurraldean, eta, batez be, Aldundiak ez daukalako eskumenik.

Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Edesa Gómez.

Y pasaremos al turno de réplicas. Para ello, el representante del grupo Partido Popular Bizkaia, señor Gómez-Guadalupe García-Tejedor, tiene usted la palabra.

El Sr. **GÓMEZ-GUADALUPE GARCÍA-TEJEDOR** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Tira, aurkeztu dogun okupazioaren aurkako Foru Planari buruz berba egiteko zuon berbaldiak ikusita, errealidade txikia dala, benetako arazoa ez dala eta alarmismoa sortzen dogula esatera zatoze. Uste dot sano larria dala gai hori Legebiltzarrean horrelan onartzea. Guk, Arauz Besteko Proposamen hau aurkeztu dogunean, eta beste erakunde batzuetan eta beste une batzuetan aurkeztu dogunean, gizarte dagoan benetako arazo bati erantzun gura deusagulako egin dogu; arazo horrek, berez, segurtasunik eza sortzen dau, eta bizikidetzaren-defizitak sortzen dauz bizilagunen hainbat eremutan eta gure lurraldeko hainbat lekutan. Espero dot ez daizuela kemenik izan auzotar horreekana joateko eta, lehenik, arazoa txikia dala esateko, eta, bigarrenik, ez dala inongo alarmerik esateko, alarma hori Alderdi Popularrak sortzen dauela.

Eta Arauz Besteko Proposamen honen bidez emon gura dogun errealidadeari emon gura deusagun erantzun horri jagokonez, bada abiapuntu bat. Hau da, ez dago erregistro nazional, autonomiko edo foralik okupazioen datuari buruz, ezta okupazio-tipologia desbardinei buruz be. Izaera penaleko prozedura judizialei buruzko erregistroak dagoz, izaera zibilekoak, baina datu horreetan ez da islatzen gizarte honetako arazo osoa. Okupazioak bai bizikidetzaren eta bai segurtasunean sorrarazoten dauzan bizilagunen arazoak edo eremu eta auzo desbardinetan sortzen diran arazoak be ez dira islatzen.

Eta gero, beste errealidade bat dago: guk etxebizitza-sistema bat izan behar dogu, eta sistema horretan etxebizitza bat erosten dauenak, etxebizitza bat errentan

hartzen dauenak segurtasuna izan behar dau, eta bertan bizi ahal izateko bermea euki behar dau, eta etxebizitza baten titular edo jaube lez disfratau ahal izango dau ezerk artegau barik.

Eta, edozelan be, podere publikoek babestuta.

Eztabaida honetara ekarri dozuen beste ñabarduretako bat da daborduko badagozala tresnak. Egia da, badagoz tresna batzuk baina ez dira nahikoak, eta ez dira nahikoak ikusten gure Lurralde Historikoaren beste alde baten okupazino-arazo bat ikusten dogun baxotxean. Eta okupazinoak sortzen dauen arazo horrek administrazino askoren eskumenei eragiten deutse. Esan deuskuzue Arauz Besteko Proposamen honen zati handi bat ez dala Foru Aldundiaren eskumenekoa. Bada, jakina, argi dago ezetz, okupazino administrazino askoren inplikazino eskatzen dauen fenomeno dalako. Udalarena, erroldei jagokenez, esaterako; Diputaduen Kongresuarena, etxebizitzarako eskubideari eragiten deutan legeria zibil eta penalari jagokenez, edo, kasu honetan, zuzenean, etxebizitzan okupata dagozanei zerga-konpentsazino emoteko eskumen fiskalari jagokenez.

Harritzen nau, datu bitxia da; zuok, ordezkariok, gainerako taldeok, hemendik pasau zarie egungo neurriak azos zagozela adierazoteko. Neurri horreek ez dira nahikoak, arazoz ari garalako, baina esan dozue legez kanpoko okupazino jasaten ari diranakaz errukitzen zariela. Bilduren kasuan, dezente harritzen nau. Izan be, ni egunean egoten saiatzen naz, eta orain dala ez asko ikusi neban zelan Donostian, zuok, zuon sigletatik, zelan izan zarien ez bakarrik okupak, ezpada zuzenean etxebizitza turistikoak okupau dozuezala. Eta gero harritu egiten nau okupazinoagaz daukazuen jarrerea, eta danok aspalditik ezagutzen dogun Podemosen jarrerea, Euzko Alderdi Jeltzalearen eta Euskadiko Alderdi Sozialistearen ordezkariak bat datorren jarrerea izatea.

Euzko Alderdi Jeltzaleari, azken aldian, Pradales jaunaren ahotan, okupazinoaren fenomenoagaitik kezkatuta egoala eta Bildugazko distantziak marketan saiatzen ari zala entzuten geuntsan hainbat berbalditan. Baina, egia esan, Euzko Alderdi Jeltzaleko jaunok, proposamen bat dakargunean eta horretan Foru Aldundiak zuzenean edo beste administrazino publiko batzukaz batera neurriak aplikau leikezanean, askotan egin dan moduan, eta Foru Aldundi honi jagokozan hainbat zerbitzu publikotan egiten dan moduan, benetako arazo honen aurrean ezer egin barik geratzen zarie, eta gure Arauz Besteko Proposamenari ezezko botoa emongo deutzazue. Gure lurraldeko okupazino lako arazo errearen aurrean, gero eta arazo handiagoa dana eta existitzen dana, zuon botoaren zentzuna akats handi bat dala uste dot, eta mezua erabat okerra dala.

Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Gómez-Guadalupe García-Tejedor.

A continuación, el representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señor Vaquero Moreno, tiene usted la palabra.

El Sr. **VAQUERO MORENO** jaunak: Muchas gracias.

Nahi-ta esandako gauza batzuk errepetiduteko arriskua izan, begira, Gómez-Guadalupe jauna, sentsazino daukat zuek oinarriko lau gai daukazuezala eztabaidatzeko, eta erakunde guztietara daroazuezala, ez bakarrik kontuan hartu barik Legebiltzarreko gainerako taldeek beharbada ez dabezala zuon proposamenak babestuko, ezpada kontuan hartu barik aurkezten dozuena ez datorrela bat gizartearen zati handi baten benetako beharrakaz. Gure ustez, ekimen hau zaharkituta eta iraungita dago. Halanda ze, ez

dogu onartuko okupazioaren aurkako Foru Plan baten proposamena, eta betiko lez, “ez etxerik jente barik, ez etxe bako jenterik” maxima hori eskatuko dogu. Besteak beste, hondinokarren bizi-bizi dagozalako 2008an gertatu zan higituezinen boom-aren krisiaren ondorioak, eta Alderdi Popularraren Gobernuak bultzatutako alokairu-merkaduaren deserregularizazioarenak.

Eta ez da txikiago egitea; orain esango deusudana ez da arazoa txikiagotzea, datu objektiboak dira. Aitatzearren, Voxegaz daukazuen akordioaren ardatz lez Gaztela eta Leonen eta Espainiako gainerako lekuetan sortu dozuezan okupen aurkako bulegoek hilebeteetan ez dabe kontsultarik jaso. Gehiago emoten dau okupau beharreko txosnea, aholkularitza-, prebentzino- eta jarduera-bulegoa baino, ez dira-eta beharrezkoak. Edo ez dakit, Ayuso andrearen okupen aurkako telefonoaren porrota, egunean batez beste 6 deigaz, horreetako asko ondo dabilen jakiteko diranak. Eta beste asko autonomia-erkidegoetatik datoz, eta kasu guztien %6tan baino gitxiagotan emoten deusie horren barri poliziari. Collado Villalbako Okupen Aurkako Bulegoaren kontratu opakuen ondorioz herri horretako alkate andrea inputau eben. Tira, seguruenik ezagun egingo jatzu.

Proposamen honegaz, iruditzen jat, Zurro jaunak esan dauen moduan, jentea endredau gura dozuela, legez kanpoko okupazioen hazkundeaz ari garalako, baina ez etxebizitza barik geratzen diran personen arrisku- eta babes-faktoreez. Ez dot barriro errepetiduko Zigor Kodearen 245. artikulua gaia usurpazinoari edo bizilekua bortxatzeari jagokonez, baina mesedez, eta beste bi datu emongo deusudaz, hau da, legeak, Zigor Kodeak eta Espainiako Konstituzinoak berak babesten dabez partikularrak. Azken honek bizilekua bortxatuezina dala dino. Beraz, ez dakit zer lortu gura dozuen horrelango ekimenakaz, ez zarielako arduratzen benetan garrantzia daukanaz.

Kanpotik ikusita, eta horrelango proposamenen aurrean, aporofobia arazo baten aurrean gagozala emoten deust, hau da, urteetan politikoki eta ekonomikoki egindako burbuila baten prezioan etxebizitza bat eskuratu ezin dabenen pobrezia kriminalizau gura dozue. Zuek bildurra sartzen deutsezue jaube txikiei, baina datuek adierazoten dabe benetan ardura deusua aberatsak dirala, hau da, bankuak eta inbersino-funtsak, eta segurtasun-konpainien kanpainei eusten deutsezuela. Amaitzen joatearren, Espainiako Konstituzinoaren bi artikulua gogorarazoko deusudaz, seguruenik nik baino hobeto ezagutzen dozuzanak: 128. artikulua, herrialdearen aberastasun guztia, forma guztietan, eta titulartasuna edozein dala be, interes orokorraren mende dagoala dinoana; eta 47. artikulua, espainiar guztiek etxebizitza duin eta egokia izateko eskubidea dabela dinoana. Espainiar guztiek, Gómez-Guadalupe jauna, baita beharlekua galdu eta diru-sarrerarik ez izateagaitik hipotekea ordaindu ezin izan dabenek be, eta etxetik kaleratuak izan direnek be.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Vaquero Moreno. A continuación, el representante del grupo Socialistas Vascos, señor Zurro Tobajas, tiene usted la palabra.

El Sr. **ZURRO TOBAJAS** jaunak: Begira, Gómez-Guadalupe jauna; epaile batek, Joaquín Bosch epaileak inoanaren laburpen bat irakurten hasiko naz. Epaile instruktorea da, beharbada ez dozue ezagutuko, Demokraziarako Epaileen bozeroalea zalako. Baina orain dala ez hilebete asko honako adierazpenak egin zituan tokiko egunkari baten. Zera inoan: “Espainian legez kanpoko okupazioa ez da arazo larria; zigor-epaitegietara heltzen diran delitu asko dagoz, baina delitu hori ez da larrietakoa, eta ez dau gizarte-arazo gehien sortzen. Eta, hain zuzen be, gauza jakina da delitu arinak astunak baino garrantzi gitxiago dabena, eta higituezinen usurpazinoak arinak dira, eta horrek erakusten dau zigor-

konfigurazioak berak garrantzia kentzen deusala”. Jarraitzen eban eta zera inoan: “ez dira nahastau behar etxebizitza hutsen okupazioa eta ohiko bizilekuen bortxaketea, sano gauza desbardinak diralako”. Eta zera dino: “bizilekuaren bortxaketea oso kasu arraroa da. 18 urtean, instrukzio-epaile lez ez dot bat bera be aurkitu”. Hori epaile batek dino.

Ikusi daigun zer dinoan, zer jazo dan legediagaz. Indarkeriaz usurpatzearen delituari buruzko artikuluan, hau da, inor bizi ez dan higituezin bat legez kanpo okupetearen delituaren inguruan, gobernu sozialistek aldatu egin eban 2010ean, jokabide horreen kasuan 1 eta 2 urte bitarteko espetxe-zigorra ezarteko; lehen, isunakaz bakarrik zigortuta egozan. Alderdi Popularrak, 2015ean, Zigor Kodea erreformau eban, indarkeria bako usurpazio-delitu murrizteko, larritasun txikiagotik arinagora. Epaileak inoana, hau da, delitu arina.

2018ra arte, legeria prozesalak ez eukan tresna azkarrik. Poliziari deitzen jakon okupetan ebenak identifiketako eta bide penala zabaltzeko. Prozesuak luzeak ziran eta ez oso eraginkorrak. Halanda be, orain nahikoa da kaleratzeko demanda zibila aurkeztea, gitxi gorabehera hilebeteko epean etxebizitza berreskuratu ahal izateko. Izan be, kautelazko neurri azkar bat hartu leiteke, hau da, okupatzaileak, jakinarazpena egin eta 5 eguneko epean, etxearen titulu juridikoa, alokairu-kontratua edo salerosketa-eskitura dagoala egiaztetea. Halan egiten ez badau, epaileak kaleratzea baimendu ohi dau, eta botateko eguna eta ordua ebazten dauz. Eta, gainera, epaia ezin da errekurridu. Hori da egungo legedia. Esan deuskuzu, horrelango arazoak daukiezan bizilagunak ikustera goazanean, eta, jakina, arazo horreek jasan jasaten dabez, eta gogor jasan be, Alderdi Sozialistek ez dau inoiz alarmea sortuko eta bildurra eragingo. Euren ondoan jarriko da laguntzeko eta esateko: “honeek dira zure tresnak, eta gura badozu lagunduko deusugu”. Baina ez gara hara joango alarmea sorrarazoten. Errukitu egiten garala dinostazu; ez, ez. Hori ez da gupida-arazo bat, hori justizia arazo bat eta justizia sozialeko arazo bat da.

Eta esan dozu tresna gitxiegi dagozala. Tira, zure eretxia izan daiteke, nik ez dinot tresna guztiak diranik arinenak, baina daukaguzanak dira, eta Diputaduen Kongresuan aldatu leitekez. Bide batez, Diputaduen Kongresuan, Lege Organikoaren Proposamena aurkeztu zenduen 2020an, eta atzera bota zan Ganberearen gehiengoagaz, eta barriro egin zenduen 2022ko zemendian, eta ostera be baztertua izan zan.

Gaur hona etorri zarie eta barriro be gainerakoen adostasuna kritiketan dozue. Zergaitik ez dozue begiratzen ea zeuok zarien kontrako norabidean zoazenak?

Besterik ez, eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Zurro Tobajas. El representante del grupo Euskal Herria Bildu, señor Casanova Alonso, tiene usted la palabra.

El Sr. **CASANOVA ALONSO** jaunak: Bueno, pues, muy brevemente.

Ba bai, Gómez-Guadalupe jauna, alarmismoa egotzi deusut. Gainera, nik uste dot gitxitan dala hain egokia berbea. Gitxienez, alarma-enpresen, Direct Securitasen edo horreetako batzuen salmenten ordezkaria izatea leporatu deusut. Izan be, Espainiako Estadia, Espainiako Estadia alarma gehien instalau diran munduko laugarren herrialdea da, eta hori ez da kasualidadea, eta horrek ez dauka loturarik ez biztanleriagaz ez delitu kopuruagaz. Bildurragaz negozioa sortzeko egiten ari diran kanpaina politiko, mediatiko eta ekonomikoak dauka zerikusia.

Uste dot beste batzarkide batzuek lehenago be egin izan dabela zuok, totum revolutum baten, okupazino berbearen barruan (k leteagaz idatzita) biltzen dozuezan tipologia desbardinaren azterketa egokia, bildur handiagoa sortzeko, eta hori bizilekuaren bortxaketeagaz daukan desbardintasuna be aitatu da, horretarako prozedura bat dagoalako, baina sano fenomeno eskasa da, eta horrek ez dau esan gura jasaten daben personentzat sano larria ez danik. Eta ez da sano gatxa enpatizatzea persona bategaz, bizi dan etxea horretarako eskubiderik ez daukan baten batek okupau dauela ikusten dauenean. Jakina, kasu horreetan daborduko zehaztuta dagoan prozedura egin behar da, eta, behar baizen arin funtzionetan ez badau, lan egin beharko da hori egin dagian, musturreko egoera dalako, bistan danez. Baina musturreko egoera hori txiki-txikia eta sano gitxitan jazoten dana da, eta horren gainean ezin da argudiotzat hartu okupazinoen edo bizilekuen bortxaketearen errealidadeari jagokonez egoera larrian gagozala.

Y luego, en otro caso, hay viviendas vacías, a veces de grandes personas propietarias, ocupadas por personas que no tienen garantizado su derecho a vivir. Ahí hay un choque de 2 derechos, el derecho de propiedad y el derecho a la vida. Y ahí, en mi opinión, la pregunta que tenemos que hacernos no es cómo echar a esa gente, sino por qué ese derecho no está garantizado. ¿Por qué no hay suficientes casas disponibles, si es un derecho el tener una vivienda? Y en este caso yo diría que a veces la actitud de robar para comer tiene cierto pase. El hecho de robar para comer yo creo que la mayoría de la gente habrá perdonado o entendido. Y entrar en casa de un gran propietario, si no tienes medios para adquirir una casa, yo creo que es una realidad muy distinta, comparada con esos allanamientos de que hablábamos al principio.

Eta badago okupazinoaren barruan sartu leiteken beste hirugarren eremu bat be; uste dot zuk egin dozula, hau da, izaera politikoa daben okupazinoak, dala lokal handiren baten zentro sozial bat edo gatzetxeren bat jarteko, dala unean uneko salaketa publiko bat egiteko. Baina ez eizu nahastau, tira, badakit hemen dagoan lehendakarigairen batek be esan dauena Euskal Herria Bilduren Etxebizitza politikea okupazintotik pasetan dana; izan be, etxebizitzearen arazoa larriagotzea salatu gura izan genduan, horrek etxebizitza turistikoak okupazino sinboliko baten bidez bereizi barik ugaritzeak dakarrelako, baina ez daigun nahastau.

Antes he mencionado claramente cuáles son las propuestas en materia de Vivienda de Euskal Herria Bildu, creo que en esta Cámara solo estamos los dos partidos que apostaron por las dos leyes a las que me he referido, por diferentes motivos; por un lado, el Partido Socialista, y por otro lado, Euskal Herria Bildu. La Ley de Vivienda de 2015 estableció por primera vez en la CAPV el derecho a la vivienda como derecho subjetivo, y se hacían otras muchas cosas. A nosotros nos hubiera gustado ir más allá para garantizar el derecho a la vivienda, pero llegamos a través de un acuerdo tan lejos como pudimos. Y un segundo pilar que ya está en vigor y una Ley de Vivienda estatal que ya está a punto de producir sus primeros efectos. Ahí está la propuesta concreta de nuestra política de Vivienda y para garantizar lo que realmente es un derecho con esos instrumentos. Se pueden dar pasos. No sé si se solucionará, seguramente no sea posible resolverlo del todo, pero al menos, tenemos nuevas herramientas para dar pasos en esa dirección.

Bitxia da Alderdi Popularra lako alderdi batek, familien defendatzailea dala dinoanak, egia esateko, oztopoak eta trabak jarri besterik ez egitea jenteak bere bizi-proiektuak garatu daizan. Izan be, askotan, bizi-proiektu horreek garatzea ahalbidetzen daben elementu material jakin batzuk eskuratu behar izaten dira, eta horreetako bat, oinarritzkoa, etxebizitzearena da. Herrialde honetan emantzipatzeko edadea Europako berantiarrenetako bat izateak, gazteen prekariedade gora egiten dauen fenomeno izateak, eragotzi egiten dau gura dauen jenteak familia bat osotu ahal izatea, (beharrezkoa ez dalako) edo herri honetan dogun demografia sano txikia handitzea.

Zuon politikek, hain zuzen be, etxebizitza lako eskubide bat espekulatuzaileen negozio bihurtzeari arnasea eta izaera emoten deutesiez, eta politika horreexek dira, hain zuzen be, gizarte hau askok eta askok gurako leukien moduan garatu ezin izateko errazoietakoa bat.

Y, por tanto, repito, nuestro norte, nuestro objetivo más importante es garantizar el ejercicio de ese derecho a través de instrumentos políticos, y no perdiéndolos en debates que desvíen las pseudo-discusiones, las pseudo-soluciones o las cosas de sus propios fines.

Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Casanova Alonso.

Y para finalizar con el debate, la representante del grupo Nacionalistas Vascos, señora Edesa Gómez, tiene usted la palabra.

La Sra. **EDESA GÓMEZ** andreak. Sí, gracias, señora Presidenta.

Gómez-Guadalupe jauna, gure lurraldean bizikidetzaz arazorik ez dagoala erakusten daben datu objektiboak errepenteak ez dau esan gura jaubetzen ez garrantzi eta okupazio-kasuakaz enpatiarik ez daukagunik. Esan deutesut, nire lehenengo berbaldean Karrantzan aurreko astean gertatu zan kasua aitatu dot; gainera, baserria ondo baino hobeto ezagutzen dot, eta jaubearantz zer izan dan badakit, eta inguruan ze eragin izan dauen, inguruan ze eragin izan dauen. Baina datuak zeintzuk diran jakin behar dogu eta horrek Bizkaian zer esan gura dauen.

Gai horri buruz izan doguzan eztabaidetan izan dogun jarreran, beti sinistu izan dogu jarduteko beharra. Alde batetik, okupetan dauenarengan, normalean etxebizitzarik ez daukan eta premia sozioekonomikoa daukan pertsona dalako, eta, beraz, bizitegi-kalteberatasunean dagozan pertsona horren babes sozial, ekonomiko eta juridikoa ziurtatzeko. Eta, bestetik, okupetan daben pertsonak, irainak eta kalteak jasaten dauzalako, eta legezko mekanismo zehatzak ezarten dauzalako, legez kanpoko okupazioei jagokenez, ahalik eta lasterren erantzun egokia emoteko, eta jaubeari etxebizitza berehala berreskuratuko jakela ziurtatzeko. Eta uste dogu hori dala modurik egokiena, eta horrelan defendidu dogu: okupatutako etxebizitzak legez kanpo berreskuratzea eta, horregaz batera, etxebizitza bako egoeretan babes-mekanismo sozialak aktibetea.

Baina, Gómez-Guadalupe jauna, inoiz ez dogu uste izan okupazioa danik gauzak egiteko modua edo errea, eta ez dogu defendidu, ez justifikau, ez adoretu, ez eta errebindikazio-tresna lez erabili be, ezin dogulako ahaztu higitueztinako legez kanpoko okupazioek eragindako kalteen larritasuna eta horrek jaubeari eragiten deus bidebakokeria.

Eta ez daukagu inongo eragozpenik okupazioari buruz berba egiteko be. Izan be, lehenengo egunean Senaduan aintzat hartzean abstenidu egin ginan. Nire taldea abstenidu egin zan, ez planteatutako gai askotan ados egoalako, ezpada horri buruz berba egin leitekela uste dogulako, baina egin daigun erakunde horretan.

Gure ustez, okupazioaren fenomenoari urtenbidea emoteko ezinbestekoa da etxebizitza-politika ona izatea, bai, etxebizitza publikoa sustatzea, alokairurako laguntzak

emotea, hutsik dagozan etxebizitzak mobilizatea, eta ez dogu ahaztu behar eragindako personea, etxebizitzaren jaubea, bere eskubideak be urratuta ikusten dauzalako.

Baina ez dogu hemen horri buruzko legerik egin behar. Nire lehenengo berbaldian esan dodan moduan, ezin dogu gizartea bildurtu gai honen inguruan. Ez da gizarte-arazo bat Bizkaian, ez da bizikidetzarazo bat gure lurraldean, baina gertatzen diran kasuetan jarri behar dogu arrete, eta okupazioaren biktima diranei babesa emon behar deutsegu.

Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Edesa Gómez.

Una vez finalizado el debate, sometemos a votación la Propuesta No de Norma. Podemos votar.

El resultado es el siguiente. Ha habido en total 48 votos. Han sido 3 votos a favor; han sido 45 en contra. No ha habido abstenciones. Por lo tanto, no se ha aprobado la Propuesta No de Norma.

Continuando con el Orden del Día, ¿cómo dice el segundo punto del Orden del Día, señora Secretaria?

La Sra. **SECRETARIA / IDAZKARI** andreak:

2.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Moción derivada de Interpelación ([R.E.12/E/2024/0000261](#))

Autor: De Madariaga Martín, Eneritz (GM/TB-EB)

Asunto: Medidas para garantizar el derecho del niño y la niña a que su interés superior sea considerado primordial.

Documento Principal: ([R.E.12/E/2024/0000261](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del plazo de enmiendas](#) (7A)

Expediente: ([12/B/20/0000786](#))

2.- Ekimenari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itaunetik eratorritako Mozinoa ([12/E/2024/0000261SE](#))

Egilea: De Madariaga Martín, Eneritz (GM/TB-EB)

Gaia: Umeen interes gorenaren funtsezkotzat joteko eskubidea bermatzeko neurriak

Dokumentu Nagusia: ([12/E/2024/0000261SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#) (7A)

Espedientea: ([12/B/20/0000786](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno de la juntera que ha presentado la iniciativa. Por lo tanto, señora De Madariaga Martín, tiene usted la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta, y buenos días a todos y a todas.

Gaur, Kontrolerako Osoko Bilkuran egin genduan itaunetik eratorritako mozino bat dakargu, umeen eta nerabeen eskubidea bermatzeko neurriak hartzeari buruzkoa,

umeen eta nerabeen interes gorena funtsezkotzat hartu daiten. Aurreratu gura dot akordio batera heldu garala Aldundiko Gobernu osotzen daben taldeakaz eta, beraz, eztabaidarako ekimenak, helburu orokorrari eusten badeutso be, aldaketaren bat izan dau. Horren inguruan gero egingo dot berba.

Proposamen honen helburua da umeen eta nerabeen eskubideen ikuspegia txertatzea Foru Aldundiaren politika publiko guztietan. Aldundiak umezaroko eta nerabezaroko betaurrekoak jantzi daizala gura dogu, betaurreko moreak bere funtzionamentuari gehitzen joan dan moduan. Itaunean aurreratu zan lez, azken urteotan aurrerapen garrantzitsuak egin dira umeen eskubideak bermatzeko, batez be legegintza-izaerako aurrerapenak, baina garrantzitsua da aitatzeta be aurrerapen horreetako gehienek umeak eta nerabeak eskubideen subjektu lez kokatzen jarraitzen dabela, hobeto esanda, babes-subjektu lez, eskubideen subjektu izan beharko leukienean.

Haurrak eta Nerabeak Indarkeriatik Begiratzeko Babes Integralaren Lege Organikoak (HNIBBILO) urrats garrantzitsuak emon ebazan umeak eta nerabeak eskubidedun subjektu lez kokatzeko. Ildo beretik doa onartu barri dan Euskadiko Haurren Legea be, bertan lehentasuna emoten jako-eta umeen eskubideak babesteari eta sustatzeari politiko publiko guztietan. Gai hori, bestalde, eta hori ezin dogu ahaztu, Haurren Eskubideen Deklarazioan jasota egoan ja, baina orain arte administrazioek ezin izan dabe garatu, nahi-ta Haurren Eskubideen Batzordeak betebehar hori ezarri: erakunde publikoek edo pribaduek umei zuzenean edo zeharka eragiten deutseen neurri guztietan adinbakoaren interes gorena izango da kontuan hartuko dan funtsezko erespidea.

Horretarako, maila guztietako gobernuai eskatzen deutse, alde batetik, ereduak garatu dagiezala politiko publikoek umeen oinarritzko eskubideetan daben eragina ebaluetako, eta, modu horretan umeen eskubideen gobernantza ona bermatu dagiela. Eragin hori ebaluetako, askotariko metodologiak eta jarduerak aplikau leitekezala be adierazo dau batzorde horrek. Edozelan be, gitxienez Konbentzinoa eta haren hautazko protokoloak erabili behar dirala ezarten dau esparru zehatz lez, bermatuta egon daiten ebaluazioak printzipio orokorretan oinarritzen dirala, eta kontuan hartu daitezkan aztertutako neurriek (edo neurriak) umeakan izango dabezan berariazko ondorioak.

Era berean, neurria edo politika zehatza abian jarri ondoren, umezaroan eta nerabezaroan gura izan diran eta gura izan ez diran eraginak aztertu behar dirala ezarten dau, eta azterketa horren amaieran aldaketa-gomendioak formulau behar dirala, alternatibakaz eta hobetzeko proposamenakaz; horreek guztiak jentearen eskura jarri behar dira. Horrelan dago jasota ENOC erakundeak (Haurren Defendatzaileen Europako Sarea) haurren eta nerabeen gaineko eraginaren ebaluazioak gauzatzeko egin dauen gidan; gainera, gida horrek Arartekoaren bermea dauka.

Onartu barri dan Haurren Legeak adinbakoaren eskubideak autortzeko tresna juridikoak jasoten dauz 1. kapituluan. Eskubide horreen erabilerea bermatzeko neurriak be jasoten dauz, eta, gainera, 24. artikuluan, batez be, adinbakoaren interes gorena lehenesteko eskubidea jasoten dau, eta adierazoten dau adinbakoaren interes gorena apliketako eta interpretetako Haurren Eskubideen Batzordearen 2009ko 14. ohar orokorrak ezarten dauzan erespideak eta jarraibideak hartuko dirala kontuan.

Eta horixe da, hatan be, gure ekimenean proponidu doguna, hasierakoan eta sinatu dogun akordioan. Halanda ze, zeintzuk dira dagozan aldeak? Zer proponiduten genduan hasieran? Umeen eta nerabeen eskubideen ikuspegia txertatzea politika publiko guztietan. Hori erdibidekoaren lehenengo puntuan jasota dago, baina Gizarte Ekintza Sailean ezarriko da. Araudiak, strategiak, programak, planak eta aurrekontuak egiten diranean umeen interes gorena jaso eta apliketea bermatu daitela proponiduten dogu. Hori erdibideko honen lehenengo puntuan be badator jasota, baina Gizarte Ekintza Sailean apliketako. Haurren

Eskubideen Batzordearen 14. oharren arabera apliketea proponidu dogu, eta gomendio hori erdibidekoaren 1. eta 2. puntuetan dago jasota.

Era berean, Aldundiak adinbakoaren interes gorena zehazteko eta baloretako baliabideak hartu daizala proponidu dogu, eta erdibidekoak zehaztu egiten dauz tresna horreek, CRIE eta CRIA.

Eta, azkenik, araudia, estrategia, programak eta planak egiteko ardurea daben personei prestakuntzea emotea proponidu dogu, adinbakoaren interesa behar dan moduan zehaztu eta ebaluau dagien, eta hori be erdibidekoan jasota dago.

Beraz, ze aldaketa nagusi egon da akordio honetan? Hori guztia ez dala berehala aplikauko Aldundiko sail guztietan; proiektu pilotu bategaz hasiko da, ordea, eta Gizarte Ekintza Sailean landuko da eta berak testeauko dau. Sail guztietan zabaltzea gustauko litxakidan arren, jakina, era berean, ulertzen dot zuhurtzia eta bat nator horregaz. Dekretu arautzaile bati begira gagoz, eta, beraz, erdibideko-prozesu hau genero-eraginari buruzko txostenak sartzeko garatu zan prozesu berean kokatzen dot, hau da, prozesu pilotu ha Bardintasun Sailean hasi zan eta, kasu honetan, Gizarte Ekintza Sailean hasiko da.

Era berean, sano positibotzat jotzen dot proponidutako idazketan umeen eskubideen ikuspegia eta politika publikoak txertatzeari lotutako tresnak eta garatu beharreko prozedurak zehaztu izana, guk hasierako proposamenean orokorrean adierazo genduan lez. Halanda ze, uste dogu sinatutako akordioak bete egiten dauzala Elkarrekin Bizkaiak arlo horretan ezarritako helburuak. Gure ustez, lehenengo urratsa da, baina Aldundiaren politika publiko guztietan umeen eta nerabeen eskubideak bermatzera hurreratzen gaitu zeozelan.

Besterik ez, eta eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora De Madariaga Martín.

Los grupos Socialistas Vascos y Nacionalistas Vascos han presentado enmiendas. Por lo tanto, ahora el representante del grupo Socialistas Vascos, señor Otermin Eraso, tiene usted la palabra.

El Sr. **OTERMIN ERASO** jaunak: Señora Presidenta, señoras y señores, buenos días a todas y todos.

Mozino honen bidez, Elkarrekin Bizkaiak dei egiten deusku gure Aldundiari eskatu degiogula umeen eta nerabeen eskubideen ikuspegia politika publiko guztietan txertatu dagian, umeen interes gorena jasoko dala bermatzeko araudiak, estrategiak, programak, planak eta gainerakoak lantzen diranean. Adinbakoaren interes gorenaren zehaztapena eta ebaluazioa sistematizetako beharrezko diran tresnak jarri daizala, horrelan errazagoa izan daiten umeen eskubideen ikuspegia politika publikoetan txertatzea, eta prestakuntzea emon degiela araudiak egiteko ardurea daben personei. Beste berba batzuetan esanda, eta 2018ko maiatzaren 30eko Osoko Bilkuran aho batez onartu genduanaren haritik, gure Aldundiak adinbakoaren interes gorenaren erespidea zeharka txertatzeko prozesuari ekitea, arauk ezarten dabenaren arabera, gure Foru Aldundiaren politika publiko eta jarduera guztietan, batez be gizarte-politikak nabarmenduta eta lehenetsita.

Zer da adinbakoaren interes gorena? Garapen eta bizitza duina bermatzeko ekintza eta prozesu moltso bat da, eta baita adinbakoak bete-betean bizi daitezcan eta ahalik eta ondoizaterik handiena lortzeko baldintza materialak eta afektiboak be.

Kontzeptu hirukotxa da; alde batetik, eskubidea da, printzipio bat da, eta prozedura-araua da. Kontua da bermatzea, eragiten deutesen edozein neurriren aurrean, lehenetsunez hartuko dirala euren eskubideak sustatzen eta babesten dabezan neurriak, eta ez urratzen dabezanak. Horren bidez, musturreko bi jarrera kontrajarri gainditu behar dira: batzuetan adinbakoiei buruzko erabakiak euren kontuan hartu barik hartzen diranean jazoten dan autoritarismoa edo podere-abusua; eta agintarien paternalismoa, kasu jakin batzuetan.

Adinbakoaren eskubide bat da, bere interes gorena interes desbardinak haztatzeari lehenetsuna emoten deutesan gogoeta bat izan daiten, eragiten deutesen gai bati buruz erabagiteko. Printzipio bat da; izan be, xedapen juridiko batek interpretazino bat baino gehiago onartzen badauz, umearen interes gorena modu eraginkorrean asebeteko dauen interpretazinoa aukeratuko da. Eta prozedura-araua da; izan be, adinbakoiei eragiten deutesen erabagi bat hartu behar dan guztietan, erabagi horreek adinbakoan izan leikiezan ondorioen estimazinoa jaso beharko dau prozesuak. Interes gorena ebaluetako eta zehazteko bermea eta berme prozesalak beharko dira.

Ez da erraza izan honaino heltzea, historian zehar kontzeptu zehaztubakotzat eta begirune bakotzat hartu izan dalako. 2015ean, Adingabearen Babes Juridikoari buruzko Legea aldatu zan, eta adinbakoaren interes gorenaren definizino osoa sartu zan, bai eta hori zehazteko erespide orokorrak be. Halanda be, adinbakoaren erantzukizun penalaren sisteman ez da hondinokarren erreformarik egin adinbakoaren interes gorenaren kontzeptu barrira egokitzeko.

Azken urteotan, 1989ko Haurren Eskubideen Konbentzinoa XX. mendearen azkenerantza sortu zan paradigma-aldaketearen sendotze bat izan zan, eta zuzenbidea umeak aintzat hartzen hasi zan. Umeak babes-objektu izateari itxi eta eskubideen subjektu titular bihurtu ziran, eta eskubide horreetan ahaldundu egin behar dira. Paradigma-aldaketearen ardatz nagusi lez lortzeko, Konbentzinoak bi printzipio jaso ebazan, aurreko egoerari jagokonez iraultzailatzat jo geinkezan eskubideak diranak, adinbakoaren interes gorenaren printzipioa eta umeari eragiten deutesien erabagi guztietan entzuteko betebeharra ezarten dauen printzipioa, hatan be.

Halanda ze, adinbakoaren interes gorena zehazteko, kontuan hartu behar dira umearen eretxia, umearen nortasuna, familia-ingurunea jagotea eta hartu-emonei eustea, adinbakoaren zaintzea, babesa eta segurtasuna, zaurgarritasun-egoerea, umeak osasunerako daukan eskubidea eta umeak hezkuntzarako daukan eskubidea. Horri guztiari gehitu behar deutesagu joan dan barikuan, esan dan moduan, Eusko Legebiltzarrean onartu zan Haur eta Nerabeei buruzko Legea. Lege horren helburu sendoa da urrats garrantzitsu bat emotea euskal ordenamentu juridikoa nazinoarteko, Europako eta Estaduko esparrura egokitu daiten, ume eta nerabeei jagokonez apliketakoa dalako, eta 1989ko zemendiaren 20an Nazino Batuen Batzarrak onartutako Haurren Eskubideei buruzko Konbentzinoaren oinarrian eregita dagoalako.

Testu barriak gaurko eta etorkizuneko adinbakoaren garapen eta ondoizate egokiaren alde egiten dau, eta gizartearen eraikuntzan modu aktiboan parte hartzeko subjektu legitimotzat hartzen ditu, batez be berari jagokozan gai guztiei jagokonez. Horreen barruan sartzen dira titular diran eskubideei eragiten deutesen politika publikoak.

Horregaitik guztiagaitik, Euzko Abertzaleak taldeak eta guk, Euskal Sozialistak taldeak, zuzenketa-eske hau adostu dogu proposamengileakaz, Elkarrekin Bizkaiaz, eta jasota geratu daiten eta horrelan egiaztatu daiten bilkura-agirian, jarraian irakurriko dot:

Bizkaiko Batzar Nagusiek Bizkaiko Foru Aldundiari eskatzen deutesie, umeakazko daukan konpromisoaren baitan, CRIA eta CRIE prozesuak lan-tresnatzat hartzea,

eta tresna horreek Gizarte Ekintza Sailean apliketan hastea, adinbakoen interes gorenaren ezarpena eta ebaluazinoa sistematizateko. Horrelan, umeen eskubideen ikuspegia txertatuko da saileko politika publikoetan.

Ondorioz, Bizkaiko Foru Aldundiaren Gizarte Ekintza Sailari eskatzen deusagu hedatze-prozesu pilotu bat ezarri dagiala: diagnostiko-fasea, eragina ebaluetako prozedura, umeen eskubideetan oinarrituta, eta aurrerapausua emoteko beharrezkoa dan prozesuaren urte arteko balorazinoa. Eta, horretarako, garrantzitsua da prozesu bat ezartea gure erakundearen abiapuntuko egoerea zein dan jakiteko, hau da, diagnostiko bat egitea, eragina ebaluetako prozedura ezartea, umeen eskubideetan oinarrituta. Eta, azkenik, prozesuaren urte arteko balorazinoa egitea”.

Euskal Sozialistak taldean uste dogu adinbakoek eskubidea dabela euren eskubideak sustatu eta babesten dabezan neurriak hartzen dirala bermatzeko, zuzenean edo zeharka eragiten deutseen neurriak hartu aurretik, eta ez autoritarismoagaitik edo paternalismoagaitik urratzen dabezanak. Eta hori guztia, era berean, lan hori egin behar dabenen prestakuntzan eraginda.

Gure ustez, sail batetik hastea, horren ondorioakaz Foru Aldundiaren politika guztietara eroateko, zuhurra eta zentzunezkoa da, batez be, proposamena egin dauenak esan dauen moduan, joan dan barikuan onartu zan Legeak erregelamentu baten beharra daukalako eta erregelamentu horrek, ezinbestean, danoi eragingo deuskulako.

Nada más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Otermin Eraso.

A continuación, la representante del grupo Nacionalistas Vascos, señora Urquieta Zuzaeta, tiene usted la palabra.

La Sra. **URQUIETA ZUZAETA** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta, y buenos días a todos y a todas.

Las políticas de protección a la infancia son históricamente nuevas, ya que el propio concepto de infancia se ha ido desarrollando con los tiempos, con diferentes categorías y clasificaciones sociales.

Así, la idea de que los niños y niñas sean sujeto de derechos no se plasmó en la normativa internacional hasta que la Asamblea General de las Naciones Unidas aprobó en la Convención de los Derechos del Niño el 20 de noviembre de 1989.

Gure adinbakoen babesa bateratzeko eta homogeneizetako ahaleginean, estaduko eta nazinoarteko jardunbide onenak hartuta eta gure errealidadera egokituta, joan dan aste honetan Euskadiko Haur eta Nerabeei buruzko Lege barria onartu zan, eta halan adierazo dabe nire aurretik izan diran bozeroaleek be. Lege-esparru barri horrek gizarte-kolektiboen eta gaian adituak diran personen lankidetzeta izan dau, eta umeen eta nerabeen parte-hartze aktibo berezia eta, hoba ez, Ganbera honetan be ordeztuta dagozan talde politikoen ekarpenak.

Umearen edo nerabearen interes gorena gailentzen dalako nabarmentzen da lege hori, eta beren-beregi autortzen dau eskubide hori, eta nazinoarteko, Europako eta nazinoko akordioetako atalak jasoten dauz, adinbakoen eskubideei jagokenez. Gainera, lehentasuna emoten deutso umearen eskubideak babesteari eta sustatzeari politika guztietan.

Halanda ze, sistema integral bat proponiduten dau, umeen eta nerabeen bizitzako alderdi guztiak jorratzen dauzana, hareen segurtasuna eta garapen osoa bermatuta, eta hareen eskubideen babesa eta sustapena politika publiko guztien ardatz nagusi lez jarrita.

Era berean, legeak datuak biltzeko, alkarrizketea sustatzeko eta zeharkako politikak garatzen laguntzeko jasoten dauzan organo eta tresna bereziak sortzeak umeen eta nerabeen parte-hartze publikoa indartzea eragingo dau, gizartearen parte diran aldetik.

Bizkaiko Foru Aldundiak lan egiten dauen persona eta/edo kolektibo guztien ikuspegia txertatzeko konpromisoa hartu dau eta, kasu honetan, adinbakoena. Horrelan, euren parte-hartze aktiboa sustatu dau politika publikoetan, eta komunikazino-, baterako gobernantza- eta solaskidetzeta-tresnak eta -foroak sortzen joan da. Bizkaiko Foru Aldundiaren eretxian, ekintza-kakoa izan da adinbako guztiei zeharka bermatzea euren eretxia, nortasuna, familia-ingurunea jagotea, adinbakoaren hartu-emonak, zaintzak, babesa eta segurtasuna gordetea, adinbakoaren zaurgarritasun-egoerea eta osasunerako eta hezkuntzarako eskubidea.

Antxustegi andreak esan dauen moduan, adinbakoaren interesa babestea herri-administrazioen jarduerak gidatu behar dauen printzipioa da, eta horrelan lan egin dau Aldundi osoak, eta batez be gizarte-politikei jagokenez. Izan be, programen eta baliabideen espezializazioan aurrera egin da, premina barriei erantzuteko. Bizkaiko Foru Aldundiko beharginentzako etenbako prestakuntzea dago; umeen bizitzetan eragina daben prozesuetan parte-hartze eta entzute aktiboa izan dagien sustatu da; eta Haurren Zerbitzua Gizarte Ekintza Sailagaz, Aldundiko beste sail batzukaz, Oinarrizko Gizarte Zerbitzuakaz, Hezkuntzeagaz, Osasunagaz eta abarregaz erakundeen arteko koordinazioa bultzatu da.

Con el paso del tiempo, las situaciones y necesidades de los niños, niñas o adolescentes protegidos y sus familias van cambiando. Las medidas y recursos adecuados en un momento determinado de la vida de un niño, niña o adolescente y de una familia, pueden no ser adecuados en otro momento, lo que implica una evaluación permanente de la adecuación de los recursos aplicados, así como una flexibilidad suficiente para modificarlos en función de las necesidades del caso.

Umezaroaren eremuan, beraz, beharrezkoa da aurrerapausua emotea, eta, horretarako, garrantzitsua da ezartea, eta halan jaso dogu Euskal Sozialistak taldeagaz batera aurkeztu dogun zuzenketa-eskean, eta Elkarrekin Bizkaia agaz adostutako erdibidekoaren xedapen-zatia zabaldu egin da. Eta, bide batez, eskerrak emon gura deusadaz De Madariaga andreari akordiorako izan dauen jarrera onagaitik. Gure erakundearen abiapuntuko egoerea zein dan jasoteko prozesua da, hau da, diagnostiko bat egiteko; eraginaren ebaluazioaren prozedura bat ezarteko umeen eskubideetan oinarrituta; eta, azkenik, urte arteko balorazio bat egiteko. Eta Gizarte Ekintza Saitetik hasiko gara, ume eta nerabearen eragin zuzena daben politika eta ekintza gehienak biltzen ditualako, jagokon proposamena zein neurria aplikau aurreko eraginaren ebaluazio bat egingo da, eta, ondoren, eraginaren balorazio bat egingo da, hobetzeko proposamenakaz. Gainera, araudiak, estrategiak, programak, planak eta aurrekontuak egiteko ardura daukien personeren prestakuntzea aurreikusten da, adinbakoaren interes gorena behar dan moduan zehaztu eta ebaluau daiten beharrezkoa dana. Aitzindariak izango gara hori ezarten, eta zorrotz egin beharra dago, jarraitu beharreko eredia izan daiten. Ondoren, arian-arian, Bizkaiko Foru Aldundiko gainerako sailei helarazoko jake, zeharka.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Urquieta Zuzeta. La representante del Partido Popular Bizkaia, señora González Díez-Andino, tiene usted la palabra.

La Sra. **GONZÁLEZ DíEZ-ANDINO** andreak: Eskerrik asko, Mahaiburu andrea. Egun on guztioi.

Tira, gaur adinbakoaren eskubideak ditugu berbagai, eta umeek be eskubideak daukiezala gure gizartean finkatu eta onartu dan baieztapena da, eta gero eta gehiago lantzen da esparru horretan, eta ikuspegi horregaz. Eta, a priori, eta proposamenak dinoan lez, ez dago txarto Aldundian hartzen diran arauetan eta erabagietan txertatu daitela puntu berezi bat eskubide horreek sartuta dagozala bermatuko dauena.

Uste osoagaz dinot ez dala inoiz arau, programa edo sistemarik egin etxe honetan, umeen eskubideren baten aurka eraso egin dauenik, jakitun egonda eta nahita. Baina gertatu daiteke. Izan be, gaur egun inork ez dau zalantzan jarten hasieran esan dodan baieztapena, “umeek be badaukiez eskubideak”, baina ez gara beti gogoratzen umeak kontuan hartzeaz hareei zuzendutako alderdietan. Eta adinbakoak gure eskumen nagusienetako bat dira, personak, hori dira-eta, azken finean, personak; personatxoak, gura badozue, baina personak dira.

Batzuetan, ekintzea eskubide bat lez hartzen dauen zeozertara bideratu gura danean, eskubide hori daukazunean eta erabili egiten dozunean, baina ez danean bera bakarra, eta beste eskubide baten edo batzuen arteko alkarreragina dagoanean edo euren artean talka egiten dabenean, batzuetan, bada, gatxa da hasierako helburutik ateraten ez diran arauak, protokoloak edo jarduerak artikulatzea. Izan be, urrunago joan barik, ez litzateke benetako eztabaidea izango, askotan umeen eskubideak gurasoen eskubideakaz buztartzeko gaiztasunez berba egiten ez badogu.

Erantzunak beti izan behar dau adinbakoaren interesak daukala lehentasuna, eta horrelan konpondu behar da beti. Baina autortu behar da, era berean, ez dala beti asmatzen. Izan be, batzuetan eskubide bat emoten da, edo beste bategaz alkarreragiten dauen eskubide bat egikaritzen da, eta ez da asmatzen hautatutakoagaz. Baina kontua aurrera egitea da, ez egitea atzera. Eta horixe da apur bat erdibideko zuzenketa-eske honetan ikusten dana, lehenengo 2 puntuetan. Bi prozesu horreek proponidu dira hemen, eta aplikau beharreko tresna lez aitatu dira: CRIA, umearen eskubideen gaineko eraginaren ebaluazinoa; eta CRIE, eragin eraginkor horren berrikuspina eta azterketea. Eta proponidu da biak Gizarte Ekintza Sailaren zereginetan sartzea, umeen eskubideen ikuspegia Sailaren politika publikoetan txertatzen joan daiten, eta behin abiauta, arian-arian prozesu pilotu bat hasi daiten, diagnostiko-fase bategaz, eraginaren ebaluazino bategaz eta prozesu horren urte arteko balorazino bategaz. Prozesu horregaz tresna horreek erabilten ikasiko dogu eta lortu gura dan helburuan erabilgarri egingo doguz, ondoren, jarduteko eredu hori Aldundiko gainerako sailetara zabaldu daiten.

Eta egokia erexten deusagu, zuhurra be erexten deusagu, lasaia eta ahalik eta kontrako ondorio txikienak ditu. Umeak tartean dagozanean, erne egon behar da beti, eta ezin da eurentzako arriskurik txikiena ekarri leien ezer frogau, behar dan moduan funtzionetan ez badau. Eta mozinoan azaldutako prozesu horreen aurrean, ez dau emoten eurentzat benetako arriskurik dagoanik, ondo ez balitz joango edo modu egokian aplikauko ez balitz helduen alperreko hainbat lan-ordu inbertiduteaz gain.

Eta honaino, zergaitik ez emon aukera bat tresna horreei eta proiektu pilotu horri? Baina azkenean erdibidetu dozuen mozinoak badauka hirugarren puntu bat, eta ez daukagu argi zelan interpretau. Hirugarren puntuaren helburua da Aldundiak araudiak, estrategiak, planak eta aurrekontuak egiteko ardurea daben personei, besteak beste, adinbakoaren interes gorena behar dan moduan zehazteko eta ebaluetako beharrezkoa daben prestakuntzea emotea. Eta kasu honetan, Aldundiak arlo horretan adituak diranen laguntasuna izateak berme gehiago emoten dauela uste dogu, hau da, tresna horreek edo antzekoak beste

proiektu batzuetan garatu dabezan umezaroko teknikariena, daborduko gauzatzen ari diran eta aholkatzen dakien umezaroko eta zuzenbideko profesionalena.

Ez daukagu argi etxe barruan prestakuntza espezifikogaz hasia urtenbiderik egokiena ete dan. Orain oso eremu zehatz baten sano mugatuta dagoan proiektu pilotu batera mugatzen da, baina uste dogu, egokia izan ezker, aukeratutako eredu hori gainerako sail, arlo eta abarretara zabalduko dala, mozinoak berak jasoten dauen moduan. Eta horrek apur bat kezkatu egiten gaitu. Hondinokarren aztertzen ari gara ea hirugarren puntu hori traba garrantzitsua ete dan ala ez gaur aurkeztu dan mozino honek daukazan asmo oso onentzat, eta behar diran azalpenak eskatuko neuskioz Gobernu Taldeari, bere proposamena ez bada be, berak ezarri behar dauelako gaur onartuko dan guztia, eta gai honetan dagozan zalantza guztiak argitu. Hondinokarren badaukagu denporea bigarren txanda baten eztabaidatzen jarraitzeko, eta ez dot uste puntu hori gaintuezina danik, baina egia da oraintxe bertan kezka sortzen deuskula proiektu hau martxan jarri ahal izateko teknikarien prestakuntzeagaz hasiko ete garan jakiteak, hori denporan luzatu egingo litzatekelako, eta zalantzazko soluzinoa be izango leukelako. Edo daborduko adituak diranakaz eta landu dabenakaz ekingo ete deusagun, proiektu hau abian jarteko orduan gidatuak izan gaitzean eta askoz egokiagoa izan daiten.

Horregaitik dinot, etxe honetan eztabaidatzeko gagozanez eta hondinokarren bigarren txandea geratzen jakun ezker, hondino zalantza txiki hori daukagula mozino honi buruz.

Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora González Díez-Andino. La representante del grupo Euskal Herria Bildu, señora Duque Santacoloma, tiene usted la palabra.

La Sra. **DUQUE SANTACOLOMA** andreak: Buenos días a todos y a todas.

¿Qué son la evaluación del impacto sobre los derechos del niño (CRIA) y el análisis del impacto sobre los derechos del niño (CRIE)?

Ambos procesos, CRIA y CRIE, son aprobados por el Comité de las Naciones Unidas sobre los Derechos del Niño como medidas generales de aplicación de la Convención, de conformidad con el artículo 4 de la Convención. Estos procesos de evaluación del impacto se basan en los derechos de la infancia y favorecen la evaluación y comunicación sistemática del impacto que toda propuesta o medida puede tener en los derechos de la infancia y la juventud. A través de este mecanismo se puede evaluar cómo las decisiones y acciones de los gobiernos, instituciones y otras medidas en materia de Derecho, política pública y práctica afectan a los derechos de los niños; y se concluye con la elaboración de un informe escrito en el que se informen de las pruebas que se han recopilado y que se han tenido en cuenta a lo largo del proceso.

Tal y como hemos mencionado, existen dos tipos de procesos de impacto basados en los derechos de la infancia. CRIA, para la elaboración de la evaluación; y CRIE, para el la realización del análisis.

La evaluación del impacto en los derechos del niño o niña (CRIA), que permite analizar, a medida que se va elaborando, los efectos que las propuestas normativas, las propuestas de política pública, las decisiones presupuestarias u otras decisiones

administrativas pueden tener en los niños, niñas y jóvenes y sugerir, en caso necesario, mecanismos para evitar o mitigar cualquier impacto negativo. Este proceso se realiza antes de la aplicación de la decisión o medida.

El análisis del impacto sobre los derechos de la infancia (CRIE) permite considerar los efectos previstos o no sobre la infancia y la juventud de los cambios legislativos, de política pública, de las decisiones presupuestarias u otras decisiones administrativas. Este proceso se realiza tras la decisión o la aplicación de la medida correspondiente.

De acuerdo con las recomendaciones del Comité de las Naciones Unidas sobre los Derechos del Niño, los procesos CRIA y CRIE, conjuntamente, permiten realizar un proceso continuado de evaluación y análisis del impacto de normas, políticas públicas, presupuestos, programas y servicios en los derechos del niño. Y esto es precisamente lo que han acordado hoy el grupo Elkarrekin Bizkaia y los grupos que integran el gobierno, PSE y PNV. El inicio de la aplicación de los procesos CRIA y CRIE en el Departamento de Acción Social y posterior extensión al resto de departamentos.

Y por último, para la puesta en marcha de los procesos se ha acordado formar a las personas encargadas de elaborar las normativas. Formación necesaria para la adecuada definición y evaluación de estrategias, programas, planes y presupuestos. Y creemos que es un buen acuerdo.

Prozesu horreek, lehen esan bezala, Nazino Batuek eta Arartekoak bermatzen dabez, baina euskal lege bat be badaukagu, gure lurralde-esparrua bermatzen dauena, adinbakoaren interes gorena. Haurtzaroari eta Nerabezaroari buruzko Legea, esan dan moduan, hontsu onartu zan, aurreko astean, eta umeen eta nerabeen eskubideen funtsezko garapena da, eta legegintza-arloko aurrerapenak eta barrikuntzak daukaz, autonomia-erkidegoko legedien abangoardian kokatzen dabenak. Nahi-ta ez dan ahaztu behar, lehen be esan dogun moduan, Lege horrek adinbakoen eskubideak babes osoko ikuspegiagaz benetan bermatzeko, funtsezkoa dala hemendik aurrera erregelamentu eta aurrekontu garapen egokia izatea, eta hor badaukagu hondinokarren zer egin.

He querido recoger lo que recoge el capítulo primero del artículo 13 de esta Ley. Y también puede dar una pista a esa preocupación que ha planteado el Partido Popular. Ese artículo señala el principio de transversalidad de la infancia en todas las políticas. Siguiendo este principio, es necesario incorporar en todas las políticas públicas la perspectiva de promover los derechos de la infancia y la adolescencia, así como la necesidad de incorporar una perspectiva preventiva, de atención y de protección contra las situaciones que puedan perjudicar o vulnerar estos derechos. Por tanto, el diseño, la planificación y la implementación de estas políticas deben tener en cuenta de forma sistemática las repercusiones que las decisiones adoptadas pueden tener sobre la infancia y la adolescencia en los diferentes ámbitos sectoriales. Buscar sinergias y evitar efectos negativos. Para ello, se elaborarán formaciones para profesionales que cumplan con los principios de la Ley y puedan desarrollarse de forma eficaz.

Nuestro grupo, Euskal Herria Bildu, presentó en el Parlamento 77 enmiendas a esta ley y creemos que se aprobó una buena ley.

Edozelan be, lehen esan dodan moduan, lortutako akordioak zehaztu egin behar zirala esan genduan, eta ebaluazioen ebidentzia zientifikoan eta jarraipen-mekanismoetan oinarritu behar zirala, baita umeakaz zerikusia daben profesional guztientzako prestakuntzan be. Beraz, esan dogun moduan, uste dogu gaur onartuko dogun akordio hau ona dala eta bat datorrela nazinoarteko itunakaz eta gure arau-esparru barriagaz.

Por lo tanto, el acuerdo de hoy es un avance. Sin olvidar, como decimos, que en los próximos años tendremos que dar más pasos para el desarrollo de la Ley de la Infancia y la Adolescencia.

Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Duque Santacoloma. A continuación, pasaremos al turno de réplicas. Para ello, la representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señora De Madariaga Martín, tiene usted la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Tira, lehenengo eta bat, talde guztien sintonia eta babesak eskertu behar dot. Nire ustez, gai labana da; uste dot erakutsi dogula, gure taldeek Eusko Legebiltzarrean erakutsi dabela umeen eskubideak Ganbera osotzen dogun taldeen artean adostasun nahiko handia sortzen daben elementua dirala. Eta gaur hori onartzea, Ganberearen zati handi baten babesagaz behintzat, nire ustez, eskertzekoa da.

Jane Eyre andreak be halan esan dau, asko dirala arraunean aritu diran gizarte-erakundeak, ez bakarrik Legeak, ezpada urte asko darabilela arraunean, nazinoarteko itunetan jasota egozan gai jakin batzuk gauzatu eitezan. Nik horregaitik nabarmendu dodaz horrenbeste datak. Haurren Eskubideak 1989an onartu zirala esan dogunean, eta, gainera, 2009tik aurrera egoerak nabarmen argitzen dabean protokoloak eta oharra sortzen hasi zirala eta 2024an gogozala esan dogunean, eta gai horreek Administrazio Publikoaren funtzionamentuan txertatzeko aukerea emongo daben bi lege egon arte itxaron behar izan dogula, nik uste dot, legegintza-prozeduretan parte hartzen dogun persona garan aldetik, hori kontuan hartzekoa dala.

2009an argi-argi geratu zan zelan aplikatu adinbakoaren interes goren hori, eta hortik garatu arte eta Aldundiaren, Eusko Jaurlaritzaren zein udalen funtzionamentuaren barruan be (udalei be jagokelako) zeharkatu arte urte gehiegi igaroko dira, nire ustez.

Uste dot gaur urrats bat hurrago gogozala umeen eskubideen ikuspegia txertatetik, eta Talde Popularreko bozeroaleak prestakuntza-prozesuari buruz esan dauen horretan arean sakontzearen, nik uste dot elementu asko dagozala adinbakoaren interes gorena politika publikoetan apliketari jagokonez, eta beharrezkoa dala barruko prestakuntza-prozesuak egitea. Alde batetik, ez dot zalantzan jarten, berbarako, Gizarte Ekintza Sailaren umeen eta nerabeen eskubideakazko sentikortze argia; ez dot zalantzan jarten, baina egia da beste sail batzuk, eguneroko zereginagaitik, eskubide horreen defentsatik urrun dagozala eta prestakuntzea behar dabela, behinik behin, sentikortu ahal izateko. Hori lehenengo eta bat.

Umeen eta nerabeen eskubideen ikuspegi hori funtzionamentuan bertan txertatzeak, eragin hori ebaluetako eskatzeak eta, gainera, ondoren, a posteriori, legedi jakin batzuk apliketan diran baloreak, behar dan moduan egin dan ala ez, edo ze eragin izaten ari dan ebaluetak prestakuntzea eskatzen dau. Guk hirugarren puntu hori jarri dogunean, horri buruz ari gara, Foru Aldundian lan egiten daben beharginek prestakuntza hori behar dabela tresnak behar bezala ezarteko. Eta, era berean, persona lez eskubide horreen defentsean barneratuta eukiteko.

Nik, amaitzeko, eskertu gura dot Gobernuak osotzen daben taldeak eta Gizarte Ekintzako diputadua bera akordio honetara heldu ahal izateko prest egon izana.

Akordiorako prest egon izana eskertzeaz gainera, erdibidekoan bertan argi eta garbi azaldu dabelako ausardiaz zelan egingo dan, ezkutatu barik, azalpen orokorragoetara ohituago gagoz-eta. Halanda ze, benetan eskertzen dot dana oso argi jarteko ahalegina egin izana: zer, zelan eta zein eratan.

Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora De Madariaga Martín. El representante del grupo Socialistas Vascos, señor Otermin Eraso, tiene usted la palabra.

El Sr. **OTERMIN ERASO** jaunak: Bai, arin baten, guztion artean gaur lortuko dogun akordioa eskertzeko.

Sano gai labana da. Sail guztiak ez dagoz ohituta ezta langile guztiak be ez, zeozelan esatearren, adinbakoaren interes gorenaren balorazino-prozedura horretara, eta barruko prestakuntza-prozesuak behar dira garatu gura doguzan politikak ondo egokitzeko.

Nire ustez, sano ondo azaldu dau De Madariaga andreak. Poztu egin naz beragaz eta proposamena egin daben guztiakaz, baita Euzko Alderdi Jeltzalea be, adostasun hori lortu dalako. Hondinokarren adinbakoaren interes gorena administrazino penalaren sisteman txertatzea falta da; ez dago hondino, nik uste dot lan luzea izango dala hori. Baina, tira, apurka-apurka aurrera egiten ari gara adinbakoaren interes gorena babesteko onena dala uste dogun horretan.

Baina amaitu baino lehen, ez neuke tribuna honetatik alde egin gura Ricardo Vaquero jaunari parkamena eskatu barik. Izan be, egoerea izan genduan azken Osoko Bilkuran, ohiko osoko bilkurea izan zan, berak Euskal Autonomia Erkidegoko Gizarte Zerbitzuei buruzko Legearen artikulua baten esaten zana gogorazoteko eskatu eban, eta nik oker egoala esan neutsan, beste bat zan-eta artikulua horren berbaz-berbazkoa. Eta, nahi-ta biok zuzen egon, ni oker nengoan Legearen erreferentziaren inguruan, Euskal Udal Legeaz ari nintzalako eta bera Gizarte Zerbitzuen Legeaz berba egiten ari zalako. Eta parkamena akatsa egiten dan egoera berean eskatu behar dala erakutsi eusten, eta zintzotasunez eskatzen dot parkamena hankea sartu nebalako.

Besterik ez, eta eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Otermin Eraso. La representante del grupo Nacionalistas Vascos, señora Urquieta Zuzaeta, tiene usted la palabra.

La Sra. **URQUIETA ZUZAETA** andreak: Muchas gracias de nuevo, y yo también muy brevemente.

Ekimen honegaz, umeen eskubideen betaurrekoak barriro jarrita, Bizkaiko Foru Aldundiak gure gizarte osotzen daben persona guztiak kontuan hartzeko konpromisoa berresten dau, inor atzean itxi barik, personen eta, kasu honetan, adinbakoaren beharrei modu errealista eta eraginkorrean erantzun behar deutseen politikak eta estrategiak lantzeko, definituteko eta lantzeko garaian kontuan hartu daitezkan. Jakin behar dogu ze eragin daben politika publikoek euren egunerokoan eta ze eragin izan leikien etorkizunean, eta lan egin behar dogu eragin hori beti positiboa izan daiten.

Gaur onartuko dogunagaz, Bizkaiko Foru Aldundiak erakundearen lan-dinamiketan integrauko diran tresnak sistematizauko dauz, ekimen baktotxean adinbakoaren interesa kontuan hartu daiten, erakundearen barrutik kanporantza eta kanpotik barrurantz. Horretarako, besteak beste, funtzionarioak eten barik sentikortzeko prestakuntzea emongo dau, eta Bizkaiko Foru Aldundiak modurik eraginkor eta eragingarriena antolatuko dau, Bizkaiko Foru Aldundiak emondako ekintzen eta programen eragina neurtzen daberen parametroak txertatu daitezkan, eta umeez eta nerabeez parte hartzeko eta entzuteko guneak sortu daitezkan. Ezinbestekoa da, eta guztiz beharrezkoa, González andrea, prozesu horretan guztian adituak diran personeren laguntzea izatea, eta, jakina, Saileko profesionalen esperientzia, hori eztabaidaezina da-eta. Garrantzitsua da sailetako beharginen profesionaltasuna kontuan hartzea eta prozesu osoaren barri emotea. Aurrera egiteko modurik onena da.

Ez neuke nire berbaldia amaitu gura, Ganbera honetako talde politikoez ekimen honi emondako babesak eskertu barik, eta horixe da Bizkaia lurralde hobea bihurtzeko bidea.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Urquieta Zuzaeta. La representante del grupo Partido Popular Bizkaia, señora González Díez-Andino, tiene usted la palabra.

La Sra. **GONZÁLEZ DÍEZ-ANDINO** andreak: Eskerrik asko barriro be, Mahaiburua andrea.

Tira, nik bai, tribuna honetan, Aldundian abian jarriko dan puntu oso zehatz bati buruz berba egiten ari garanean, ikusi dot Eusko Legebiltzarrean onartutako Legea be aitatu dala, gibelaren zati bat be daukalako, baina nik ez dot nahastau gura. Ez dot proiektu pilotu honegaz nahastau gura. Uste dot hemen aitatu dan lege hori eztabaidatu zala daborduko Legebiltzarrean. Danok daukaguz han gure ordezkariak, eta euren ikuspegia eta gauzak egiteko moduak azaldu ebezan. Puntu batzuetan ez gengoan ados, euren joera identitario eta obsesiboagoak eukiezan; legea pobreago bihurtu eben eta, azkenean, akordio hori gatzago egin eben. Eta nik ez dot hemen azaldu gura; izan be, nire ustez, hemen, legearen eremu handiaren barruan, 330 artikulua baino gehiago dira-eta, oso puntu zehatz baten gagoz, sano proiektu zehatz baten, hau da, umeen eskubideen ikuspegia gure arloetan txertatzean gagozka, programa pilotu propio baten, guri bakarrik mugatzen gaituan eta beste urrats bat emoten dauen proiektu baten.

Hori esan ondoren, prestakuntzeari jagokonez, zalantzea sortzen euskun puntua zan-eta, De Madariaga andreak azaldu dauen moduan prestakuntzea teknikariek eurek behar dabe. Eta bai, horretan ados gagoz, bat gagoz, baina uste dogu hasierako pisua kanpoko profesionalak izan behar dabela, ez badaukaguz bertan. Baina hori da, gitxi gorabehera, Edesa andreak bere berbaldian azaldu dauena, hau da, konbinazino bat egongo dala gure teknikarien prestakuntzearen artean, eta kanpoko profesionalak lagunduko dabela, eta harengana jo behar genduala eskatu dot.

Halanda ze, eta kontuan hartuta programa pilotu mugatua dala, eta probakatsaren aukera hori daukagula, adinbakorik kaltetuta aterateko arriskurik izan barik, kasu honetan ez da oztopo bat izango profesionaltasuna nor jarten dauen, jakinda konbinazino hori egongo dala, eta mozino hau babestu egingo dogu.

Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora González Díez-Andino. Y el grupo Euskal Herria Bildu, la señora Duque Santacoloma, no va a intervenir. Por lo tanto, una vez concluido el debate, someteremos a votación la transaccional que hemos anunciado. Podemos votar.

El resultado es el siguiente. Ha habido en total 51 votos. Han sido 51 votos a favor. Por lo tanto, se ha aprobado por unanimidad la iniciativa.

En el tercer punto del Orden del Día debemos tratar la moción presentada por la señora Arantza Sarasola Lartategi, relativa a la evaluación del sistema fiscal.

3.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Moción derivada de Interpelación ([R.E.12/E/2024/0000269](#))

Autor: Sarasola Lartategi, Arantza (EHB)

Asunto: La evaluación del sistema tributario.

Documento Principal:

([R.E.12/E/2024/0000269](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del plazo de enmiendas](#) (8A)

Expediente: ([12/B/20/0000792](#))

3.- Ekimenari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itaunetik eratorritako Mozinoa ([12/E/2024/0000269SE](#))

Egilea: Sarasola Lartategi, Arantza (EHB)

Gaia: Zerga sistemaren gaineko ebaluazioa

Dokumentu Nagusia: ([12/E/2024/0000269SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#) (8A)

Espedientea: ([12/B/20/0000792](#))

Y en este caso, es el turno de la juntera que ha presentado la iniciativa, por lo que tiene usted la palabra, señora Sarasola Lartategi.

La Sra. **SARASOLA LARTATEGI** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta, y buenos días a todos y a todas.

Antes de comenzar quiero aclarar que hemos anulado la moción presentada por mi grupo. A la vista de la enmienda presentada por el Grupo Elkarrekin Bizkaia a nuestra moción y considerando que un punto de la misma suponía una aportación interesante a nuestra moción, ambos grupos, EH Bildu y Elkarrekin Bizkaia, hemos acordado una moción transaccional. Y por lo tanto, vengo a hacer una defensa y explicación de ello en esta primera intervención.

La señora Diputada General Elixabete Etxanobe, cuando presentó en esta Cámara en el Pleno de su toma de posesión su programa de legislatura, insistió en una idea que nuestro grupo, EH Bildu, comparte plenamente: la idea de que todo aquello que propusiera para Bizkaia lo haría tras escuchar a la ciudadanía y agentes, ofreciéndoles cauces de participación.

Estas palabras de la Diputada General fueron acogidas con agrado en EH Bildu. Con mucho gusto, pero también con cierto grado de escepticismo, ya que en definitiva la participación no se demuestra solamente de palabra, ni con la mera publicación en la web de los Proyectos de Norma. Para impulsar la participación son necesarias la voluntad, la acción y una postura proactiva, de modo que hasta que no veamos que se facilita a los agentes la participación, no nos fiamos del todo de los meros propósitos expuestos.

Por otra parte, en lo que se refiere a la reforma fiscal, es evidente que se trata de una decisión de gran calado y alcance, por lo que el momento de la reforma fiscal

sería, sin lugar a dudas, un momento muy adecuado para llevar a la práctica todas esas intenciones que han verbalizado sobre la participación.

Es más, está claro que la reforma fiscal aúna el interés de muchos agentes. Las declaraciones realizadas al respecto en los últimos años por numerosos agentes, las exigencias formuladas e incluso los propios trabajos de investigación realizados así lo demuestran: por ejemplo...

- El sindicato LAB presentó en septiembre del año pasado un estudio sobre la fiscalidad en Hego EH, de cuyas conclusiones se planteó una interpelación directa sobre la necesidad de una reforma fiscal en profundidad.

- Por su parte, el sindicato ELA, a través de su gabinete de investigación, junto con su estudio sobre el sistema tributario, formula una interpelación en el mismo sentido.

- Respecto de los Sindicatos que trascienden el ámbito vasco de Euskal Herria, CCOO y UGT también abordan en los medios de comunicación, un día sí y otro también, la necesidad de una reforma fiscal de calado.

- Al centrar la mirada en el sistema fiscal vigente, todos los sindicatos coinciden en criterios similares: que se tenga como referencia la presión fiscal media europea, el aumento de la recaudación, pero sobre todo que para alcanzar ese aumento en la presión fiscal y en la recaudación se haga haciendo recaer una mayor carga sobre las personas con rentas altas y las empresas con grandes beneficios, propiciando así un sistema tributario equitativo y redistributivo.

Eragile horreek zuzenean eskatu deuskue sakoneko zerga-erreforma bat egin daigula eta horregaitik aitatzen doguz, eta, gainera, eurek formulau dabezalako beharrezko zerga-erreforma horri buruzko erespideak eta proposamen zehatzak. Baina, jakina, askoz gehiago dira gizarte-eragileak, beren-beregi aitatzen ez badoguz be: gazte- eta gizarte-mobimentua, mobimentu akademikoa, etab., eta horreen ikuspuntua eztabaida honetan sartzeko gai izan beharko ginateke.

Zuok, EAJk eta PSEk, eztabaida hau itxi ahal izango zeunkie, eta arabere gehiago, beste hamar urtez faltsotasunez zarratu zeinkie Bizkaian ezarri beharreko zerga-sistemearen eredia, daborduko zaharkituta dagoan gobernantza-modua erabilita, hau da, Ganbera honetan daukauen gehiengoaren arrabilearen gobernantza-eredua. Edo eztabaidearen garrantzia kontuan hartuta, gizarte-eragileen artean eztabaida horrek sortzen dauen interes-, kezka- eta okupazio-mailea kontuan hartuta, horri buruzko ezagutza akademikoa kontuan hartuta..., ikuspegi integratzaileago, demokratikoago eta herrialdekoago batetik egin zeinkie, ez faltsotasunez amaierara emoteko eta zerga-figuraren baten bi aldaketa puntual sartzeko, ezpada partaidetzatik aztertze zereintzuk izan behar diran gure zerga-sistema desbardintzen daben zutabeak eta zutabe horreen arabera sartu beharreko zerga-neurri nagusiak.

Siempre hemos dicho que hay decisiones que, por su dimensión, tienen que adquirir un carácter de debate popular y una decisión también popular. Participar no es solo abrir una ventana para sugerencias en el Área de Transparencia de la página web de la Diputación y a partir de ahí que la Diputación decida qué se hace con esas sugerencias. Esto es una tergiversación absoluta de la participación real y del ejercicio popular sobre decisiones fundamentales, como es la del sistema tributario.

Y en este caso, en el caso del debate de la reforma fiscal, la no toma de decisiones como pueblo no es una cuestión menor o irrelevante, porque la clave en este debate es que vamos a abordar una reforma fiscal que se defina de cara a las necesidades de las

mayorías sociales incorporando la voz y la visión de esa mayoría social, ¿o no? Y cuando decimos “¿o no?” queremos decir, ¿en beneficio de la mayoría social o de una minoría?, si es que vamos a hacer en beneficio de una minoría que cuenta con privilegios.

Por otra parte, como decíamos en la interpelación de la que deriva esta moción, la evaluación presentada por Hacienda para abordar la reforma fiscal se ha quedado corta, porque no se han evaluado todos los impuestos, y porque más allá del impacto recaudatorio, no se han evaluado todas las características del sistema tributario.

Así, el objetivo de nuestra moción es doble:

-Por un lado, solicitamos que se complete el ejercicio de evaluación realizado, de manera que además de la evaluación realizada sobre el IRPF y el IS, se evalúe, asimismo, el resto de impuestos sobre los que tengamos potestad normativa.

-Completar esta evaluación teniendo en cuenta la enmienda que nos ha presentado el grupo Elkarrekin Bizkaia, recogiendo también indicadores que nos ayuden a valorar el impacto del sistema tributario en la calidad de vida de los y las ciudadanas.

- Y, por último, solicitamos que se abra un proceso de reflexión y debate sobre los informes de evaluación realizados, tanto con los grupos junteros de las Juntas Generales como con los agentes sociales, para poder profundizar en las conclusiones de los informes y recoger propuestas de cara a una supuesta reforma fiscal.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias, señora Sarasola Lartategi. Tal y como se ha mencionado, Elkarrekin Bizkaia ha presentado una enmienda. Por lo tanto, señora De Madariaga Martín, representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, tiene usted ahora la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Gracias, señora Presidenta.

Tira, guk lehenago be esan dogu. Elkarrekin Bizkaiaren eretxian, uste dot askotan esan dogula fiskalitatea eraldatzeko gaitasun handia daukan tresnea dala eta, horregaitik, uste dogu sistema fiskalak, zerga-sistemeak jentearen zerbitzura egon behar dauela, eta ez zerga-sistemearen zerbitzura egon daitela jentea, hori da-eta eskubideak gauzatzeko, beharrak estaltzeko eta, hoba ez, gizartea eskatzen ari dan eraldaketa horreek bultzatzeko modu bakarra.

Azken urteotan, askotan proponidu dogu erreforma fiskal sakon bat, sistema fiskala errealdade sozial, ekonomiko eta klimatikoagaz bat etorri daiten. Eta erantzun bera izan dogu beti behin eta barrero. Erreforma fiskalen ebaluazino-txostena egin barik egoan. Bardin zan zer proponiduten zan, txostena atxakia ezin hobea bihurtu zan-eta oposizinoaren proposamen bakar bat ez onartzeko. Paradoxa emoten eban arren, txosten hori ez zan inoiz oztopo izan eta ez zan beharrezkoa izan Gobernuak bultzatu ebazan dozenaka aldaketa fiskal egiteko.

Hontsu, espero zan txostena emon deuskue, eta askoren harridurarako, baita nire harridurarako be, txostenak emoten dauzan datuek, neurri baten baliagarriak izan arren, ez dabe aukerarik emoten 14. eta 18. urteetako zerga-erreformakaz jazo ziran aldaketen eragina behar dan zorrotasun guztiagaz ebaluetako; beraz, gure ustez, datu horreek, berez, ezin dira izan ez erreforma baten, ez berrikuspen baten, ez zerga-ikutu txiki baten abiapuntua,

Gobernuak proponiduten dauen moduan. Txostenetan bertan deskribiduten diran ondorioak aterateko behar adina datu be ez da emoten.

Nire ustez, hori izan zan Sarasola andrearen itaunaren kakoa, baita Kontrolerako Osokoa be, eta bat gatoz eretxi horregaz. Hori dala eta, proposamena egin dauen taldeak hasieran egiten eban proposamenari zuzenketa-eske bat egin deusagu, eta, neurri baten, eztabaidatzen ari garan eta gaur Ganbera honetan bozkatuko dogun erdibidekoan sartu da. Esan deusuedan moduan, gure ustez, ebaluazino-txostenetan jaso diran datu horreek erreforma fiskalen eta zerga-sistema osoaren eraginaren ebaluazino zorrotza egiteko aukerea emongo euskunaren zati txiki bat dira. Halanda ze, azterketa eta ebaluazino hori adierazle neurgarrietan oinarritu daitela proponidu dogu, aldaketa fiskal bakotxa egiteko ezarri ziran helburuen betete-mailea ezagutzeko. Era berean, uste dogu adierazle horreen artean batez be bi hartu behar dirala kontuan herritarren ondoizate-mailan eta bizi-kalidatean daukan eragina zein dan jakiteko. Eta adibide bat jarriko deusuet zer esaten ari nazan azaltzeko.

2013. urtearen amaieran Soziedadeen gaineko Zergearen Foru Arauaren proiektua aurkeztu zanean, Iruarrizaga jaunak, aurreko Ogasun eta Finantzetako diputaduak, sano helburu zehatzak ezarri ebazan Soziedadeen gaineko Zergearen erreforma integralaren barruan. Besteak beste, honako honeek aitatu ebazan: enpresa- eta ekonomia-jardueren suspertzea, neurri guztietako enpresen kapitalizazinoa indartzea, enpresa-sarea indartzea, produktzio-sektorearen lehiakortasuna handitzea, aberastasuna sortzea, enpleoa sortzea eta diru-bilketa nahikoa izatea gastuari edo inbersino publikoari eusteko.

Ondo. Helburuak horreek dirala ulertuta, logika metodologikoak zera dino, aldaketek espero ziran ondorioak izan dabezan eta zein mailatan lortu diran ala ez jakiteko edozein ebaluazino-prozesuk horreekaz zerikusia daben adierazleak ezarri beharko dituala. Diru-bilketearen adierazle eksklusiboa ez da nahikoa helburu horreek bete diran ala ez esateko. Eta kasu honetan emon diran datuak ez dira nahikoak helburuak bete dirala ondorioztatzeko, ezta antzik be.

Enpresa-jardueraren suspertzea neurtu gura badogu, esaterako, zenbat enpresa sortu diran eta zenbat suntsitu diran aitatu beharko dogu. Zein da saldo garbia? Zein enpresa mueta sortu dira eta zeintzuk ez? Enpresa horreek zein neurritakoak dira?, eta abar luze bat. Izan be, nire ustez, ondorioak ez dira bardinak, eta daukagun enpresa-ekosisteman multinazionalak hazi egin dira, edo ETEak hazi badira, nik neuk ez neukez ondorio berberak aterako. Edo daukaguzan enpresak gehienbat teknologia- eta industria-izaerako enpresak badira, edo zerbitzu-enpresen inguruan ari bagara, ez doguz ondorio berberak aterako.

Halanda ze, uste dogu ez dala egokia erreformak baliozkotzat jotea diru-bilketako datuak bakarrik kontuan hartuta, eta uste dot ezin garala hareekaz konformau ondorioak eta arabere gitxiago proposamenak, besteak beste, aterateko elementu bakar lez hartuta, datu partzialak diralako. Beraz, uste dogu proposamen hau onartzea aukera bat dala Gobernu honentzat be, honetarako:

Lehenengo eta bat, gardentasunez jokatzeko. Bigarrenik, ondorioak ezarteko orduan zorrotz jokatzeko eta aldi baterako erreforma fiskal baterako proposamenak aterateko. Eta, azkenik, proposamen honek aukerea emoten deusue hainbat eragileguz partaidetza-prozesu bat hasteko, aldaketa fiskal horreek jasoten dabezan arau-aurreproiektuak aurkeztu aurretik. Espero dot hurrengo erreforma fiskalaren aurkezpena ez daitela izan bakarrik Ganbera honetako oposizino taldeek zuzenketa-eskeak aurkezteko, eta benetan eztabaida-prozesu bat zabaldu daitela espero dot, bertan parte hartu ahal izan daigun guk, eta baita eragile sozialek eta sindikalek be.

Besterik ez, eta eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. El representante del grupo Partido Popular Bizkaia, señor Pagadigorria Wicke, tiene usted la palabra.

El Sr. **PAGADIGORRIA WICKE** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Ikusi daigun. Bilduk eta Elkarrekin Podemosek proposamen bat dakarskue, proposamen bat, erdibideko bat, eta, benetan, proposamena irakurri ezkerro pentsau leiteke ados egon gaitkezala argudioetan edo proposamenean azaltzen danagaz. Izan be, benetan, testuari erreparau ezkerro eta erreforma fiskal bati ekiteko gizartean entzuteko prozesu bat egitea pentsetan badogu, gizarte-eragile gehiagok esku hartzea, informazioaren eta eretxien esparrua zabaltzea, horretan ia danok ados egon beharko geunke.

Baina, jakina, erdibidekoaren mozinoaren errazoiketean heldu da, eta Sarasola andreak harritu egin nau; gitxiago harritu nau Podemosek, besteak beste, gaur Vaquero jaunari entzun deusagulako gitxi gorabehera PP zala Egiptoko 7 izurriteen erruduna, etxebizitzeari buruz berba egiterakoan, baina, jakina, ikusi dogu erabateko kazetaritza-jarrerea dagoala zerga-erreformari ekiteko moduari jagokonean. Hau da, funtsean, erdibidetutako proposamen honen bidez honakoa esatera zatoze, “kontuz, guk badakigu-eta non joan behar dauen erreforma fiskalaren proposamenak, guk uste dogunaren arabera joatea gura dogu (sano zilegi erexten deusat), baina erreforma fiskal hori kontrolau egin gura dogu”.

Proposamenaren xede diran txosten horreek Ogasun Sailak egindako txostenak izan dira, eta, hain zuzen be, guk badakigu txostenak oinarritzko bi helburugaz egin dirana.

Bata, Aldundiko aurreko gobernuek zein ondo egin daben goraiatzea da, erreforma fiskalei oratuta. Hori argi dago. Hau da, ez dago zalantzarik, txostenak irakurrita. Eta beste argudio bat da positibora zenbatean eroan daiteken zerga-bilketea urtero %6 handitu izana, PFEZn ia %50eko bilketea izana, 5 urtean diru-bilketea handitu izana... Hau da, txosten horreen ondorio horretan erabat kontra gagoz. Ez dogu uste diru-bilketea urtero handitzea gauza positiboa danik; izan be, gu beste zeozertan ari garalako, danok dakizuen moduan, zergen beherapenean gagoz, preminen, iraunkortasunaren eta baliabideen nahikotasunaren azterketan, baina ez da beharrezkoa erakundeek euren aurrekontuak eta diru-bilketea handitu behar izatea. Zerga-erreforma horretan parte hartu gura dogu eta zoragarria erexten deusagu zenbat eta eretxi gehiago egoteari, eta irme-irme sinisten dogu zerga-erreforma horretan gura dogunari ekin ahal izango deusagula, hau da, herritarrei zergak jasteari. Hau da, herritarrek bidezkoa dana ordaintzen ari dirala eta erakundeek bete behar dabenaz arduratzen dirala sentiduten dauen gizarte bat egin gura dogu, eta eremu pribadua herritarrena dala, euren bizitzarako, eta zergak mekanismo horren parte dira.

Gainera, beste gauza bat be gertatzen da: ariketa bat egiten ari gara, mozinoak proponiduten dauenaren zati bat historia ekonomikoaren ariketa bat da; izan be, benetan, erreforma horreek egin diran inguruabarrak eta 2024ko egoera ekonomikoa eta errealidade soziala erabat desbardinak dira, eta 2027koa be ez dakit, baina horretan ari gara, ez dot uste 14ko erreformari buruzko sakontze batek, inguruabar guztiz desbardinakaz, argi asko emongo deuskunik etorkizuneko erronkei aurre egiteko egin behar dogunari, eta etorkizuneko erronkak eta 2014koak sano desbardinak dira. Hori da gure hasierako planteamentua. Eta beste gauza bat be jazoten da: azkenean, fiskalitatea da..., etxebizitzearen fiskalitatearen adibidea oso argi daukagu. Etxebizitzeara erosteko kenkariak handitu edo murriztu egin ziran. Etxebizitzearen egoerearen errealitatea, eta hemen, egun honeetan guztietan berba egiten ari gara, 2014koaren guztiz bestelakoa da. Benetan, etxebizitzeara eskuratzeko aukera handiagoa izatea helburu dauen zerga-politika bat egin gura badogu, batez be gazteen kasuan, baina

etxebizitza-arazo hori arindu gura badogu, zerga-politika erasokorra egin beharko dogu eta horixe da, hain zuzen be, Alderdi Popularrak EAJri beti arpegiratzen deutsan beste argudioetako bat. Izan be, guk daukaguzan mekanismoak erabilteari ixten deutsazue, hau da, helburu horreei oratzeko zerga-leggedia, eta gure ustez, ekonomia suspertzeko eta familien errenta erabilgarria handitzeko helburuak dira, azken baten, tarteen eta mueten aldaketeta lortzeko, baina ez gorantza, ezpada beherantza.

Halanda ze, hori da guk gura doguna. Beraz, mozinoan, guk, jakina, eztabaidatu gura dogu, idea gehiago izan eta datu gehiago izan. Zoragarria da, baina ez apriorismo horreekaz, horreekaz, horregaz, Sarasola andreak adierazo dauen moduan. Kontua, azkenean, ba, ez dakit, guk partekatzen ez dogun burujaubetza fiskalaren eta beste kontzeptu batzuen alde burrukatzea litzateke. Beraz, ezin dogu mozinoa babestu. Nik benetan uste neban Bilduk, zuek hain zeharkakoa dozuen eguneratze-prozesu horretan, tira, ba uste neban benetan helburu bat zala talde guztiok eztabaidatu ahal izatea eta gure ideak mahai gainean jarri ahal izango genduzala, erreforma fiskala guztion artean adostuagoa izan daiten, talde guztien ideakaz, eta, halanda ze, hobea.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Pagadigorria Wicke. El representante del grupo Socialistas Vascos, señor Álvarez Castrejón, tiene usted la palabra.

El Sr. **ÁLVAREZ CASTREJÓN** jaunak: Mahaiburu andrea, mahaikideok, jaun-androk, ahaldun jaun-androk, Ahaldun Nagusi andrea, foru-diputadu jaun-androk.

Tira, egia esan, hasteko, esan behar dot gu, nire taldea..., ez natorrela bat, edo ez gatozala bat mozinoagaz, ezta, aldi berean, aitatu dan erdibidetutako mozinoagaz be. Beharbada, gehiago formeagaitik maminagaitik baino, edo biakaitik aldi berean. Beharbada aitaututako politiko ha kenduta, zuokaz ados nago, danakaz, Pagadigorria jaunari entzun ondoren, gainera, danean, gauza batzuetan izan ezik. Eta, beraz, bada, hor kokatuko gara. Nik, egia esan, orain entzun deutsuedanean, arretaz entzun deutsuet ikusita zelan uste neban danok konbidautu egongo ginala, esan daigun, erreformearen inguruko bilerara. Ostera, jokabide aprioristiko batzuk baino ez dozuez aukeratu, eta gure aldetik doluzko jarduera bat be segurutzat jo dozue. Zure berbaldia amaitu dozu zera esanez: “ez, ez, ea azken orduan helduko garan, Aldundia osotzen daben taldeek dana daukienean eta euren zuzenketa-eskeak baino ez dabezanean aurkeztuko”. Begira, ez. Itxidazu konbergentzia-ildo batzuk azaltzen, eta kontuan izan, mesedez, printzipio baktxaren atzean eta erabili leiteken termino baktxaren atzean errealdade ekonomiko eta sozialak dagozala.

Hasteko, esan behar deutsuet zerga-sistema baten erreformea lako gai batek atsedena eta lasaitasuna eskatzen dauzala. Izan be, funtsa edo forma desitxuratzen dotozan faktore exogenoak ez dira egokienak. Ez dot uste orain esan behar deutsuedanik zein faktore exogeno daukaguzan berehala etorkizun sano laburrean, horrek errore handiak ekarri ahal dauzalako, gero zuzentzeko gatzak diranak. Begira, Sozialistok uste dogu zerga-sistemearen erreformea aukera bat dala hazkunde ekonomikoagaz jarraitzeko, enpleoa sortzeko eta gure Lurraldearen, gure Bizkaiaren lehiakortasuna hobetzeko, guztiontzat, gainera. Horri lotuta etorri leitekezan bileretan lortu gura doguzan eta lortu gurako doguzan helburuak sistema bidezkoagoa lortzea izango da, progresiboagoa, azken baten, bidezkoagoa. Aldi berean, fiskalidate berdea eta fiskalidate iraunkorra diseinetan sakonduko dauen sistema, ingurumena guztion onerako babestea sustatzeko. Genero-ikuspegia txertatuta ez dagoan lekuetan txertatzea, eta interes orokorreko politika publikoak bultzatzea, esaterako,

osasunaren babesa. Diru-bilketea hobetzea dinodanean, batzuk zera egongo dira entzuten: “kitu, igon”, eta beste batzuk “hori, hori, jatsi” egongo dira entzuten. Ez, zerga-bilketea hobetzea dinot, bilketea eta sistemearen eraginkortasuna hobetzea, zerga-oinarriak zabalduta, adibidez. Sortu ziran helburuak lortzeko dagozan zerga-onurak ebaluata, edo ezpabere, bada, berrikusi egin behar dira.

Arreta berezia jarri behar deusagu finantza publikoak epe ertainera sendotzearen eta fiskalidadeak hazkunde ekonomikoari egiten deusan ekarpenaren arteko oreka egokia bermatzeko beharrari. Fiskalidadeak be ez dau neutraltasun-printzipioa saihestu behar. Biztugarriak jarduera ekonomikora eta enpleora egokitu behar dira, horrelan ondoizate-egoera deitu dogun horren iraunkortasuna bermatuta. Helburu hori ez dogu ahaztu behar, gizarte modernoen lorpen handienetako bat dalako, eta haren birtute askotara ohitu bagara be, egunero defendidu behar dogu, eta ez ultraliberalagoa dan “ahal dauena salbau daitela” esapide hori.

Zerga-sistemeak gastu publikoa finantzetako diru-sarrerak lortu behar dauz. Horixe da bere lehentasunezko helburua, baina, era berean, politika publikoen eragina indartzen lagundu behar dau, eraldaketak lortzeko katalizatzaile lana eginda. Zerga-sistema zuzenagoa, progresiboagoa, iraunkorragoa eta bidezkoagoa diseineteak barneratzea eskatzen dau zergadun bakotxak bere ahalmen ekonomikoaren arabera egin behar dauela ekarpena, zerga-sistemearen eta edozein zerga-sistemearen giltzarria dalako, eta, era berean, bere beharren arabera jaso behar dauela.

Amaituko dot. Sistema berbea apropos errepetidu dot 5 aldiz. Zerga-neurrien proposamena bazter guztietan agertzen da. Egunero jagiten gara bategaz. Izan be, nahiko erraza da, gainera, proposamenak beste barik egitea, batez be proposamen horreek era bakarrea egiten badira. Gatzena horreek oinarritzea eta sistema koherente bat, sistema egingarri bat eta sistema eraginkor bat diseinetea da, beti be zergadunaren segurtasun juridikoa eta konfiantza legitimoa bermatuta. Alderdi Sozialistea, hain zuzen be, kako horretan dago.

Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Álvarez Castrejón. Y el representante del grupo Nacionalistas Vascos, señor Lerma Mentxaka, tiene usted la palabra.

El Sr. **LERMA MENTXAKA** jaunak: Sí, muchas gracias, señora Presidenta, y buenos días a todos y a todas.

Lo primero que hay que señalar es que por nuestra parte votaremos en contra de la propuesta, de la moción presentada por Euskal Herria Bildu, y en esta ocasión ya junto a Elkarrekin Bizkaia, porque no estamos de acuerdo con su contenido, porque no creemos que nos conduzca por la vía o por la línea adecuada. Se pide que se abra un amplio proceso de reflexión y debate en torno a los informes de evaluación o que se abra por parte de la Diputación Foral en las Juntas Generales, pero entendemos que esto no haría más que retrasar el proceso de modificación del Impuesto sobre la Renta y del Impuesto sobre Sociedades, y somos conscientes de que así lo manifestó el Diputado Foral de Hacienda, que ya es un proceso abierto en el que la Diputación Foral está inmersa. Y por eso no vemos ni la propuesta realizada ni el contenido de la moción.

Ez gatoz bat mozinoaren planteamentuagaz, esan dodan moduan. Izan be, ez dogu uste..., ez horrenbeste beharrezkoa ez danik, ezpada ez dala ona eta ez dala egokia orain Batzar Nagusietan eztabaida bat zabaltzea PFEZaren eta Soziedadeen gaineko Zergearen

erreformen ebaluazinoari buruz. Ebaluazinoa eta txosten horreek Bizkaiko Foru Aldundiak eginga ditu, bere garaian hartu eban konpromisoaren, edo hartutako konpromisoa betez, ondoren, zerga-araudia aldatzeko eta egokitzeko prozesu bati hasiera emoteko. Bi kontu horreek argi itxi behar dira. Konpromisoa garaiz ekitea zan, eta halan egin dau PFEZaren eta Soziedadeen Gainerako Zergearen erreforma horreen ebaluazinoak. Eta ebaluazinoa egin ondoren, arau fiskalak egokitzeko prozesuari hasiera emon behar jako, Ogasuneko foru-diputaduak azaldu eban moduan. Uste dot bere berbaldian berbaz berba esan ebala ebaluau diran erreformek zerga-berrikuspenaren oinarriak ezarriko dabezala, eta Bizkaiko Foru Aldundia, gainerako erakundeakaz batera, daborduko lanean hasi dala zerga-berrikuspen horretan.

Horregaitik harritzen gaitu planteamentuak, planteamentu horrek atzeratu baino ez leukelako egingo prozesu hori, eta, gure ustez, ez da ona atzeratzeko arrisku hori hartzea. Gogoan izan behar da zerga-sistemea eta, hain zuzen be, bi zerga horreek berraztertu behar dirala barrikuntzearen eta Euskadiko ekonomia- eta gizarte-sarearen lehiakortasunaren aldeko apustuari eusteko. Eta horren bidez be erantzuna emon behar da, gaur egun aurre egin behar deutsegun erronkei erantzuten laguntzeko. Eta, besteak beste, bete-betean nago askoz gehiago dagozala, baina berbabide euki geinkez erronka demografikoa, teknologiaren erronka, digitalizazinoa, ingurumen-erronka, fiskalitate berdea, enpleoaren sorrerea, eta, bestela, genero-bardintasuna eta etxebizitza eskuratzea be, gai horreek benetan garrantzitsuak diralako, benetan garrantzitsuak eta bizkaitar guztien ondoizateagaz zerikusia dabenak. Eta, era berean, zalantza barik, berrikuspenak gure zerga-sistemeak daborduko daukazan ezaugarri batzuk bermatzen jarraitu beharko leuke. Bidezko sistemea da, sistema ekitatiboa da, eta, ahal dan neurrian, errentea birbanatzen laguntzen dau, zerga-sistemeak hori egin ahal dauen neurrian. Enpresetan lehiakortasuna, talentua erakartzea eta kalidadezko enpleoa sortzea sustatzen dauen sistemea da. Eta sistema horrek, hontsu azaldu diran zifren arabera, behar horri eta finantza-nahikotasunaren printzipio horri erantzuten deutso, eta horreek bete egiten dauz.

Horregaitik, gure ustez, ez dauka zentzun handirik atzeratzeak. Nire ustez, zuon emozinoak berak be idea hori dauka, hirugarren, laugarren puntuan, orain erdibidekoaren ondoren, eztabaida hori guztia 3 hilebeteko epean egiteko beharrari erreferentzia egiten deusazuenean. Horrek maiatzera arte zeregin horretan egotea esan gura dau, edo atzerapen txiki bategaz udatik hur, eta, gure ustez, horri ekitea ez da onena, ezpada Foru Ogasunak garrantzitsuenari heldu degiola, aldatu gura diran gaietan lan egin dagiala, Batzar Nagusiei jagokezan proposamenak egin daizala, gero, zalantza barik, Batzar Nagusi honeen esparruan aztertu eta eztabaidatu behar doguzanak. Foru Aldundiak garrantzizkoenean arreteja jarri dagiala ahalbidetu behar dogu. Izan be, kontua ez da ez dala eztabaidarik egongo; zalantza barik, arau guztien arauak berrikusteko prozesuan eztabaida bat egongo da, eta Ganbera honetako talde guztiek hartu geinke parte.

Emoten dau batzuen eretxiak sano argiak dirala daborduko, baita sindikatu batzuen eretxiak edo erespedeak sartuko dozuezan be argi dago. Bada, ez dakit argi daukazuen hori dala egia eta egin beharrekoa. Izan be, ez dakit zergaitik behar dan eztabaidatzea Foru Aldundiak egin dauen ebaluazinoaren inguruan, ebaluazinoa horixe danean, Ganbera honetako gainerako kideok eta Bizkaian herritarrak ordezen doguzan gainerako talde politikook daukagun eretxia gorabehera. Eta ostera be zeozelango tik bat sortu jatzue apur bat, ohituta gaituzue-eta horretara, gizarte gehiengoari buruz berba egiten dozuenean, eta ez dakit zein dan gehiengoa eta zein dan gitxiengoa. Barriro be gehiengo sozialari buruzko karneta emoten saiatzen zarie, nortzuk osotzen daben, eta ez dakit nortzuk ez daben osotzen, antza. Nik esango neuskizue Euskal Herria Bildutik lehendakarigai aukeratu leikenaren arabera emon daizuela karneta eta ez beste gauza bat. Izan be, gehiengo soziala, gizartea, danok gara.

Azken baten, gure ustez, ebaluazinoa eginda dago, eta bakotxak daukagun eretxi barria bere horretan aldatu behar da. Egia da zerga gehigarri batzuk ez dauzala ebaluau Foru Aldundiak oraingo honetan, baina ez dau esan gura aldizka ebaluau behar ez diranik, jakina. Interesgarria eta beharrezkoa da horreek ebaluetea, baina autortu behar da ez dabela gure zerga-sistemearen erdigunea osotzen, eta ez da koherentea egindako ebaluazinoa laburra edo partziala dala esatea. Gogoan izan behar dogu, Errentearen gaineko Zergearen eta Soziedadeen gaineko Zergearen bidez, igaz 4.500 milioi baino gehiago bildu zirala, eta zuok aitatzten dozuezan 3 zergek 150 eskas. Horreek ez dira sistemearen kakoa. Nire ustez, gai desbardina da, duda barik; gutako bakotxak zerga-aldaketek nondik nora jo behar daben desbardin ikusten dogu, eta hori, gure ustez, eztabaida hori egongo da, jakina; talde politiko guztiakaz eta herritarren parte-hartzeagaz egingo da, horretarako mekanismoak daukaguzalako, zerga-araudia berrikusteko prozesuan. Zuzenketa-eskearen mamina be ez daukat argi. Ez da asko azaldu, baina nire eretxian, herritarren bizi-kalidatean izan leiken eragina aztertzeke hainbat faktoreren ondorioa da, eta, besteak beste, politika publikoen ondorioa, zalantza barik, baina ez zehatz-mehatz. Beharbada, zerga-politikea edo zerga nagusiak zelan konfigurauta dagozan.

Halanda ze, bigarren txandan apur bat gehiago azaldu ahal badeuskuzu, eskertuko neuskizu. Izan be, horren maminak apur bat harritu egin nau.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lerma Mentxaka. Pasando al turno de réplicas, la representante del grupo Euskal Herria Bildu, señora Sarasola Lartategi, tiene usted la palabra.

La Sra. **SARASOLA LARTATEGI** andreak: Bueno, antes de comenzar a responder, quiero comentarle al personal traductor que utilizaré pocas cosas de lo que tenía preparado, puesto que prefiero responder directamente a las cuestiones planteadas.

El principal argumento que esgrime el portavoz del PNV para no apoyar la moción que hemos presentado es que lo que hemos propuesto supondría la demora del debate. Honestamente, no creemos que esa sea la razón principal que ustedes tienen para responder en contra de esta moción que presentamos. Son otros los miedos que tienen, precisamente los que tienen que ver con el contenido de la moción que hemos propuesto. No quieren compartir este debate junto a los agentes populares porque tienen miedo de lo que estos pudieran decirles.

El miembro del Partido Socialista nos dice que cuando hablamos de dar la palabra a agentes, esos agentes son agentes exógenos. Sinceramente, no creemos que cuando hablamos de sindicatos o de personas expertas en el ámbito académico estemos hablando de agentes exógenos, y tampoco parece que lo piensen en Gipuzkoa. Porque tienen habilitada una ponencia para participar en este debate en torno a la reforma fiscal, para poder escuchar y recibir otras voces, además de las opiniones de los agentes políticos y no-políticos representados en aquella Cámara.

El portavoz del PNV nos pregunta por la importancia de otros indicadores que queremos evaluar sobre esa reforma fiscal, en nuestra opinión. Pues para intentar responder, le diré que el ejercicio que ha hecho la Diputación o Hacienda se ha limitado a valorar el impacto recaudatorio de los cambios que se hicieron. Pensamos que es el sistema fiscal el que influye en el aumento o disminución de las brechas sociales, y creemos que ese debería ser, por ejemplo, uno de los indicadores que deberíamos analizar. Es decir, si estos

cambios que se aprobaron en su día, además de aumentar la recaudación, han contribuido o no, asimismo, a superar de alguna manera estas distinciones sociales.

Creemos que el miedo que realmente existe o tienen ustedes en el fondo es que seguramente si les diéramos la voz a los agentes les dirían que las conclusiones que han sacado no son correctas. Les habrían dicho que no es cierto que los cambios que se hicieron en su día sobre el Impuesto de Sociedades hayan supuesto un aumento de la recaudación, porque no es verdad. Ni si hubieran hecho una interpretación correcta y sincera de los datos aportados por el personal técnico de Hacienda. Tampoco es cierto que aplicamos los tipos más altos a nivel estatal a las personas contribuyentes en los tramos de renta más altos. Porque eso tampoco es cierto. Les dirían que las deducciones en la renta no tienen carácter progresivo. Quizá les dirían que no tiene demasiado sentido que las personas que ganan más de 120.000 euros no disfruten de algunas deducciones. Seguramente les dirían que en el Impuesto de Sociedades deberían restituirse de nuevo a cuando había tipos impositivos.

Creemos que es la única razón que tienen ustedes para decir que no a la moción que hemos presentado. Entre otras cosas, porque el problema no es que hayamos planteado prolongar este debate, porque lo que hemos propuesto es que en el plazo de tres meses finalice el debate de la evaluación tributaria. Y si no me equivoco, y no me equivoco, porque así lo han reconocido en sus informes, su intención es aprobar la reforma tributaria en el Consejo de Gobierno de noviembre. Así que para eso llegaríamos de sobra incluso dando voz a los agentes.

Y sí que no querría perder esta oportunidad para responder al portavoz del PP sobre varios puntos.

Ganbera hau bortxatzea leporatzen deuskuzu. Sentiduten dot esatea hori ez dala horrelan. Ez gara bortxatzen ari Ganbera hau. Hemen gagoz, Ganbera honetan, geure eskubidez. Izan be, 133.000 bizkaitarrek hemen egon gaitetzala ebatzi dabelako gagoz hemen.

En ningún caso pretendemos equiparar nuestro sistema tributario a las administraciones que ustedes gobiernan en el estado español, sino que miramos el sistema tributario que tiene Europa del Norte, donde la prosperidad que tienen esas sociedades y la calidad de vida que tienen estas sociedades es muy superior a la de los territorios que ustedes gobiernan.

Y creo que con esto les he respondido todo.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Sarasola Lartategi. La representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señora De Madariaga, tiene usted la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Tira, ea, nik uste dot testuingurua hurrengo dala: erreforma fiskal baterantza goaz, eta zelan heldu gura dogu horra? Nire ustez, horixe da galdera. Emon jakuzan datu partzialak heldu gura dogu horra, edo orokorrean eta egoera zein dan sakonago ulertzen laguntzen deuskuen datu osogarririk heldu gura dogu?

Lerma jaunaren berbetan, ez ei dau ulertzen gure proposamena zein dan. Adibide batez azaltzen saiatuko naz. Uste dot horrelan laburbiltzen dala: beharrezkoa da hainbat adierazle alkar lotzea erreforma fiskalen eraginaren errealitatea ulertu ahal izateko eta daukagun zerga-sistemeak daukazan ondorioen errealitatea ulertzeko. Esate baterako, Soziedadeen gaineko Zergaren helburuetako bat enpresen kapitalizazioa hobetzea zan. Hori neurtzeko, emon deuskuzuzan datuetako batzuk erabili leitezke. Eta zera esan dozu: “baina, zelan neurtzen da ondoizatea?”. Gobernuek emoten daben laguntzatxo-kopuruagaz ez da ondoizatea neurtzen. Ondoizatea enpresen kapitalizazioaren arabera neurtu leiteke. Kapitalizazio horrek eta enpresen egoera hobetzeak zelan eragin dauen beharginen soldatetan. Ala enpresearen kapitalizazioa eta enpresa-irabaziak baino ez dira hobetu? Adibidez. Horrek herritarren ondoizatea hobetzen dau eta herritarren bizi-kalitatea hobetzen dau. Ez gaitezaz saiatu lotzen erakunde publikoek ondoizatea eta bizi-kalitatea hobetzen dabezala zerbitzu publikoen bidez edo laguntza-zerbitzuen bidez bakarrik, eta horixe da behin eta barriro hona ekarten saiatu garan gogoetea.

Horrek atzeratu egingo dauela? Izan be, benetan, Euzko Alderdi Jeltzalearen ahotik entzutea zentzunbakokeria erexten deusat. Txostenen aurkezpena 4 urte baino gehiago atzeratu dozue. 4 urte baino gehiago. 4 urteko epean 3 hilebete eskatzea, txantxea al da? Benetan? Hainbeste al da zerga-sistemearen eta 14 eta 18ko zerga-erreformen eraginaren azterketa zorrotz bat egin ahal izatea? 3 hilebete horrenbeste al da? Ni neu ez nator bat horregaz, eta, gainera, une honetan erabat lekuz kanpo dagoala erexten deusat. Bi gai eskatzen ari gara. Bata, informazioa osotzea, eta, beraz, antza, taldeetako bat be ez dator bat, Pagadigorria jaunari sortzen jakozan zalantzakaitik izan ezik. Izan be, prozesu parte-hartzailea boltxebike bolivartarrek gure tropa guztiak hara erorateko zala uste zenduan. Ezetz, zuk be neoliberalak konbidau zeinkez euren eretxia emotera. Danontzako lekua dago-eta! Kontua da ikuspegi orokor bat izatea Bizkaian eta Euskadin bizi dogun errealidadeari buruz; ez daigun ahaztu zerga-erreforma honeetan koordinazioa egoteaz be berba egin behar dogula, eta Gipuzkoa, Araba eta Bizkaiko zerga-sistemen eta sistema fiskalen arteko harmonia egoteaz be, Bizkaian Euskadi osoko zerga-politikarik neoliberalena izatearen saria daukagulako, eskoikoa ez esatearren.

Halanda ze, esan gura dot zeozer aitatu ahal izango dogula. Eta ez kezkatu, Pagadigorria jauna, jesarleku bat izango dozu. Eta, zure eretxian, zuk ordezkatzun dozun horretaz berba egiten etorri behar dabenez be lekua izango dabe. Hori da demokrazia, ez gaitezaz bildurtu orain. Gure ustez, erreforma fiskalak izan behar dauzan helburuak edo helmugak zeintzuk diran esatera etorteak ez dau balio. Tira, adostu daigun. Baina hori adostu ahal izateko, lehenengo eta bat zein egoeratik gatozan ikusi behar dogu. Eta hori da ekimen honetan proponiduten ari garana. Uste dot erraza dala, datu osogariak eta modu zabalean parte hartu ahal izatea, Ganbera honetako kideei zein eragile sozial eta sindikalei entzunda. Demokrazia deitzen jako.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín. El representante del Partido Popular Bizkaia, señor Pagadigorria Wicke, tiene usted la palabra.

El Sr. **PAGADIGORRIA WICKE** jaunak: Muchas gracias.

Lehenengo eta bat, puntualizazio bat, txarto ulertu jatalako. Nik ez dot bortxatzea aitatu, alderantziz, nire iruzkina positiboa izan da; izan be, aggiornamentua esan dot eta hori desbardina da, eguneratzea esan gura dau. Esan gura nebana izan da ez genkiala aldaketa prozesu hori noraino heldu ahal zan politika fiskaletan Bilduren kasuan. Hori izan dot berbabide, ez dot bortxatzea aitatu. Errespetu handia deusat demokraziari. Jakina, batzarkide

nazan aldetik ez dodaz inoiz zalantzan jarriko guztiok partekatzen doguzan eta partekatu behar doguzan oinarritzko elementuak, eta Jainkoari eskerrak, horreetan parte hartzen dogu.

Tira, hori esan ondoren, hiru gogoeta.

Bata, hain zuzen be, De Madariaga andrea, ez da boltxebismo bolivartarrak kezkatzen nauala, baina, jakina, ez dodaz ezkutauko zure ikuskera horretatik urrunen gagozala eta ia komunistak deituko deutsegun elementu horreek kezkatzen gaituela, Podemosen planteamentu askoren sorreran eta oinarrian dagoz-eta. Sano urrun gagoz, baina hori da daukana: planteau, eztabaidatu. Horregaitik, harritu egin nau mozinoaren errazoiketeak, eta horixe esan gura izan dot. Izan be, mozinoaren maminan, entzuteak daukan garrantziari jagokonez, sano ados gagoz horretan. Baina bai, kezkatzen nau zure planteamentuak, bai, bai, PPn gagozanok, erabat kontra gagoz. Egia da. Beste kontu bat da ezin dogula ahaztu talde guztiok be gitxieneko izendatzaile komun baten parte hartzen dogula, eta horreek dira Alderdi Sozialistek lehen esan dauzan printzipioak, eta nire ustez, eresponde onez; hau da, gitxiegitasun-printzipioak, progresibotasun-printzipioak. Horren barruan, hori da jokalekua eta hor gu sano ados gagoz. Baina barriro dinot, eztabaidatu egin behar da.

Eta egia da, eta horretan be nahiko ados nago mozino hau proponidu daben bi taldeakaz, Gobernuan zeozelango sekretismoa dagoalako erreforma fiskalaren inguruan. Kontetan joaten jakuz, urten egiten dau, badakigu egin egingo dabena, Denontzat-en egoan, baina ez dakigu oso ondo, gaur jakin dot Bilduko bozeroaleak esandakoagaitik zemendiko Kontseiluan onartuko dala, eta hori oso ondo dago horrelan jakitea, baina zeozelako gardentasun faltea dago, Bizkaiko fiskalidadeari buruzko eztabaidea edegiteko normaltasun faltea.

Izan be, besteak beste, eta beste adibide bat da, mozino bat daroagu horren inguruan, baina lanbide arteko gitxieneko soldatearen atxikipenen kasua be agirikoa da, eta guk Ganbera honetara ekarri deusugu; izan be, berehalako Foru Dekretu Arauemaile bat baizen erraza zan, lanbide arteko gitxieneko soldatea onartu zanean; bada, hemen gagoz, koordinazino-organoakaz berba egin behar dogula, beste aldundiakaz, kargua ixten dauen lehendakariagaz, lehendakariagaz, in pectore, ez dakit nogaz... Eta azkenean, denporaldi bat daroagu eta Dekretua egin barik jarraitzen dogu, eta, beraz, lanbide arteko gitxieneko soldatea jasoten dabenez, ba errenta erabilgarria ia-ia igoerearen aurreko errentea daukie.

Halanda ze, hori da daukagun alderdi politiko honek nahiko argi ikusten dauena. Eta, kontuz, hau alderdi politiko bat da, Gobernuko alderdi bat, eta ez eizue talde bakar batek be ahaztu. Gobernukoa. Eta horrek esan gura dau argi daukagula jentearen ondoizatea, herritarren ondoizatea, gure herriaren eta gure Lurralde Historikoaren hobekuntzea dala mobiduarazoten gaituan gauza bakarra. Eta ikuspegi horretan, De Madariaga andreari esatea izugarri gustetan jakon proiektu bat defendiduten dogu, kapitalismo neoliberal, hatan be. Ez dot ukatuko.

Asko sinisten dogu zuzenbideko estatu sozial eta demokratikoan, eta uste dot PPK hori erakutsi dauela.

Baina barriro dinot, zerga-erreforma horretara goazanean, aurreikusteko modukoak gara, zergak murriztea gura dogu, zerga bidezkoagoak gura doguz, jenteak bere bizitzak benetan ikuspuntu batetik garatu ahal izatea gura dogu, karga fiskala garestiegia izan barik, eskailera sozial horretan, aurrerapen horretan, askatasun horretan eta bakotxak bere bizitzea egin ahal izateko errealidade horretan sinisten dogu, eta fiskalidadea benetan integratzailea dan elementu bat izan daitela gura dogu, baina ez daitela kaltegarria izan Bizkaiko herritarren interesentzat.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Pagadigorria Wicke. A continuación, el representante del grupo Socialistas Vascos, señor Álvarez Castrejón, tiene usted la palabra.

El Sr. **ÁLVAREZ CASTREJÓN** jaunak: Mahaiburu andrea, mahaikideok, ahaldun jaun-androk, ondo. Buenos días de nuevo.

Lehenengo eta bat, adierazo gura deutsut, Sarasola andrea, eragile exogenoez ari nazanean ez dodazala aitazen taldeak, kolektiboak izan leitekezanak, taldeen babesean egon leitekezanak, laguntzen edo kezka horretan parte hartzen dabenak, ez. Nire ustez, aitatu izan dodan elementu exogenoa, hurrengo hauteskundeak dira. Hau da, oso elementu desegonkortzailea da edozein eztabaida lasairako, izan hori edo izan astegienean euria egingo dauen ala ez. Halanda ze, jakina, esan gura izan dot horrelango elementu zehatzezinak dagozanean prisak ez dirala aholkulari onak. Orain, jakina, nire taldean ez dago hau atzeratzeko inongo asmorik. Ez dot esaten 3 hilebete barru hastea eta datorren hilean, edo oraintxe bertan. Izan be, ad intra berrikuspen-prozesu baten gagoz ad extra erreformeari ekin behar deusagunerako. Hau da, berrikuspen berbea erabili leiteke, eta emoten dau horri iges egiten deusagula. Ez, danok ari gara sistema gainbegiratzen. Zertarako? Halan bajagoko, erreforma bat egiteko. Eta hori guztiz bat etorriko dan elementu bat eta termino bat da. Ez da ezer jazoten. Ez da berbetatik iges egin behar, eta berbek ez dabe zaplaztekorik emoten ezer jazoten ez bada, eta ezin da inolako atzerapenik leporatu.

Txostenei jagokenez, zenbat eta gehiago, orduan eta hobeto; zenbat eta informazio gehiago, orduan eta hobeto; eta zenbat eta kalidade handiagoa izan, orduan eta hobeto. Eta askoz zehatzagoa bada, oso ondo, jakina. Baina hori begi-bistakoa da. Hori begi-bistakoa da. Eta, azkenik, talde bakotzak jagokon balorazioa egingo dau. Oraintxe bertan, zuhertasun jakin batzuk bildu gurako neukez, sano garrantzitsuak dirala uste dodalako, esate baterako, segurtasun juridikoa eta zergadunen konfiantza legitimoa. Gure asmoa ez da baten batek esan ahal izatea “jo, orain aldaketa bat egingo deuste, ea zelangoa izango dan”. Edozein aldaketak beti izango dau gogoan zutabe hori, oinarri-oinarrizko zutabea dalako sistema lege formalagaz bat etorri daiten, eta, horretaz gain, benetako gizarte-konfigurazioagaz be bat etorri daiten. Era berean, neutraltasunaren printzipioa da; izan be, egingo dogun edozein aldaketa, jateko gauzakaz logikoa dan moduan, oso ondo jagon behar da. Ez dakit zuhertasun horreek jarri ala gogoeta horreek egin, ez dinot ohartarazpenak. Pentsau zeinkie zuhurtzia neurtu baten gagozala, eta ez, ez, ez, inondik eta inora.

Begira, ohoretxo bat daukat, Ganbera honetan egotearen ohore handia, baina erreforma aitazen hasi izanaren ohore txikia, nire ustez hori zalako barbarik egokiena. Orain dala asko hasi ahal izan nintzan gainbegiratzeaz berba egiten, hau da, ez nintzan izan Ganbera honetan erreformeaz berba egin eban lehena, hori ziur, baina 2 urte eta 3 urte eta piku horreetan, azken baten, hemen daroadan denporea, nik beti aitatu dot nire ustez egin beharko zan erreforma, eta, gainera, nire taldeak behin eta berrero aitatu dau. Tira, hori guztiz kalkulauta egon dana da.

Madariaga andrea, helburuei jagokenez. Ados egongo zara nigan zerga-sistema batek zuzena, progresiboa eta bidezkoa izan behar dauela dinodanean. Bada, emonda dago erantzuna, esaidazu helburuak asko dirala. Ez, ez, begira, guk argi daukagu: zuzena, progresiboa eta bidezkoa. Baina ez dot gura esamolde horreek hutsik geratu daitezala. Izan be, horreen atzean, lehen esan dot, eta oraintxe be badinot, horreen atzean, errealdade sozialak eta errealdade ekonomikoak dagoz; defendatzaile asko daukiezan errealdade sozialak eta errealdade ekonomikoak, baina urte asko, asko daroazan alderdi bat daukazue, 150 urte esatera nindoan, errealdade horren atzean eta horreek defendiduten.

Besterik ez; eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Álvarez Castrejón. Y para finalizar con el debate, el representante del grupo Nacionalistas Vascos, señor Lerma Mentxaka, tiene usted la palabra.

El Sr. **LERMA MENTXAKA** jaunak: Sí, gracias. Muchas gracias de nuevo.

Eta, tira, idea batzuk. Ea, lehenengoa. Ez eizu euki inongo dudarik; gure planteamentua eukiteko eta mozinoaren mamina ez dala batere egokia adierazoteko errazoa da lehentasuna emon behar deusagun hori, hau da, zerga-sistemearen gainbegiratzea atzeratu egiteko arriskua dagoala. Hori horrelan da. Eta, era berean, ez daigun exagerau Aldundiak ebaluazino bat egiteko denpora asko behar izan dauela esaterakoan, erreformen zati bat 2018koa bada, 6 urte besterik ez diranean igaro. Noiz egin gura dozue ebaluazinoa? Ebaluazinoa ez zan egingo orain dala 4 urte. Denporea igaroten itxi behar da. Gainera, danok dakigun moduan, aldi horretan egoera bereziak eta krisi sano zehatzak izan dira, sano bereziak, COVIDetik eratorritakoak. Atzerapen hori ez da izan, ezta hurrik emon be. Ebaluazinoa egin da, eta konpromisoak bete egin dira eperik zentzunezkoetan.

Eta ez zaiteze eztabaideaz kezkatu, eztabaidea seguru egongo dalako, eztabaidea egongo da ezinbestean. Eta eztabaidea egongo da egingo diran zerga-aldaketen prozesuaren barruan, bai zerga-araudiak halan eskatzen dauelako, zalantza barik, eta baita gardentasunagaz lotutako araudiek be halan eskatzen dabelako. Eztabaidea be egongo da, lan egin gura daben guztien gizarte-eragileen parte-hartzeagaz, zalantza barik. Egin ezin dana da, zeozelan, paraleloan bide bat bilatzen ahalegintzea, bide hori arauak urratzea danean. Ezin da izan mozino batek ezartea zelan egin behar dan zerga-aldaketa bat. Horrek ez dauka inongo zentzunik, baina demokrazia osoa, zalantza barik, zerga-aldaketeagaz lotutako edo horri lotutako araudi guztiak beteko dira. Izan be, gainera, ez bagendu beteko, paraleloan bagenbilz, ze berme daukie mozino honetatik sortu leitekezan eztabaidek, arauk edo prozedurek? Demokrazia guztiontzako berme nahikoak ezartea be bada, ez bakarrik zuek gizarte-eragiletzat hartzen dozuezanentzat. Eta zuek pariatzat hartzen dozuezanek be bermeak izan beharko dabez, ezta? Zergen aldaketakaz lotutako araudia erabat errespetauta egingo da.

Debo agradecerle el haber facilitado más explicaciones..., adierazleen inguruan, adibidez, ulertzen dot aztertu gura izatea ze neurritan lagundu ahal izan dan desbardintasun sozial horreek murrizten. Ez dodaz datu eguneratuagoak, ezta hurrik be, baina nik esango neuke, Autonomia Erkidegoaren eremuan, Gini indizea, esaterako, errentearen banaketa oker hori neurtzen dauena edo errentearen banaketan dagoan aldea askoz hobia dala, Estaduan erabili leitekena baino dezente bajuagoa dala, baita Europako batez bestekoa baino be, puntu garrantzitsuetako aldeakaz. Beste kontu bat da, errentea hobeto banatzeko zerga-sistemak benetan egiten dauen ekarpena egin leikela. Eta ez guztia, ezta hurrik be. Errentearen banaketa hobia lortzea gastu-politiken arabera da neurri handi baten, gizarte-zerbitzuak emoteko moduaren arabera, gizarte-zerbitzu horreen maminaren arabera, eta gitxi gorabehera dirulaguntza, errenta, erretiro-errenta edo dana dalakoakaz parekatu leitekezan jokabide batzuen arabera be bai, eta horreek guztiak premia handiena daben biztanleen artean banatu leitekez. Zerga-politikea lagungarri izan daiteke, baina, jakina, mugatuta dago. Izan be, zerga batzuk, esate baterako, BEZa, guztiz atzerakoiak dira, eta horrek laguntza eskasa emoten dau, laguntzea emon leikena PFEZa dalako, hain zuzen be.

Ez da tarte handirik geratzen. Bai, zure planteamentuak txundituta itxi nau, eta hondinokarren be harrituta nago. Izan be, egia esan, zerga-erreformeari buruz aspalditik ari gara berbetan. Orain dala 10 hilebete antzeko mozino bat be ekarri zan Ganbera honetara, entonces no estuvo usted aquí, señora Sarasola, baina mozino bat ekarri zan, eta Aldundiari eskatu jakon ebaluazino hori epe jakin baten egin egiala, nahi-ta mozinoa ez zan onartu, baina han ez zan aitatzen Foru Aldundiak egin leiken ebaluazinoari buruz gero ebaluau

edo eztabaidatu beharra. Sano modu errazoizkoan, zuzenean eskatzen zan zerga-araudietan beharrezko erreformak egin eitezala. Halanda ze, zer aldatu da hemen? Nire ustez, aldatu baino gehiago, beharbada zeozelako paralelismoa daukana da martian eta hil honetan hauteskunde-gatazka batetik hur gagozala. Beharbada, hori da galdera horreek hona ekarteko daukazuen errazoaia.

Eta, jakina, denporea igaro da, baina sistema, geure buruari emon deusagun zerga-sistema, oinarri ona da, eta oinarri horretatik abiauta, erreformei eta egokitzapen onenei ekin behar deutsegu, ahal dan neurrian ahalik eta ondoen prestatuko, gizarte lez aurre egin behar deutsegun erronka horreetara; erronka horreen artean dagoz, zalantza barik, erronka teknologikoa, erronka digitala, erronka demografikoa be bai, eta bardintasuna eta enpleogarritasuna, enpleoa sortzea eta enpresen lehiakortasuna be hobetu behar doguz.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lerma Mentxaka. Y una vez finalizado el debate, someteremos a votación la transaccional. Podemos votar.

El resultado es el siguiente. Se han emitido en total 51 votos. Han sido 17 votos favorables, 34 en contra, no ha habido ninguna abstención. Por lo tanto, no se ha aprobado la transaccional.

A continuación, el punto 4 del Orden del Día.

La Sra. **SECRETARIA / IDAZKARI** andreak:

4.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Moción derivada de Interpelación ([R.E.12/E/2024/0000278](#))

Autor: Méndez Urigoitia, Raul (EHB)

Asunto: Los descuentos en el transporte público.

Documento Principal:

([R.E.12/E/2024/0000278](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del plazo de enmiendas](#) (9A)

Expediente: ([12/B/20/0000794](#))

4.- Ekimenari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itaunetik eratorritako Mozinoa ([12/E/2024/0000278SE](#))

Egilea: Méndez Urigoitia, Raul (EHB)

Gaia: Garraio publikoaren deskontuak

Dokumentu Nagusia: ([12/E/2024/0000278SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#)

(9A)

Espedientea: ([12/B/20/0000794](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno del juntero que ha presentado la iniciativa. Por lo tanto, el representante del grupo Euskal Herria Bildu, señor Méndez Urigoitia, tiene usted la palabra.

El Sr. **MÉNDEZ URIGOITIA** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta, buenos días a todos y a todas.

Traemos hoy al pleno una moción para su debate y posterior votación, derivada de la interpelación del pleno de control celebrado el pasado mes de enero sobre el sistema de descuento del transporte público de Bizkaia, tal y como se ha explicado aquí.

En esa sesión plenaria intentamos explicar en qué “galimatías” se habían convertido los descuentos del transporte público de Bizkaia, y no sé si lo conseguimos, porque a día de hoy la ciudadanía nos pregunta cómo y cuándo se activan los descuentos en cada medio de transporte.

Esta misma semana se han puesto en marcha los descuentos pendientes de aplicar en el metro de Bilbao, por lo que podemos decir que, con un mes y medio de retraso, ya hay descuentos del 50% en los medios de transporte en los que Bizkaia tiene competencia directa o indirecta.

Por lo tanto, es hora de pasar página, de pasar pantalla, de olvidar propuestas coyunturales. Para EH Bildu, es el momento de apostar por medidas estructurales sobre el modelo tarifario que queremos y necesitamos para la Bizkaia del futuro.

Y en eso consiste la moción que hoy presentamos. Dejar atrás los sistemas de bonificación porcentual y definir un sistema más progresivo y justo que tenga en cuenta la habitualidad de uso y las rentas de las personas usuarias.

Es cierto que ya hemos hablado anteriormente en esta Cámara sobre este nuevo modelo tarifario, y en esa dirección hemos aprobado también iniciativas y propuestas, como la última, en el documento de conclusiones de la Comisión de Estudio del Transporte de Bizkaia celebrado en estas Juntas Generales durante el anterior mandato, que recogimos como recomendación.

Bizkaiko Garraioaren Azterlan Batzordearen ondorioen dokumentu horretan, honako hau inoan lehenengo gomendioak:

Garraio publikoaren erabilera areagotuko dauen tarifa-integrazinoa ezartea, bidaiarien kopurua handituta, beharrezkoa dan intermodalidadea errazagoa, eraginkorragoa eta ekonomikoagoa izan daiten, transbordoak modu erraz eta jasangarriagoan ahalbidetuta, bai erabiltzaileentzat, -eta orain dator garrantzitsua dana-, ibilbidea, bidaiakopurua eta erabiltzaileen errentak kontuan hartuta.

Erabiltzaileei mesede egiten deutesen ereduaren aldeko apustua egin behar da, sistemearen sinpletasunean, progresibotasunean eta multimodalidadean oinarrituta (txartel bakarra).

Hori da gure mozinoa aurkezteko errazoietako bat, erabiltzaileen ohiko erabileran eta errentetan oinarritutako tarifa-sistemea sustatzeko, ezarteko, garatzeko, gura dozuen moduan deitzeko. Azken baten, sistema progresiboa eta bidezkoagoa.

Bigarren motibazioa Euskadiko Mugikortasun Iraunkorrari buruzko zemendiaren 9ko 11/2023 Legea bera da.

V. Kapituluari, Mugikortasuna kudeatzeko tresnak izenekoan, 26. artikuluan, tarifa-sistema bakarra sustatzea aitatzen da. 1. atala:

“Lurralde-garraioko agintaritzak bakoitzak proposatuko ditu, bere sortze-tresnaren arabera, erabiltzaileek beren eskumeneko garraiobideak eta azpiegiturak erabiltzeagatik ordaindu beharko dituzten tarifak, eta dagozkion kudeaketa-sistema eragilean arduraduna izango da”.

Halanda ze, hori egiteko eskumenak daukaguz Bizkaian.

Eta bigarren atalean, tarifa-sistema bakar eta integrau bat sustatuko dala dino erabiltzailearen erabilera-ohikotasunaren eta errenta-mailen erespideen araberrako hobari sistema komun bat ezarrita.

Beraz, Bizkaiko Batzar Nagusiek 2023ko martiaren 22an Osoko Bilkura honetan onartutako gomendioak daukaguz.

Euskadiko Mugikortasun Iraunkorraren Legea dogu, eta halan jasoten dau.

Eta pentsetan dot gero, Gobernua osotzen daben kideek euren berbaldian esango deustiela, aurkeztu daben osoko zuzenketa-eskean halan jasoten dabelako, mozino honen lehen eta bigarren puntuak Bizkaiko garraio publikoa bultzatzeko 23/27 planean jasota egon leitekezala. Plan hori Ahaldun Nagusiak eta Garraioetako diputaduak aurkeztu eben igazko zemendian. Halan adierazo euskuen biek zemendiaren 7ko prentsaurrekoan, eta halantxe azaldu euskun 10 egun geroago Garraioen, Mugikortasunaren eta Turismoaren Batzordean Pérez Ezquerria diputaduak. Berbak egon badagoz; gure ustez, egitateak falta dira. Ez doguz ezagutzen horretarako erabiliko diran ekintzak, epeak eta aurrekontua. Eta jaso genduzan azalpenak sano lausoak izan ziran, gobernuaren ohiko gerundioa erabilia: “BGPgaz eta Euskadiko Garraio Agintaritzagaz lanean jarraituko dogu”.

Legeak dagoz, gomendioak dagoz, eta planak be badagoz. Beraz, gure eretxian, aurrera egiteko beharrezkoa dan gauza bakarria borondate politikoa da.

Eta horretan oinarritzen da gure mozinoa, Ganbera honen gehiengoaren akordio bat bilatzean, eta, ahal izan ezker, aho batez, tarifa-sistema progresibo eta bidezkoago bat behingoz bultzatzen lagunduko deuskuna. Guztion artean norabide berean lan egitea, modu gardenean, modu komunitarioan, modu parte-hartzailean, aurreko legegintzaldiko Azterlan Batzordean egin genduan moduan.

Y nuestro objetivo es muy claro: quien más utilice el transporte público tendrá un precio más ventajoso.

Quien tenga unas rentas más bajas, quien tenga menos recursos, quien esté en una situación de vulnerabilidad, tendrá una tarifa más barata.

Tan simple como eso. Adecuar las tarifas en base a las necesidades.

Y para ello, hemos presentado una moción de tres puntos.

Las Juntas Generales de Bizkaia instan a la Diputación Foral de Bizkaia a:

1.- Regular, en los ámbitos de la Autoridad de Movilidad de Bizkaia y del Consorcio de Transportes de Bizkaia, un sistema común de bonificaciones en función de los criterios de habitualidad de uso y niveles de renta de la persona usuaria.

2.- Establecer un marco de coordinación con el resto de autoridades de transporte de la CAV.

3.- Elaborar un calendario de trabajo detallado con responsables y fechas de ejecución.

Esperamos que sea del gusto de todos los grupos, y esperamos sus aportaciones para el segundo turno.

Sin más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Méndez Urigoitia. La representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señora De Madariaga Martín, tiene usted la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta, buenos días de nuevo.

Azken urteotan bizi dogun krisi ekonomikoa dala eta, eta krisi ekonomikoei herritarrak babestuta aurre egin ahal deutseela uste daben gobernu aurrerakoien presentzia dala eta, neurri batzuk hartu ahal izan dira, esaterako, garraio publikoaren tarifetan hobariak eta beherapenak sartzea. Neurri hori, argi eta garbi, positiboa izan da herritar guztientzat, eta, gainera, aldaketak eragin dauz mobikortasun-ohituretan, eta, horren ondorioz, CO2 gitxiago isurten da, eta, beraz, ondorio positiboak daukaz ingurumenean eta personeren osasunean. Orain, bide horretan aurrera egin behar da, eta egoera jakin bati erantzun eutsana iraunkor bihurtu behar da, lehen esan dodan moduan, onurak asko izan diralako eta asko diralako. Eta, alde horretatik, nire ustez, urratsak emon dira.

Aitatu gura dot 2022ko zemendiaren 24an, Eusko Legebiltzarrean Elkarrekin Podemos-IUren ekimenez, Arauz Besteko Proposamen bat onartu zala, eta bertan Euskadiko Garraio Agintaritzan osotzen daben administrazio guztiei eskatzen jaken EAEko garraio-operadore publiko guztiei proponidutako garraio-tarifen prezioan deskontu progresiboen sistema ezarri eta aplikau egiela, erabilerearen eta baldintza personalaren arabera, eta, gainera, persona edo familia-unidade onuradunen errentea kontuan hartuta. Hori onartuta dago. Diputaduak berak be hori bera planteau izan dau bere berbaldi batzuetan, eta hori da, era berean, ekimena proponidu dauen taldeak gaur ekarri dauen proposamena, eta bat gatoz horregaz.

Elkarrekin Bizkaiaren ustez, urrats hori emon behar dogu. Garaia heldu da laguntzez, dirulaguntzez, hobariez berba egiteari ixteko. Garrantzitsua da eskubideez berba egiten hastea, mobikortasun iraunkorreko eskubideaz. Eta ildo horretatik planteau dogu, hain zuzen be, Mendez Urigoitia jaunak egiten eban proposamenari egindako zuzenketa-eskea. Eskubideez berba egin gura dogu, eta ez jarri eta kendu leitekezan neurriez, txandakako gobernuen edo egoera ekonomikoen arabera datozen eta doazan neurriez. Ez dogu gura mobikortasunerako eskubidea Gobernuak edo txandakako alderdiak atera gura dauen etekin politikoaren kontura geratu daiten. Ez dogu gura urritasun-urteak datozanean alde batera itxi leiteken neurria izan daitela. Daborduko onartuta dagozan eskubideak bermatzeko neurriak hartzeko unea dala uste dogu, eta, horretarako, egungo tarifa-sistema berritu egin behar da, egiten dan horren erabilerea kontuan hartuta, baina baita persona bakotxaren eta familia bakotxaren errenten baldintza partikularrak be. Eta argi dago tarifa-sistemeak komuna izan behar dauela Euskadiko garraio-operadore guztientzat, horrezaz gainera, persona guztiek mobikortasun iraunkorrerako eskubidea bardintasunez baliatu ahal izatea gura badogu.

Eta horri jagokonez, bi gogoeta. Lehenengo hausnarketea da persona guztien eskubide-bardintasun hori ez dala jazoko neurri horregaz batera garraio publikoaren sarea hobetzen ez bada, batez be eskaintza defizitarioagoa dan eremuetan. Hemen hondinokarren be bide luzea dago egiteko, eta, nahi-ta jakin saila bera gai horretan lanean ari dala, uste dogu komenigarria dala gogorarazotea garraio publikoko sare eraginkor barik ez dagoala inongo eskubiderik baliatzeko aukerarik.

Eta bigarren gogoetea da beharrezkoa dala orain arteko beherapenei eta hobariei eustea tarifa-sistema barria heldu arte, hobariak martxan jartean lortutako baldintzei eutsi gura badeutsegu, hau da, bidaiarien kopuruari eusteko edo kopuru hori hazteko, horrelan CO2 isurien murrizketei eutsi ahal izateko behintzat, datu horreei eusteko.

Beharrezko bi gogoeta edo bi baldintza, bide hori egin gura badogu bermeakaz eta emondako urratsak eta lortutako lorpenak desegin barik.

Gure aldetik, proposamen hau babestu daizuela eskatzea baino ez.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señora De Madariaga Martín.

El representante del grupo Socialistas Vascos, señor Jerónimo Moreno, tiene usted la palabra.

El Sr. **JERÓNIMO MORENO** jaunak: Buenos días a todos y a todas. Gracias, señora Presidenta. Ahaldun jaun-androk, sare sozialen bitartez jarraitzen gaituzuenok, Osoko hau egitea eta horren zabalkunde publikoa posible egiten dozuen profesional guztiok, egun on.

Barriro igon dot tribuna honetara, Euskal Herria Bildu taldeak Bizkaiko garraio publikoaren deskontuen inguruan aurkeztutako itaunetik eratorritako mozino bati jagokonez. Eta adierazo gura deusuet, lehenengo eta bat, proponiduten dana, proposamena egin dauen taldeak proponidu dauena ez dala ezer barria, ezta Ganbera honetan behin baino gehiagotan berba egin ez dogun zeozer be. Era berean, berbaldi hau gaur egun bizi dogun testuinguruan kokatu gura dot: gure lurraldeko erakundeen mendeko garraio publikoa %50 finantzetan da, diruz lagunduta dago. Eta hori horrelan da sozialisten borondate politikoa garraio publikoa bardintasuneko eta gizarte-kohesinoko tresna bihurtzea dalako, izan dalako eta izango dalako. Behin baino gehiagotan esan dot hori Ganbera honetan, eta barriro esango dot, European, Spainian, Euskadin, Bizkaian, sozialisten ekintza politikoen mende dagoan guztian: garraio publikoa indartuko dogu ahal dogun neurrian.

Inflazino handiko testuinguru baten, munduko hainbat lekutan gerrak zabalik izan diran honetan, sozialistok uste dogu ona dala baliabide publikoak garraio publikora bideratzea, ona dala herritarrentzat, familien kargak arintzeko, eta ona eta sano baliotsua dala erakusten dauen ingurumen-iraunkortasunagaitik. Batzordean hontsu egindako agerraldian Sonia Pérez Garraio, Mugikortasun eta Turismoko diputaduak hainbat neurri zehaztu ebazan, asmo handiko plana, 2023-2027 urte bitartean Bizkaiko garraio publikoa hobetzeko eta optimizetako neurriak garatzeko zemendiaren 7ko akordioaren esparruan. Etxanobe Ahaldun Nagusi andreak be, Batzar Nagusi honeetako azken Osoko Bilkura Orokorrean, plan hori bera zehaztu eban.

Bai batak eta bai besteak era guztietako azalpenak emon ebezan garraio publiko iraunkorraren, egiturazko neurrien eta egoerearen araberako beste neurri batzuen arloan abian jarriko diran neurri guztiei buruz. Era honetako neurriak: 1. Bizkaibus BGPren aldi baterako tituluetan sartzea. Bizkaiko erabiltzaileek aldi baterako tituluak daukiez daborduko, metroaren erabiltzaileek lez. 2. Zonifikazino barria, 5 eremutik 3ra igarota, eremu-sistemea sinplifiketako eta erakargarriagoa egiteko. 3. Transborden kostua kentzea eta intermodalidadea sustatzea. 4. Tarifak bateratzea. 5. Bizkaibusen maiztasunak hobetzea. Maiztasunak identifiketea eta hobetzea, batez be garraio publikoko beste aukerarik ez daben eremuetan. Bizkaiko garraio publikoaren gobernantza-eredu barria, Ganbera honetan gehiengo

zabalez 2018-2028 aldirako Garraio Plan Estrategikoari buruzko Azterlan Batzordeak onartutakoagaz bat etorrita.

4. puntu horretan geldituko naz une baten, tarifen bateratzean. Izan be, puntu horrek jasoten dau, berbaz berba, proposamen-egileak bere mozino-idatzian dinoana: Bizkaiko Garraio Partzuergoak, Bizkaiko Mugikortasun Agintaritzagaz eta Euskadiko Garraio Agintaritzagaz batera, hobari-sistema komun bat arautu dagiela, erabiltzaileen ohiko erabilera-erespideen eta errenta-mailen arabera.

Eta, beraz, Ganbera honetan gure buruari zera galdetuko deusagu: Gobernuak eta oposizinoak gauza bera badinoe, zergaitik ez dabe dokumentu bateratu bat egiten? Bada, jakizue saiatu garala; gogotik saiatu gara. Baina proposamena egin dauenak ez dauz onartu gura azaldu barri deusuedazan gertakariak, hau da, Aldundia eta berori osotzen daben alderdiak, bai Euskadiko Alderdi Sozialistea taldea eta bai Euzko Abertzaleak taldea, garraio publikoaren esparruan lanean aritu dirala eta ari dirala, eta ez dau gura akordioan jasoterik hain gai zehatza, tarifak edo hobariak, zemendiaren 7ko akordio horretan daborduko jasota dagozan 2 erespideetan oinarritzen dirala.

Barriro dinot, uko egiten deutso, ekimen baten ados egon gaitkezala onartzeari, bere taldearentzat bakarrik, antza, joan dan zemenditik onartuta dagoan zezeren egiletasuna bere gain hartu gura dauelako. Eta hori da testu bateratu eta partekatu batera heldu ezin izateko errazoi bakarra. Barriro dinot, uko egiten deutso Foru Gobernuak bere lana eginda daukala onartzeari, eta tarifa-sistema komun bat ezarteko erabagia autortzeari, ia enegarren aldiz, erabilerearen ohikotasun-erespideen eta erabiltzaileen errenta-mailen arabera.

Edozelan be, herritarrentzat garrantzitsua da, eztabaida honen amaieratik harago, tarifa-sistema komun bidezkoago eta progresiboago bat egongo dala, mobikortasunaren garraioko gainerako erakunde eta agintariakaz batera martxan jarriko dogun sistemea, guztion arteko lankidetzaz eta koordinazino-esparru baten, epe gauzagarriakaz, errealistakaz. Horrelan erabagi dogu Gasteizko Legebiltzarrean, zuon babes barik, hatan be. Bide batez, Legea aitatu dozu, baina ahaztu egiten jatzu esatea zuk ez zenduala babestu, eta hemen be zehaztu dogu, Gernikan, lan ona eginda, azken legealdi honetan, lehen aitatu dodan Bizkaiko Garraioaren Plan Estrategikoagaz. Lan horretan zure taldeak oso era aktiboan parte hartu eban, ez dot ukatzen, eta azkenean babestu egin eban.

Baina, jakina, argi eta garbi esan deusuet ez gagozala prest Bizkaiko garraio publikoaren arloko aurrerapenen egile eskusibo izan zaitezzen. Ez gagoz prest ekimena zuek daroazuela sinistarazoteko, ez da-eta egia. Ez, Bilduko jaun-androk, sozialistak gara, Espainian, Euskadin eta Bizkaian, garraio publiko jasangarri eta osasungarriaren arloan ekimena daroagunok.

Amaitzen joango naz, baina aurretik azpimarratu gura dot saiatu garala ia aho batez akordio bat onartzen. Elkarrekin Bizkaiaaren zuzenketa-eskea onartuta egoan, eta Euskal Herria Bilduk adosteko borondatea izan baleu, seguru nago Alderdi Popularrak be bat egingo ebala akordioagaz. Baina proposamena egin dauenak ez dau gura izan mozino hori adostea eta ez dau gura izan ez Garraio Sailak, ez Foru Gobernu osoak, ezta Bizkaiko Garraio Partzuergoak, ezta Bizkaiko Garraio Partzuergoan onartu eban gainerako erakundeek be egin daben lanari buruzko aitamenik egitea.

Besterik ez, eta eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Jerónimo Moreno. El representante del grupo Nacionalistas Vascos, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga, tiene usted la palabra.

El Sr. **LEKERIKABEASKOA ARRILLAGA** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta, y buenos días a todos y a todas.

Hoy tenemos aquí una moción relacionada con el transporte. En teoría, según se manifiesta, señor Méndez, traen ustedes esta moción a raíz de la interpelación que realizaron en el pleno de enero, y digo en teoría porque a mi parecer lo de hoy poco tiene que ver con lo que preguntaron entonces.

Sabemos en qué contexto se realizó la interpelación del 28 de diciembre, y sabemos que en aquellos días, mientras se registraba la interpelación, se hacían diversas declaraciones públicas, y mientras algunos nos íbamos de vacaciones, algunas otras personas se quedaron trabajando. Y el primer día laboral de enero la señora Diputada General convocaba al Consorcio de Transportes de Bizkaia y se adoptaban medidas en beneficio de la ciudadanía vizcaína, sin ninguna pérdida de tiempo.

Y todo eso, con el fin de que las medidas aprobadas por el Estado el último día del año fueran implementadas también aquí lo antes posible, a fin de hacer llegar todas las bonificaciones a la ciudadanía vizcaína, y hoy es el día en que esas bonificaciones están ya implantadas y se mantendrán durante un año.

Pero aquel momento también pasó y ustedes no retiraron la correspondiente interpelación, a pesar de que las medidas se han establecido. ¿Que desean seguir hablando de lo mismo de entonces? Bien, no tenemos ningún problema.

Hoy volvemos a estar aquí, y ¿de qué hablamos? No estamos hablando sobre las bonificaciones que tendrán los transportes en 2024, tal y como reflejaban las interpellaciones. En mi opinión, las mociones de hoy están más relacionadas con una de las medidas que en octubre hicieron públicas la Diputada General señora Etxanobe y la señora Diputada Pérez. Hoy estamos debatiendo sobre una medida de aquellos días.

Y hoy han mencionado, y lo ha comentado la señora De Madariaga, que tarde o “aldatzea jagokula”. Anda tarde, y lo ha dicho usted, que es hora de pasar página, hora de pasar pantalla, pero esa página y esa pantalla nosotros ya la pasamos hace 4 meses por lo menos. Mientras otros seguían hablando de la bonificación, se hicieron públicas las medidas estructurales hace 4 meses. Y de eso poco hemos hablado, pero parece que venimos, y yo no tengo ningún problema, en verdad se lo digo, señor Méndez, en venir aquí todos los meses a volver a debatir mediante mociones unas medidas que la Diputación hizo públicas en octubre de 2023.

Creo que será enriquecedor y no hay ningún problema.

La señora Etxanobe ya lo expuso claramente en el pleno anterior en este atril. El transporte público es prioritario para la Diputación Foral de Bizkaia, a fin de impulsar la cohesión social, la cohesión territorial, la sostenibilidad medioambiental y la actividad económica.

Se trata de una actuación prioritaria de la que el ejemplo más claro está ahí, las acciones, no palabras ni mociones, sino acciones. El plan se ha puesto en marcha en los primeros meses de este gobierno. Este compromiso supone que la Diputación destinará anualmente cerca de 200 millones de euros de sus presupuestos, tanto para mejorar y sufragar el funcionamiento del Metro como para mejorar y sufragar el de Bizkaibus.

En el caso de Bizkaibus, el billete cubre alrededor del 20% de los costes, y en el caso del Metro el 70%. La diferencia entre ese porcentaje y el 100% es lo que hay que pagar, y es ahí donde se debe invertir. En eso consiste la inversión social, y así lo manifestó la

señora Etxanobe aquí. Por ello, como parte de las primeras actuaciones de la legislatura, la Diputación Foral ha puesto en marcha un plan con medidas estructurales para fomentar el uso del transporte público entre la ciudadanía, con medidas que han venido para quedarse. Con unas tareas que deben realizarse para fomentar el uso del transporte público. Son públicas y hoy también se ha dicho, pero también las voy a repetir, porque es lo que tiene importancia. A las personas que viajan más a menudo, se les abarata el billete.

Se trata de un plan cuyo objetivo es seguir simplificando los sistemas de transporte público, eliminando el pago de transbordos.

Un plan que reduce las zonas tarifarias, pasando de cinco a menos.

Un plan que unifica la gestión de los operadores mediante un nuevo modelo de gobernanza.

Un plan que en esta legislatura eliminará duplicidades y analizará la mejora de los itinerarios y las frecuencias.

Y también, y esa es la clave de hoy, un plan que permita unificar tarifas y avanzar hacia un sistema tarifario que tenga en cuenta la habitualidad y la renta de las personas usuarias. Seguiremos reforzando nuestro compromiso con el transporte público.

Únicamente con proclamas y discursos no mejoramos el transporte, tampoco con mociones mejoramos el transporte. No estamos para eso, que para eso ya están ustedes. Estamos para llevar a cabo acciones concretas y para aplicar medidas: para eso sí que estamos aquí, y seguiremos estando. Y cumpliendo la palabra dada, sin cambiar los acuerdos adoptados, y sin apropiarse de lo acordado entre todos y todas, señor Méndez.

La señora Etxanobe señaló que el presupuesto foral se incrementará en más de 20 millones de euros anuales encaminados a esta medida, porque esas medidas se basan en las recomendaciones facilitadas por el documento de trabajo de la anterior legislatura, documento aprobado por las Juntas Generales de Bizkaia el 22 de marzo de 2023. Ahí es donde nosotros situamos esta moción, y por eso la aprobaremos, porque propone lo que propone, sea quien sea el que lo proponga.

Es una actuación prioritaria, ahí tenemos el plan que se ha puesto en marcha en los primeros meses de este gobierno de la Diputación Foral de Bizkaia. Y en eso seguiremos trabajando, cumpliendo con los compromisos, nosotros al menos, sí, y si lo hacemos entre todos, será mejor.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga. El representante del Partido Popular Bizkaia, señor Gómez-Guadalupe García-Tejedor, tiene usted la palabra.

El Sr. **GÓMEZ-GUADALUPE GARCÍA-TEJEDOR** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta. Egun on guztioi, oster a be.

Gaur Bildu taldeak mozino bat dakarsku, Bizkaiko Alderdi Popularraren eretxian gure Lurraldearen etorkizunerako guztiz garrantzitsua dan gai baten inguruan, hau da, gure garraio publikoaren sistema, eta, hain zuzen be, tarifa-sistema. Gure garraio-sarea modernizeteari buruzko beste erronka batzuk be badagoz, eta guk be garrantzitsutzat joten

doguz, baina horreei buruz ez da horrenbeste eztabaidatzen, esaterako, web orrietako hobekuntzak, aplikazioak, informazio-zerbitzuak, contactless ordainketa-zerbitzuak, edo modernizazioari buruzko beste batzuk.

Garraioaren arloari jagokonez, ikusten ari gara programa asko dagoala, barritsukeria handia, ulertu gaitezkan, eta proposamen programatiko horreek gitxi ezarri eta abiarazo dirala. Gure ustez, alor hori Bizkaiko Foru Aldundiaren ahulgunea dala ikusi da, gure garraio publikorako neurriak hartzeko orduan dagozan urritasunen eta atzerapenen erantzule dalako.

Baina gaur berbabide dogun tarifa-sistemeari helduta, gogoeta batzuk egin gura dodaz, eta egiturazko neurrietan sartu aurretik (horixe da mozino honen gaia), egoerearen araberako neurriak aitatu gura dodaz, egungo sistema, hatan be; hau da, tarifen %50 diruz lagunduta dago estaduko legediaren arabera. Neurri horreek, esan dodan moduan, egoerearen araberakoak dira bakarrik, eta nozonoz gure garraio publikorako gura dogun behin betiko tarifa-sistema zein dan eztabaidatzera behartuko gaitue.

Baina, era berean, une honetan indarrean dagozan egoerearen araberako neurri horreek eskandalu batetik bestera joan dira, astakeria batetik bestera. Danok dakizuen moduan, urtarrilaren 14tik orain dala 2 egunera, oker ez banago, Metro Bilbaoko 1. eta 2. lineetako tarifek ez eukien legedi nazionaletik datorren %50eko deskontua. Eta hori guztia Bizkaiko Foru Gobernuak ahalik eta lasterren ezarteko aukerea galdu ebalako. Lankidetzeta falta izan zan Espainiako Gobernuagaz, nahi-ta harek iragarri eban neurri hori aldi baterako luzatuko ebalako, Errege Lege Dekretu bidez.

Abenduan, gainera, hasiera baten jakin genduan txartel mueta guztietako deskontuak ez zirala luzatuko 2024ra erabagi zala. Erabagi hori, zorionez, Bizkaiko Foru Aldundiak aldatu egin eban, baina berandu eta txarto. Erabagi horrek Metro Bilbaoko erabiltzaileen %67ari eragin deutsu eta Bizkaibusekoen %81ari.

Agintaldi honetan, eta antzeko eztabaidetan, talde popularra da daborduko adierazo dauena gure eretxian oso garrantzitsua dala garraio publikoaren erabileraa sustatzea etorkizuneko mobikortasunaren alternatibea lez. Eta adierazo dogu sustatu daitela prezioen biztugarrien bidez, publizitate-kanpainen bidez, eta hori guztia erabiltzaile talde guztiei zuzentzeko esan dogu, errazoizko tarifa-politiken bidez eta intermodaltasunaren alde eginez.

Gure ustez, egiturazko erreformak egin behar dira. Baina, ze ekarpen egiten dau gaur hemen eztabaidatuko dogun mozino honek? Ezer barririk ez, gure ustez, horri buruz eztabaida asko daroagu-eta. Gure garraio publikoaren etorkizuneko tarifa-sistemeari buruz berba egiten da, eta horregaz konprometiduta gagoz, eta, esan deutsuet, uste dogu benetako erreforma bat behar dala tarifa-sistema askoz erakargarriagoa egiteko. Baina, lau lerrotan, ez dakigu mozino honek proponiduten deuskun sistemearen zabalkundea eta irismena zein dan. Ez dakigu Bizkaian zelan aplikauko dan ohikotasuna, zelan aplikauko dan erabiltzaile bakotxaren erabilera zehaztuko dauen erespide hori. Guk bonu-sistema baten aldeko apustua egiten dogula esaten deutsuegu, baina egiten ari gara, ez dozu horri buruzko eretxirik emoten, eta ez dinozu erabiltzaile bakotxaren errenta-mailea zelan hartuko dan kontuan. Horri jagokonez be, ez dago ez zabalkunderik ez irismenik; ez dakigu zelan jarriko dan abian erespide hori, ez nori eragiten deuskan, ez dago zehaztuta, eta ez dakigu adibide zehatzik be.

Eta, era berean, bildur garala dinotsuegu, adierazo dogun moduan, Bilduk Metro Bilbaoko tarifa-sistema politikara fiskaleko eta errenten birbanaketako elementu barri lez erabili gura izango ete dauen. Garraio publikoaren tarifek ezin dabe horretan amaitu. Guk, ordea, kolektibo batzuk sustatu behar dirala uste dogu, esaterako, gazteak, edadekoak, familia ugariak edo langabezia dagozan personak.

Eta zalantzak be sortzen deuskuz, koordinazio-lanak eta azken hilebeteetan izan dozeuzan betebeharrak ikusita, zein izango dan Bizkaiko Foru Aldundiak zabaldu beharko dauen prozesu horretan Bizkaiko Mugikortasunaren Agintaritzaren egitekoa, Euskadiko Garraio Agintaritzarena. Izan be, garraio-arloan ikusi diran adibideak daukazue, hainbat erakunde publikogaz. Burokrazia handia egon da, arazoak ez dira garaiz konpondu eta neurriak be ez dira garaiz hartu. Eta, gainera, uste dogu Lurralde honek autonomia izan ahal dauela, edo, hobeto esanda, autonomia izan behar dauela bere tarifa-sistema propioa izateko eta sistema hori erakargarria izateko.

Non aurkituko gaituzue talde popularra? Garraio publikoko sare bat gauzatu gura dauen proiektu baten aurkituko gaituzue, beste garraiobide batzukazko benetako erakargarritasun lez, eta eraginkortasunaren, modernizazioaren, tarifa-sistemaren, biztugarrien, maiztasun onen, lurralde-koehesinoaren eta garraio-sarea modernizetako konpromisoaren alde egingo dauena. Baina uste dogu benetako ikuspegia behar dala, tarifen eztabaidea ze baldintzatan egingo dan jakinda, eta gure garraio publikoaren sarea benetan erakargarri egin behar dala.

Esan deutsuedan lez, gaur hona ekarri gaituan itaunetik eratorritako mozino honek zalantzak sortzen deuskuz, hartu beharreko ereduari buruzko ziurbakotasuna sortzen deusku, eta horregaitik ez dogu babestuko.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Gómez-Guadalupe García-Tejedor.

Y pasaremos al turno de réplicas. Para ello, el representante del grupo Euskal Herria Bildu, señor Méndez Urigoitia, tiene usted la palabra.

El Sr. **MÉNDEZ URIGOITIA** jaunak: Sí, muchas gracias de nuevo, señora Presidenta.

Zezeilaren leian, Pérez Ezquerria andrearen Sailari idatziz eskatu geuntsan Bizkaiko Garraioa Bultzatzeko Plana 20-23, eta egia da martiaren 5era arteko epea daukazuela guri emeteko. Baina lehenago emon izan bazeunskue, beharbada, eta beharbada dinot, egiaztatu ahal izan genduan dinozuen egia dala. Bitartean, nire lehenengo berbaldian esan dodana, berbak bai, baina ez egitateak. Izan be, Jeronimo jauna, zera esan dozu “asmo handiko Plana”. Espektatibak gura dozuen tokian jarri zeinkiez; espektatiba handiak ez, oso handiak, Europaraino eroan dozuz; gura badozu, NASAraino eroan zeinkez. Baina gero bete egin behar dira, eraginkortasuna neurtu ahal izan daigun. Planifiketan dana aurrera eroan behar da, eta, horregaitik, uste genduan beharrezkoa zala Plan hori izatea, gure taldeak ez dauelako parte hartu eta Batzorde horretan emondako azalpenak baino ez dauzalako jaso.

Gogotik negoziatan saiatu zarala aitatu dozu. Eztabaidea baino 48 ordu lehenago zuzenketa-eske bat aurkeztea, 20 egun lehenago egin ahal zanean, osoko zuzenketa-eske egitea, inoiz ez hobekuntzeari, badaezpaba be beti osotasunari...; tira, hori gogotik negoziatzea bada, emoi zu begirada bat. Izan be, ez al zan askoz errazagoa zure taldeak aldeko apustu bat egitea eta gurearen alde bozkatzea, osotasunari zuzendu beharrean? Beti al dira txarrak oposizioak egiten dauzan proposamenak? Aurkitu al dozu Ganbera honetan egin dozun berbaldiagaz aurrez aurre ipinten dauen terminorik? Beharbada ez dozue jatorrizkoa babestu gura izan, eta horixe da benetako arazoa, ez egiozue buelta gehiago emon; izan be, barrero dinot, gure proposamena gauzagarria, ikugarria, neurgarria dala uste dot, talde guztiek onartu lekiela uste dot, edo gehiengoak, Ganbera honetako taldeen diskurtso erreakzionario

samarrak ikusita. Ezin dau gure proposamenak “-garri” gehiago izan. Eta, halanda be, zuek merituen, dominen eta protagonismoen paranoiagaz atera zarie, eta horreek ez dauz inork aitatu Ganbera honetan.

Ez dakit ze arazo daukazuen egoakaz.

Y luego, por otro lado, también parece que hay problemas con la actividad institucional, que la presentación de interpelaciones y mociones parece ser un problema. Pues, ¿qué solución tenemos los grupos que estamos en la oposición? Ese es nuestro trabajo, hacer un control y tener propuestas, y eso es lo que estamos haciendo.

Lehen be esan dot. Gure mozinoa EAeko Mugikortasun Iraunkorrari buruzko Legean jasotakoan oinarritzen da, Azterlan Batzordearen gomendioetan oinarritzen da, eta ez dau gura Bizkaiko garraio publikoa bultzatzeko Planagaz aurrez aurre ipintea, ezpada kontrakoa, nire ustez. Osotu egin lei. Eta esan dodana da gure asmoa guztion artean bultzatzea dala, Ganbera honetako gehiengo zabalengaz akordio batera heltzen saiatzea, helburu komun bat lortzen saiatzea, eta, proposamenean bertan agertzen dan moduan, epe zehatzik ezarri barik, lotuko zaituen ezer ezarri barik, ezta lortu ezinezkoak diran jarduerak be, ezpada alderantziz, gehiengo zabal bat bilatuta, adostasuna bilatuta. Baina uste dot Gobernuia osotzen dozuen taldeak ez zagozela prest horretarako.

Barrero dinot, irakurri eizue barrero jatorrizko proposamena eta esaidazue non dagoan arazoa. Zuen diskurtsoak ikusita, gainera, uste dot Ganbera honetan aurrera eroan gura doguzan politika-muetetan arazo bat dagoala, eta uste dot bersino erreaktibo bat dagoala, eta hori dala zuek egiten ari zariena. Proiektuak atzeratzen ari zarie. Planifiketan ari zarie, eta gero ez dozuez aurrera eroango. Izan be, gogorarazo gura deusuet daborduko 2017an Reyes jaunak baeukala plan hori eta ezin izan ebala gauzatu. Gero Gómez Viar jauna heldu zan, 600 orrialde baino gehiago zituan Planagaz etorri zan; horri kapitulu bat eskaini eutsan, eta kajoi baten geratu zan. Eta orain Pérez Ezquerria andrea dator. Tira, logikoa da konfiantzazko botoa emotea, baina listoia oso baju dauka. Uste dot hobera egingo dauela, gitxi eginda be. Eta guk proponidutearen eta proaktiboak izatearen alde egiten dogu, etorkizunera begiratzearen alde, aurrera norantza egin geinken begiratzearen alde, eta gure ustez, Ganbera honen gehiengoak onartu leikezan proposamenak egitearen alde.

Es evidente que hoy será imposible. Creo que hay un punto de reactividad en esta Cámara y entendemos que el acuerdo que proponemos sería positivo para la ciudadanía de Bizkaia, para las personas usuarias del transporte público de hoy en día y del futuro. Pero como en otros puntos en los que se ha debatido hoy, pensábamos que serviría para avanzar hacia una Bizkaia mejor, pero en este caso no hay voluntad de acuerdo y tendremos que asumir con mucha pena que el acuerdo no va a llegar, a no ser que haya algún cambio en el último momento.

Dicho esto, y para finalizar, y por aclarar un poco las propuestas que aceptamos o no, aceptamos la enmienda de adición o mejora presentada al primer punto por Elkarrekin Bizkaia, que podemos votar en el primer punto, si la Presidenta así lo estima, y no podemos aceptar la enmienda a la totalidad de los Grupos Socialistas y Nacionalistas, porque creemos que en el nuestro está mucho mejor recogida la propuesta, de forma plural y más amplia.

Sin otro particular, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Méndez Urigoitia. A continuación, la representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señora De Madariaga Martín, tiene usted la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Tira, nik uste dot elementu komunak dagozala eta, nire ustez, talde guztiok bat gatozala herritarren mobikortasun iraunkorrerako eskubidea bermatzeko neurriak sartzeko beharragaz. Baina batzuetan sentsazioa izaten dot, batez be Gobernu osotzen daben taldeak entzuten dodazanean, batzuetan dana eginda dagoanaren sentsazioa daukat arean. Esan gura dot egia dala mozinoak onartu dirana edo proposamenak onartu dirana, gainera, hainbat erakundetan, bai Eusko Legebiltzarrean, bai hemen, zentzun horretan, eta batzuetan emoten dau hainbeste berba egiten dogun ezkerro eginda dagozala emoten dauela. Eta, oraingoz, egia da jarduera horreek plan jakin batzuetan jasota dagozana, baina ez gagoz hor. Zera esan gura dot, gaur egun dogun errealidadea da tarifa-sistema hobariduna daukagula, koiunturala dala esan gura izan dan egoera baten ondorioz, eta hortik gatoz. Nire ustez, egiturazko egoerea daukagu, eta horrek neurri horreek hartzera eroan gaitu. Baina, tira, hortik harago, orain horretan gagoz: ez daukagu tarifa-sistema komunik. Hori ez da egia.

Halanda ze, hortik abiauta, uste dot beharrezkoa dala elementu komunak non daukaguzan ikusten saiatzea, edo horretarako ahalegina egitea, gure lurraldearentzat estrategikoa dan gai baten, eta, gainera, gai horretan badaukaguz nahikoa akordio, nire ustez. Pozten nau jakiteak Méndez jaunak onartu egingo dauela egin dogun proposamena, eta, gainera, uste dot, Ganbera honetan eta beste batzuetan onartu diran beste elementu batzuei jagokenez, sistema hobariduna, diruz lagunduta izatearen aitamena esalditik kentzeko egin dogun proposamenak elementu bereizgarri bat dakarrela, orain arte inongo proposamenetan jaso ez dana. Izan be, plan bakar baten be ez da jaso, diruz lagundutako elementuez eta hobaridun elementuez berba egiten jarraitzen dogulako.

Beraz, nik uste dot, gura badogu, nahikoa elementu daukaguzala mahai gainean, barrero dinot, gure Lurraldeko, Lurraldearen garapenerako estrategikoa dan zeozertan; aurrerapausu bat emon ahal dogula uste dot. Eta ez dogu inork, gure erakundean behintzat, daborduko emon diren urratsak ukatzen. Hondinokarren urratsak emon behar dirala esaten ari gara. Eta gure ikuspuntutik garrantzitsua be bada jarten doguzan neurriei buruzko diskurtsoa aldatzen hastea. Eta, horretan gagozan ezkerro, bi gauza gogorazoz behar dodaz: izan daiteke tarifa-sistema bakarra bultzatu gura izatea, eta ondo etorria izan daitela, baina barrero gogora dakart sine qua non baldintza dala garraio publikoko sare indartua izatea. Izan be, ez deusku askotarako balio tarifa-sistema bat izateak, erabili ahal izateko garraiorik ez badaukagu.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora De Madariaga Martín. El representante del grupo Socialistas Vascos, señor Jerónimo Moreno, tiene usted la palabra.

El Sr. **JERÓNIMO MORENO** jaunak: Buenos días de nuevo.

Lehenengo eta bat, Alderdi Popularreko Gómez-Guadalupe jaunari erantzungo deusatz, gauza batzuk ez dirala existitzen eta zeozelan etereoaz berbetan ari garala esan dau-eta. Izan be, gauza batzuk erabat errealak dira, begi-bistakoak, palmarioak, alkar ikutzen dabenak, eta, hain zuzen be, herritarrak eskatzen ari jakuz. Ez da barritsukeria, zuk zeuk erabili dozun berbea darabilt, gainera. Barritsukeriarik ez. Bizkaiko Foru Aldundiaren mendeko garraio publikoaren tarifen %50, une honetan %50 diruz lagunduta dago, finantzautu dago.

Nahaste-borrastea be aitatu dozu, edo urtarrilaren batetik atzora arteko epeak, zezeilaren 21era arte, Metroko garraio publikoaren zati bat ezin izan zala. Izan be,

prozedurak deitutakoak dagoz, eta prozedura horreen ondorioz ezinezkoa izan zan Espainiako Gobernuak, Estaduko Aurrekontu Orokorren Laguntza Legean, zati bat finantzau barik, ez zan posible guk %50 hori finantzatea. Halanda ze, hori ez da barritsukeria, ezpada egitate egiaztagarriak.

Gero, De Madariaga andreari, eta gorabehera horregaz beragaz, egitateak hortxe dagozala dinotsat. Gobernua osotzen dogun taldeok, ez dakit, amildegira hurreratzeko bildur ete garan edo aitatu dozu, osotzen dogun Gobernuak gauzak egin daizan bildur. Ba ez da horrelan. Ez hori bakarrik. Batzuetan, eta honetan, gainera, lehen be esan dot, oposizinoko talde nagusiagaz garraioaren plan egituratu bat egin dogu epe ertainerako, eta gauzatzen ari da. Nik zuzenketa-eske bat daukat, egiten geuntsun zuzenketa-eskea, eta osoko zuzenketa-eskea dala aitatu dau berak, bai, bai, baina berba bat baino ez, parkatu, esaldi bat baino ez, berbaz berbakoa kendu gura neban: “2023-2027ko Bizkaiko garraio publikoa hobetzeko eta optimizatzeko neurriak garatzeko akordio-proposamenaren esparruan”. Gainerakoan, danok gagoz ados, baita egutegian jarteagaz be, betearazoteagaz eta beteteagaz, nahi-ta horretaz ez dan berbarik egin. Izan be, jakina, horretan bat gatozan ezkerro, ba nahiko ausarta litzateke bat gatozanagaz be bat gatozala esatea eta bat ez gatozanagaz, ez gatozala bat.

Baina ez dogu inoiz asmatzen, ezta? Izan be, zure zuzenketa-eskean datorren egutegian jartea, ondo, eta zera dino: “EAEko gainerako garraio-agintariakaz koordinazino-esparru bat ezartea”. Ados. “Arduradunakaz eta gauzatze-datakaz lan-egutegi zehatz bat egitea”. Ados. Baina horrek ez dau balio, ez dau balio, hasieran guk sorleku-gutuna emon gura deusagulako gertatu danaren errealidadeari, gertatzen ari danari. Izan be, Bizkaiko Foru Aldundia, Garraio diputadua buru dauela, oso lan ona egiten ari da arlo horretan. Eta, beraz, bai, nik idatzita neukan, eta zuk esan dozun moduan, uste dot entzun deustazula batzuetan esaten. Domina bat gura dozula? Bada, gura badozu kutxa bat emongo deusut. Kutxa bat emongo deusugu. Izan be, egia da, gauza batzuk oposizinoaren bultzadearen arabera mobiduten dira.

Baina hori ez da kasua, hori ez da kasua. Izan be, barriro dinot, idatzita dago eta agirikoa da. Ez dozula aurkitzen dinozu, nik prentsan ikusi dot. Hau da, komunikabideetan 7ko datan klik egitea baino ez daukazu, zemendikoa uste dot dala, eta berbaz berba datoz deskribidu deusudazan 6 puntuak, nik egin dodana baino askoz zabalago, hemen berbaldi txiki bat izan da-eta.

Halanda ze, ez deusut autortuko garraioan egiten ari dana zuon ekimenez egiten ari dala. Ez, ez, ez dalako egia, beste barik. Sozialisten ekimenez egiten ari da, Euzko Abertzale Taldearen babesagaz. Izan be, Bildurena ez bada... Kontrakoa, barriro dinot, herritarrei guzurra esatea da.

Tira, badira beste alderdi batzuk, garraioko deskontuak errealidade bat dira, hori daborduko esan dot. Tira, ez dot sano errepikakorra izan gura. Uste dot argi geratu dala arazo bat dala, niri horrelan iruditu jat. Uste dot ez daukala zentzun handirik esateak, aitatu barri dodan moduan, proposamenaren literaltasunagaz, Bilduk aurkeztutako mozinoagaz ia gauza guztietan guztiz ados gagozala. Elkarrekin Bizkaiak egin dauen ekarpenagaz be bai, eta hori Aldundia daborduko egiten ari dan zeozer dala ez onartzeagaitik, beste barik, ba, hemendik akordio barik aterako gara.

Baina barriro dinot, ez da egiten ari garala bakarrik, errealidadeak dira, ez dira ameskeriak, errealidadeak dira. Ondo egiten ari garan lana da, eta, hain zuzen be, guk be eskatzen deusagu oposizinoari konfiantza hori emoteko, emon degiola Aldundiari konfiantzea, itxura baten konfiantzea emoten deusalako, baina gero ez dala fidatzen dinoalako; eta lan hori egingo da.

Besterik ez, eta eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Jerónimo Moreno. El representante del grupo Nacionalistas Vascos, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga, tiene usted la palabra.

El Sr. **LEKERIKABEASKOA ARRILLAGA** jaunak: Buenos días de nuevo.

Empezando con usted, señora De Madariaga, la enmienda que han presentado ustedes para eliminar la palabra bonificación y establecer esa tarifa común, nosotros no ponemos ninguna objeción, y el señor Jerónimo lo ha explicado, y creíamos que se podía unir la moción sin ningún problema, pero no nos concierne a nosotros aprobar esa enmienda, sino a la parte proponente.

Señor Méndez, me ha entendido usted mal. Lo que he subrayado es que no tenemos ningún problema y que creemos que es enriquecedor el hecho de traer aquí mociones, y que no tenemos ningún problema si una vez más exponemos a través de mociones medidas que ya han sido públicas. Pero en este caso no ha sido esa la excusa. Tampoco ha sido la excusa el hecho de que hubiera solicitado dicha información en febrero. A la hora de presentar mociones, yo recomendaría no empezar de atrás hacia delante, sino de delante hacia atrás.

Yo en primer lugar pediría el plan, examinaría el plan, y luego, la moción de ese plan. En este caso ha metido usted primero la moción, y luego, ha solicitado los pormenores del plan que se han hecho públicos y la documentación del plan que ya se han comentado en la Comisión.

Yo voy a lo de siempre, hay que llegar a acuerdos, hay que firmar acuerdos, hay que cumplir con la palabra, y hay que mantener la palabra. Y nosotros trabajaremos en eso, dando continuidad desde la anterior legislatura. Esto no es un reparto de méritos, no se trata de un concurso de propuestas populistas. Y no se trata aquí de una decisión a la que se le cambia de envoltorio; se cambia el envoltorio de una decisión que se ha hecho pública hace 4 meses, se le pone el sello propio y decir que se crea ahí. Eso no es jugar limpio con la ciudadanía. Yo aquí, no es cuestión de voluntades, creo que lo de hoy en este caso ha sido una falta de sinceridad, y a mí no me van a encontrar en las redes sociales, intentando vender cosas que no son, y menos vendiendo dos veces el mismo producto cuando ya lo hemos hecho público. Y lo que es más importante, no nos encontrará exigiendo unas medidas aquí y diciendo qué es lo que hay que hacer, para después, en los sitios donde gobernamos, hacer lo contrario o no hacer lo que exigimos aquí.

Ha mencionado usted “politika moduak”. Estoy de acuerdo. En Ondarroatá el herribus, en Galdakao está el herribus, en Sopela está el herribus, existe el servicio de taxis vecinales en diversos municipios: Arrigorriaga, Markina-Xemein, Aulesti, y en otros muchos pueblos. ¿Acaso no son esos transportes públicos? Esos son transporte público. ¿No se trata de un servicio de transporte? Esos son servicios de transporte. ¿Qué tienen en común esos pueblos que he mencionado? Que en todos ellos gobierna EH Bildu. Entonces, esas medidas que exigen aquí, ¿por qué no aplican en todos esos servicios, o no dan pasos para que comiencen a aplicarse?

Se trata de una pregunta retórica, y le responderé la razón: porque cuentan ustedes con las brillantes ofertas del partido de la oposición. Pero luego no cuentan con la de los partidos de gobierno, oferta sí, discurso sí, pero acciones y gestión de gobierno, no.

Ahí están las encuestas y los estudios, y se han publicado. Es evidente que tienen empatía ante los problemas, eso es fácil, es fácil poner un cartel, pero resulta difícil

buscar una solución al lema del cartel, y para eso ¿quién está? Para eso siempre nosotros, para eso estamos nosotros. El Partido Nacionalista Vasco tiene un sincero compromiso con el transporte público en Bizkaia y ese compromiso se basa en acuerdos. El 27 de marzo de 2023 acordamos en estas Juntas Generales los documentos de trabajo posteriores a la Comisión de Estudio, las recomendaciones dadas. EH Bildu también los aprobó junto a nosotros, ahí tienen ustedes un amplio acuerdo, el tema aquí no es quién propone, todos y todas aprobamos ese recorrido y esas medidas se basan en dicho recorrido. Son ustedes hábiles para requerir acuerdos, hoy he recogido algunas alianzas, y he escuchado por ahí. Pero luego, también tienen un punto de habilidad para desmarcarse, ese desmarque de los acuerdos se está haciendo cada vez más habitual, a veces por el ruido, otras veces por vértigo, y otras veces por querer tener más protagonismo.

No dejaremos de lado los acuerdos, nosotros nos hemos basado en acuerdos, y por ahí continuaremos, sacando adelante todos esos acuerdos y todas esas medidas, centrémonos entre todos para llevarlas adelante. Si quieren, nos tendrán aquí, y si no, continuaremos hacia delante el recorrido que se ha marcado. Entre otras razones, porque ahí se basó el acuerdo que han firmado el Partido Nacionalista Vasco y el Grupo Socialista. Se basa en eso, ese transporte público y esas medidas concretas en transporte público que se originan desde el CTB.

Las medidas se hicieron públicas, medidas estructurales, acuerdos amplios, palabras, tanto oralmente como por escrito, pero nosotros ya hemos pasado a la acción, y eso es lo que también le pido a EH Bildu. Pero les agradecería que empezaran desde su propia casa, empiecen desde los lugares donde tienen responsabilidad de gobierno, apliquen las inmejorables ofertas de su discurso, pongan en marcha ese modelo infalible y luego traigan aquí esos modelos testados. Nosotros los estudiaremos gustosamente y trataremos de consensuarlos si son aplicables y buenos para la ciudadanía.

Mientras tanto, seguiremos aplicando medidas basadas en acuerdos, porque se trata de medidas de gran importancia, y porque el recorrido para toda la legislatura está ahí. Y siempre, siempre con el objetivo de mejorar la calidad de vida de la ciudadanía vizcaína. Esta moción no saldrá...

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Vaya finalizando, por favor.

El Sr. **LEKERIKABEASKOA ARRILLAGA** jaunak: Pero se comenzarán a aplicar acciones. Muchas gracias, y perdón.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga.

El representante del grupo Partido Popular Bizkaia, señor Gómez-Guadalupe García-Tejedor, tiene usted la palabra.

El Sr. **GÓMEZ-GUADALUPE GARCÍA-TEJEDOR** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta. Egun on guztioi, ostera be.

Talde Popularra, jakina, Bizkaian gure garraio publikoaren sareak izango dauen tarifa-sistema barriaren erronkeagaz bat dator. Eta, jakina, Foru Gobernuaren proposamena zein dan ikusteko adi-adi gagoz. Halanda be, gaur egoen arteko liskarra ikusi

dogu, dominen liskarra, Gobernu taldearen eta Bilduren artean. Gu ez gara zuon gatazkan sartuko, baina bitxia da, egia esan, gaur goizeko lehenengo orduan, Ganbera honetan, zelan esan dozuen orain dala hilebete batzuk aurkeztu zan Arau Proposamen bat eztabaidatzea elektoralismoa zala, eta hau, ostera, gitxienez emaitza harrigarria daukan eztabaidea izatea.

Baina Jeronimo jaunak tribuna honetan adierazo dauenari erantzungo deusat, barritsukeria erabiltea leporatu deustalako, eta ezetz esan deust, beherapenak onartzeko atzerapenak dagozan epeakaitik eta prozedurakaitik dirala. Jeronimo jauna, hemen Osoko Bilkura bat izan genduan abenduan, Gobernu Zentralak luzapena daborduko erabagita eukanean, eta zuek ez zenduen gura Bizkaiak %50eko deskontuagaz jarraitzea. Ez zenduen gura, eta beste talde politiko batzuen presinoaren eta garraio publikoaren erabiltzaileen presinoaren ondorioz zuzendu zenduen.

Eta edozelan be, Jeronimo jauna, zure sistema da, Bizkaiko Garraio Partzuergoaren sistema, eta garagarrilaren ondoren esan zeunskuen sistema horregaz ez zala barriri jazoko garagarrilean gertatutakoa, guztiz ohiz kanpokoia izan zala eta ez zala barriri antzeko egoerarik ikusiko. Barriri jazo da, eta oraingoan arabere okerragoa izan da.

Baina Bizkaibusek beste sistema bat dauka eta hara be berandu heldu zinien, zeozer falta bazan be. Beraz, ez eidazu esan, Jeronimo jauna, epeak eta prozedurak dirala, eta arazoa ez dala zure borondatearena, zure alderdiaren borondate politikoarena, ikusi doguna guztiz kontrakoa izan da-eta, hatan be.

Sistemearen handitasunak be aitatu dozuez, hemen ez dala ezer barritsukeria eta abar, baina nik gure garraio publikoaren sareari begiratzen deusat eta zera dinot: ba al daukagu gure garraio publikoaren aplikaziorik eta webgunerik, Bizkaiak merezidu dauen mailan? Nik ezetz uste dot. Ba al daukagu gure garraio publikoari buruzko informazio-zerbitzurik denpora errealean, Bizkaiak merezi dauen mailan? Ba al daukagu gure mailako ordainketa-zerbitzurik, beste lurralde batzukaz homologatzeko modukoak? Ezta. Ba al dogu alkarreragingarritasunik gainerako euskal bi lurralde historikoakaz be? Gaur egun hori be ez.

Halanda ze, ulertu eizue nire taldeak daukan kezkea, eta gure garraio publikoak daukan erronkea, gure ustez, izugarria da.

Eta, amaitzeko, esan deusuedan moduan, ez dogu Gobernu taldearen eta Bilduren artean dagoan egoen arteko gatazkan sartu gura. Mozino horrek ziurbakotasuna sortu deusku, ez dau-eta eretxirik emoten Bizkaian ezarri gura dan ereduaren inguruan, bi erespede ezarten diralako, eta horreetatik ez dago inongo irismenik edo zabalkunderik, eta, jakina, horregaitik ez dogu babestuko.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Gómez-Guadalupe García-Tejedor.

Y una vez finalizado el debate, debemos someter a votación la moción. Tal y como ha señalado el grupo proponente, queda aprobada la enmienda presentada por el grupo Elkarrekin Bizkaia. No se aprueba la aprobada por los Socialistas Vascos y el Partido Nacionalista. Por lo tanto, lo que someteremos a votación será con la enmienda realizada por Elkarrekin Bizkaia. Podemos votar.

El resultado es el siguiente. En total se han emitido 51 votos. Han sido 17 votos a favor, han sido 31 votos en contra, ha habido 3 abstenciones. Por lo tanto, no se ha aprobado la iniciativa.

A continuación, el 5º punto del Orden del Día.

La Sra. **SECRETARIA / IDAZKARI** andreak:

5.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Moción derivada de Interpelación ([R.E.12/E/2024/0000279](#))

Autor: Goñi Lacar, Raquel (EHB)

Asunto: Las medidas para evitar abusos sexuales en el deporte escolar

Documento Principal:

([R.E.12/E/2024/0000279](#))

Boletines: [Admisión a trámite y apertura del plazo de enmiendas](#) (10A)

Expediente: ([12/B/20/0000795](#))

5.- Ekimenari(ei) buruzkoak azertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itaunetik eratorritako Mozinoa ([12/E/2024/0000279SE](#))

Egilea: Goñi Lacar, Raquel (EHB)

Gaia: Eskola kirolean sexu abusuak ekiditeko neurriak

Dokumentu Nagusia: ([12/E/2024/0000279SE](#))

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea eta zuzenketa-eskeak aurkezteko epea zabaltzea](#) (10A)

Espedientea: ([12/B/20/0000795](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno de la juntera que ha presentado la iniciativa, la representante del grupo Euskal Herria Bildu; señora Goñi Lacar, tiene usted la palabra.

La Sra. **GOÑI LACAR** andreak: Muchas gracias. Buenos días a todos y a todas.

Me gustaría empezar pidiendo disculpas al señor Vaquero, y también a los y las representantes del PNV y PSE. Mi intención hoy era llegar con tiempo a la mañana y explicar un poco cuál era mi propósito con respecto a las enmiendas.

Hasiera baten, orain ez dot bi zuzenketa-eskeetako bat be onartuko, baina Vaquero jaunari esan gura deusat bere zuzenketa-eskea ez dodala onartuko; izan be, beste barik, argi dago mueta horretako prestakuntzek legearen garapena barne hartzen dabela. Kasu honetan, nik egin dot daborduko horri buruzko prestakuntza horreetako bat, eta, kasu horretan, HNIBBILO legea zan prestakuntza osoaren oinarria, baina, kasu honetan, Eusko Legebiltzarrean orain onartu dana be sartu beharko litzateke. Baina ados egongo nintzateke onartzeagaz, EAJk eta PSEk zuzenketa-eske onargarri bat aurkeztu izan balebe, eta, adostasun komun, osoago bat lortzeko, onartu egingo neban.

En el pleno de control celebrado el 31 de enero, planteamos una interpelación a la Diputada de Euskera, Cultura y Deporte, acerca de las medidas para evitar los abusos sexuales en el deporte escolar. En este sentido, explicó que la Diputación Foral de Bizkaia está colaborando con las diputaciones de Álava y Gipuzkoa y con el Gobierno Vasco.

Asimismo, la señora Arrizabalaga señaló que la figura del Delegado o Delegada o responsable de Protección Infantil de los equipos deportivos deberá ser profesionalizada. Resulta evidente que somos pesimistas en lo relativo al porcentaje de personas que recibirán formación y que no podemos cuantificar. Como decíamos en el Pleno

anterior, algunos harán cursos solo “para rellenar la papeleta”, sin mayor interés, pasando el “marrón” al primero que pase por delante...

También creemos que hay que dotar de recursos a los Clubes, quizá exigiendo menos y dotándolos de más recursos. Según los datos aportados en el Pleno anterior, los clubes y las federaciones ya han respondido; ahora corresponde a las Administraciones, en este caso a la Diputación, poner los recursos.

Gure mozinoaren corpusera itzulita, lehenengo eta bat azpimarratu gura genduan gaur egun umeen babesagaz lotutako titulazinoak dagozala, baina ikuspuntu ekonomikotik persona guztiek ezin dabezala lortu. Gure ustez, titulazino eta prestakuntza horretarako sarbidea interesa daben guztiei bermatu behar deutsegu, gure kasuan, kirolaren munduari lotuta dagozanei.

Mozino honen testuan ondo adierazota dagoan moduan, EH Bilduk Eusko Jaurlaritzari eskatu eutsan 2024-2025 ikasturterako abian jarri egiala titulazino bat, Durangoko Kirolene zentroan (araubide bereziko kirol-irakaskuntzak emoteko zentroa, erdi- eta goi-mailakoa), umeak eta nerabeak kirol- eta aisialdi-testuinguruetan babesteko ordezkariaren figurearen espezializazinarako.

Era berean, Eusko Jaurlaritzari Kirolenen emoten diran kirol-titulazino guztietan ume eta nerabeek jasaten dabezana indarkeriak ezagutzea, prebenidutea, detektatzea eta horreei aurre egitea ahalbidetuko dauen irakasgai bat sartu egiala eskatu geuntsan. Horrelan lortuko geunke Eskola Kirolera sartzen diran persona askok, jatorriz, gitxieneko prestakuntzea eta sentsibilidatea izatea, eta prestakuntza horren oinarria izango litzateke, guri jagokun eremuan, hau da, umeen babesaren eremuan.

Ulertu leiteke Haur eta Nerabeen Euskal Lege barriak hori jasoten dauela, baina ez dago sobran hori egin daitela eskatzea, eta adi egongo gara lege horren ezarpenari begira. Ikusten dogu HNIBBILO legearen ezarpena oso motela dala, eta, beraz, adi egongo gara gai horretan.

Zergaitik proponidu dogu Kirolenen emon daitela titulazino eta prestakuntza hori? Kirol-prestakuntzan Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxe publiko espezializaua dalako.

Tal y como he mencionado, Kirolene es un centro público de enseñanzas deportivas. Es el único centro del Departamento de Educación del Gobierno Vasco que imparte Enseñanzas Deportivas de régimen especial en los niveles medio y superior. El centro nació en 2009 para dar equivalencia académica y profesional a formaciones que hasta entonces estaban fuera del sistema educativo.

Save the Childrenek eta, neurri baten, nire lankidea dan Izaskun Duque andreak Eusko Legebiltzarrean joan dan astean onartu zan Haurren eta Nerabeen Legearen balorazinoan be adierazo dabe eskubide horreek bermatzeko beharrezkoak dirala eskubide horreek beteten dirala bermatzen daben politika publikoak.

En 2021 se aprobó la Ley Orgánica de Protección Integral de la Infancia y la Adolescencia frente a la Violencia. Esta aprobación debería haber supuesto un gran avance en materia de protección a la infancia y la adolescencia. Sin embargo, la aprobación de esta ley no es más que el comienzo del cambio de paradigma que debemos hacer como sociedad para erradicar la violencia contra la infancia en nuestro territorio.

Por ello, y con el fin de colaborar y participar en el proceso, traemos esta moción derivada de interpelación realizada desde EH Bildu para su debate y aprobación. Sin

embargo, en vista de la enmienda a la totalidad del PNV-PSE, sospecho que no la aceptarán. Asimismo, utilizaré el segundo turno para exponer un poco por qué desde EH Bildu no vamos a aprobar le enmienda del PNV-PSE.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Goñi Lacar. El representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señor Vaquero Moreno, tiene usted la palabra.

El Sr. **VAQUERO MORENO** jaunak: Muchas gracias.

Lehenengo eta bat. Muchas gracias, Otermin jauna. Egia esan, erreferentetzat zindudazan, orain arabere gehiago, aldeak egon arren; beraz, eskerrik asko.

Hemen mozinoak aitatzen dauenari buruz legeetan zehazten dan guztia laburbiltzen saiatuko naz. Bagilaren 4ko 8/2021 Lege Organikoak (Haurrak eta Nerabeak Indarkeriatik Babesteko Legea) ezarritakoari jarraituta, esan behar dot nire talde politikoak era aktiboan parte hartu ebala lege horretan. Kirolaren eta aisialdiaren eremuari buruzko 9. kapituluak eremu horretan indarkeriari aurre egiteko jarduera-protokoloak izateko beharra ezarten dau, eta betebeharrak jakin batzuk ezarten dauz normalean adinbakoakaz kirol- edo aisialdi-jarduerak egiten dabezan erakundeetan, eta horreen artean nabarmentzen da babes-ordezkararen figura ezartea. Kapitulu horretako 48. artikuluan esaten deuskuenez, ordezkaria izango da adinbakoek euren kezkak adierazoteko erabili leikien figura, eta bera arduratuko da ezarritako protokoloak zabaltzeaz eta beteteaz, bai eta jagokozan komunikazioak abiarazoteaz be, umeen edo nerabeen aurkako indarkeria-egoera bat detektau dan kasuetan.

Bestalde, goi-mailako ikastetxeek esparru akademiko guztietan orokorrean ume eta nerabeen eskubideei buruzko prestakuntzea, irakaskuntzea eta ikerketea sustatuko dabela dinosku, eta gehien baten, haren aurkako indarkeriaren aurkako burrukea. Eta, hain zuzen be, kirolaren eta aisialdiaren eremuan, indarkeriari aurre egiteko jarduera-protokoloak izateko beharra ezarten dau. Protokolo horreek kirol- eta aisialdi-jarduerak egiten dabezan zentro guztietan aplikau beharko lirateke, titulartasuna edozein dala be.

Adinbakoakaz kirol- edo aisialdi-jarduerak egin ohi dabezan erakundeek, beraz, babes-ordezkaria bat izentau beharko dabe. Hurbilena kontuan hartuta, eta Eusko Legebiltzarrean joan dan asteko martitzenean onartutako Haur eta Nerabeen Legeari erreferentzia eginda, esan behar dot, EAJren, EH Bilduren, PSEren eta Elkarrekin Podemosen aldeko 67 botogaz, Alderdi Popularraren abstentzinoagaz, eta nire ustez sobran dagozan aurkako boto bakarragaz, ba, adostu egin zan, ondo esan dozun moduan, Goñi andrea, beharrezkoa dala jarduera fisikoaren, kirolaren eta aisialdi hezitzailearen eremuan indarkeria prebeniduteko jarduerak egitea.

Lege horren 136. artikuluan, kirol- eta aisialdi-erakundeek adinbakoek adierazoko deutsee zelan emon leikien ikusten dabezan indarkeria-egoeren barri. Eta, tira, hemen hainbat eta hainbat jarduera dagoz, esaterako, protokoloak onartzea, erakundeak kontuan hartzea, etab. Beraz, kirol-erakunde guztiek eta establezimendu publiko eta pribadu guztiek, publikoek zein pribaduek, adinbakoakaz lan egiten badabe, indarkeria-egoeren aurrean jarduteko protokolo espezifikoa aplikauko dabe.

145. artikuluan, jarduera fisikoaren, kirolaren eta aisialdi hezitzailearen eremuko jardueri buruzkoan, argi eta garbi adierazoten jaku Euskal Autonomia Erkidegoko administrazio publikoek beharrezko neurriak hartuko dabezala adinbakoek aurkako

indarkeriaren detekzino goiztiarra errazteko, eta, batez be, beharginak eta boluntarioak sentikortzeko eta etenbako prestakuntza programak garatuko dabezala, diagnostiko goiztiarra eta jarduera horreek etetera bideratutako jarduerak hobetzeko.

Amaitzearren, sexu-indarkeriaren biktima diran adinbakoei arreta integrala eta espezializaua emoteko zerbitzuari buruzko lehen xedapen gehigarriak barrero be protokoloetara bideratzen gaitu, sexu-indarkeriako egoerak behar dan moduan identifiketan eta bideratzen dirala eta umeak eta nerabeak jagoten eta babesten dabegan sistemen edo agintarien arteko esku-hartze koordinaua ziurtatzen dabegan jardun-ildoak definiduten lagunduko deuskuen protokoloetara, batez be azpimarratuta Eusko Jaurlaritzak, umeen eta nerabeen arloan eskumena daukan sailaren bitartez, zerbitzu horretan lan egiten dabegan profesionalak Lege horren 311. artikuluan jasoten dan hasierako eta etenbako prestakuntza espazializaua izatea sustatuko dauela, bai eta 312.1 artikuluan ezarten dan prestakuntza espezifikoa izatea be, hori zan-eta, hain zuzen be, guk zuzentzen genduana.

Zeintzuk dira maminak? Ba, horrelan, orokorrean, honako honeek aitutzen dauzala esan behar da: eskubideak, alkartasuna, gatazkak modu baketsuan konpontzea, indarkeria mueta guztiak prebenidutea eta gelditzea, gauzatu beharreko jarduerak, segurtasuna eta aseguruak, eta Interneten, kulturearen eta tratu onaren arduraduna adinbako guztientzat, indarkeriaren arrisku-faktoreak identifiketea eta bigarren mailako biktimizazinoa saihesteko mekanismoak, genero-rolak eta -estereotipoek indarkerian dabegan eraginaz gain.

Era berean, eta amaitzeko, ume eta nerabeen arloko prestakuntza espezifikoi buruzko 312. artikuluan, lehenengo puntuan, adierazoten deusku EAEko administrazino publikoek, euren eskumenen esparruan, prestakuntzea emongo deutseela edozein indarkeria-muetaren biktima diran adinbakoakaz ohiko hartu-emona dabegan profesionalai, hareen testigantzak entzuteko prestakuntza eta espezializazino egokia ziurtatzeko; horretarako, lekukotzak zorroztasunez, arretaz eta errespetuz lortzea bermatuko deutseen metodologiak eta praktikak emongo deutseez, eta arreta berezia jarriko dabe edade goiztiarrean dagozan biktimei entzuteko prestakuntzan. Zuzenketa-eskea onartzen ez bada be, guk aldeko botoa emongo dogu.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Vaquero Moreno. La representante del grupo Socialistas Vascos, señora Campo Prieto, tiene usted la palabra.

La Sra. **CAMPO PRIETO** andreak: Buenos días a todos y a todas.

Tira, Bilduk aurkeztutako mozinoaren haritik, adinbakoan aurkako sexu-abusuei helduko deutsegu barrero be, eta, horri esker, ume eta nerabeentzako espazio seguruak lortzeko neurri eraginkorrei buruz pentsetan jarraitu ahal izango dogu.

Aurreko Kontrolerako Osokoaren itaunean, EH Bilduren ordezkariak gogorarazo eban zelan balioesten neban nik 8/2021 Lege Organikoa. Bada, 2 urte geroago, berretsia egiten dot Lege horri balioa emon behar jakola; izan be, ukaezinak dira Lege horrek umeen aurkako sexu-abusuen eta indarkerien aurreko sentsibilizazinoaren, prebentzinoaren, gelditzearen eta erreparazinoaren inguruan ekarri dauzan aurrerapenak. Halanda ze, barrero be balioetsi gura dot, eta Eusko Legebiltzarrean joan dan astean onartutako Haurren eta Nerabeen Legea be balioetsi gura dot hainbat errazoigaitik, behin betiko urratsa dalako, umeen eta nerabeen eskubideak bere osotasunean garatzeko neurri barrizailleakaz, eta Eusko Jaurlaritzako sailen, hiru foru-aldundien, nazinoarteko, nazinoko eta tokiko erakundeen eta,

jakina, Eusko Legebiltzarrean ordezkaturata dagozan talde politikoaren arteko lankidetzaren prozesu baten emaitza dalako; beraz, ia erabateko adostasuna daukan legea da.

Orain beharrezkoak dira politikak eta baliabideak Lege hau garatu ahal izateko, eta hori lankidetzatik egiten jarraitzeko, adostasunetik eta koordinaziotik abiatuta. Eta, zentzun horretan, nahi-ta Bizkaiko Foru Aldundiak neurriak ezarri dauzan, uste dogu beharrezkoa dala tresnak eta neurriak jarten jarraitzea, Euskadin umeek jasaten dabeneko sexu-indarkeriaren aurkako burrukan ahalik eta eraginkortasunik handiena lortu daiten.

EH Bilduk mozinoan Eusko Jaurlaritzari erdi- eta goi-mailako araubide bereziko kirol-irakaskuntzen zentroan titulazino espezifikoko bat abian jarri dagiala proposatu deutso, umeak eta nerabeak kirol- eta aisialdi-testuinguruetan babesteko ordezkariaren figurarako, bai eta titulazino guztietan irakasgai bat sartu dagiala be, adinbakoek sufriduten dabeneko indarkeriari aurre egiteko. Bat geroz ordezkariaren figureak kirol-eremuan umeentzako ingurune seguruak bermatuko dauzan prestakuntza nahikoa izateko beharrezkoak, eta Haur eta Nerabeen Legeak jasoten dauzan baldintzetan, bi legeek.

Eta bat geroz, era berean, kirol-irakaskuntzeak ematen dauzan zentroak bere urteko planetan eta hezkuntza-proiektuetan umeen eta nerabeen babesagaz eta eskubideakaz konprometidutako prestakuntzearen bermea txertatu beharrezkoak. Baina uste dogu titulazino eta prestakuntza horri buruzko neurriak erakunde guztien inplikazioagaz garatu behar dirala. Gure ustez, lankidetzan lan egin behar da, hainbat erakunde, sail eta erakunderi jagokelako, eta uste dogu partaidetzeagaz, lankidetzagaz eta adostasunagaz egin behar dala, Legea egiteko erabili dan adostasun berean.

Baina, era berean, uste dogu bitartean aurrera egiten eta urratsak ematen jarraitu behar dogula modu eraginkorrean onartu doguzan lege horreek errealidadera jatsi ahal izateko, eta horregaitik zuzenketa-eske bat aurkeztu dogu Euzko Abertzaleak taldeagaz batera. Zuzenketa-eske horretan, alde batetik, Aldundiari eskatzen deutsagu, bere eskumenen esparruan, gure lurraldeko kirolean dagozan umeen eskubideen kontrako jokabideak erabat desagerrarazoteko neurriak ezarri daizala, eta komunikazio-ekintzak indartu eta ugartu daizala, Bizkaiko herritar guztiak kontzientziatzeko eta Bizkaiko kirol-sistemearen parte diran adinbakoek eskubideen aurka jarduten dabeneko persona eta erakundeak deslegitimatzearen eta salatzearen garrantzia ixteko, arreta berezia jarrita gure kirol-sisteman parte hartzen dabeneko adinbakoakaz hartu-emonetan dagozan personetan.

Adinbako kirolariei eta euren familiei zuzendutako arreta-zerbitzu bat ezarri dagiala eskatzen deutsagu. Zerbitzu hori kirol-erakundeetatik kanpoko zerbitzu profesionalak kudeatuko dabe, eta honako zeregin honek izango ditu: era erraz eta seguruan eskaintzea umeek kirolaren esparruan daukiezan eskubideei buruzko informazio fidagarri eta egiaztatu; bitartekaritza-lana egitea eta esku hartzea adinbakoakazko jokabide desegokiak hautematen diran kasuetan; balizko biktimei laguntzea eta aholkularitza emotea, daukiezan eskubideak legezko bideetatik babestea ahalbidetzen dabeneko erabakiak hartzean. Eta bermatu dagiala eskatzen deutsagu, bere eskumenen esparruan beti be, kirol-alkarte eta kirol-erakunde publiko zein pribaduetan umeen eskubideetan eta abusuaren prebentzioan trebatutako langileak dagozala.

Gure ustez, Bizkaiko Foru Aldundiak, Eusko Jaurlaritzagaz eta Gipuzkoako eta Arabako aldundiakaz lankidetzan, kirolean umeen ondoizaterako programea lantzen jarraitu behar dau, eta araudia alderdi guztietan beteten dala bermatzeko lan egin behar dau. Era berean, babes-ordezkariarentzako prestakuntza eta profil egokiari jagokonez, zerikusia dabeneko erakunde guztiakaz lankidetzan arituko da.

Sozialistak taldean uste dogu guztion erantzukizuna dala neurri eraginkorretan aurrera egiten jarraitzea sexu-abusuei aurre egiteko, umeen eta nerabeen aurka

eta edozein indarkeria-muetaren aurka, eta uste dogu parte-hartzetik eta koordinaziotik egin behar dala beti, eraginkortasuna bermatzeko.

Nada más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Campo Prieto. La representante del Grupo Nacionalistas Vascos, señora Iturrioz Rementeria, tiene usted la palabra.

La Sra. **ITURRIOZ REMENTERIA** andreak: Sí, muchas gracias, señora Presidenta. Señora Diputada General, apoderados y apoderadas, junteros y junteras, buenos días a todos y a todas.

Tenemos para el debate la moción presentada por EH BILDU, que ya está definida. Tras el correspondiente análisis, el Grupo Nacionalista Vasco y el Grupo Socialista Vasco hemos presentado una enmienda a la totalidad a dicha moción. En primer lugar, agradecemos su disposición a dialogar y llegar a un acuerdo, máxime teniendo en cuenta el tema que nos ocupa. Por desgracia, no ha sido posible, algunos han llegado muy tarde, y antes que nunca, pero no ha sido posible.

Voy a empezar contextualizando la moción de EH Bildu y justificando nuestra negativa, definiendo después nuestra enmienda.

Como todos y todas sabemos, esta moción es consecuencia de una interpelación sobre medidas para evitar abusos sexuales en el deporte escolar. Dicha interpelación fue realizada a la Diputada de Euskera, Cultura y Deporte, señora Arrizabalaga, en el Pleno de Control celebrado el 31 de enero en esta Casa de Juntas.

En la pasada Legislatura se debatió sobre este asunto, concretamente el 14 de abril de 2021, siendo yo misma la representante del grupo Nacionalistas Vascos.

Preguntada por el trabajo realizado desde entonces, la diputada señora Arrizabalaga subrayó que la Diputación Foral de Bizkaia no ha cejado en su trabajo, ni en aquel momento, ni en los últimos tres años. Nos explicó con gran precisión el recorrido realizado hasta aquel momento y el que faltaba por realizar. Nos recordó que el 4 de junio de 2023 se aprobó la LOPIVI a nivel estatal, ley que protege a la infancia y la adolescencia frente a la violencia.

Las Direcciones de Deportes del Gobierno Vasco y de las Diputaciones Forales de Álava, Bizkaia y Gipuzkoa acaban de iniciar un proceso que incluye una serie de acciones a desarrollar para la aplicación de esta ley en el deporte organizado en Euskadi. Trabajan de la mano, con lealtad y con el mismo objetivo en el desarrollo del programa Bienestar de la Infancia en el Deporte. Quieren trabajar una mirada de corresponsabilidad para construir entornos seguros de protección a la infancia y la adolescencia en el ámbito del deporte.

Por otro lado, y llegados a este punto, considero obligatorio hacer referencia a la reciente aprobación en el Parlamento de la Ley de la Infancia y la Adolescencia, que será un hito para la Comunidad Autónoma del País Vasco. Esta norma supondrá un avance significativo en la promoción y protección de los derechos de los menores en Euskadi, que es su principal prioridad. La ley también destaca el interés superior del niño, niña o adolescente y reconoce expresamente este derecho.

Esta norma llega tras un largo trabajo previo de consenso que ha implicado al Gobierno Vasco a través de diferentes departamentos, con otras instituciones públicas, colectivos sociales, personas expertas y partidos políticos, para establecer un marco legal sólido para la protección de todos los niños, niñas y adolescentes. EH Bildu ha tenido la oportunidad de plantear en las comisiones y debates que se han desarrollado la medida aquí propuesta y no lo ha hecho. Antes, la señora Duque nos ha recordado las 77 enmiendas realizadas, esta hubiera podido ser otra posible, incluirla en ellas, y no está, y hoy la señora Goñi nos ha explicado que entiende que tiene que estar ahí “ez dago txarto eskatzea”, nos ha dicho. No sé si este argumento es suficiente, si es serio, en el momento de hacer una propuesta así.

Por todo esto, nuestro voto es no. Pero el 'no' no queda ahí, vamos más adelante en señal de responsabilidad y compromiso de nuestro equipo. Con la importancia que tiene el tema para todos y todas y teniendo en cuenta que somos aliados en este objetivo, proponemos una enmienda que comparta el interés de todos y todas y que se adapte a nuestras capacidades como Juntas Generales. Implica y da protagonismo a la sociedad de nuestro territorio... con el objetivo común de preservar el bienestar de nuestros menores y adolescentes y la defensa de sus derechos en el ámbito deportivo de Bizkaia a través de medidas concretas y directas.

Dice así, estoy controlando el tiempo. Un par de cosas únicamente.

Las Juntas Generales de Bizkaia instan a la Diputación Foral de Bizkaia a que, en el ámbito de sus competencias, -es muy importante subrayar esto, lo de las competencias- establezca medidas, muchas medidas, para la desaparición total de todas las conductas contrarias a los derechos de los y las menores en el ámbito del deporte en nuestro territorio. Y no voy a leer todo de nuevo, y continuaré en el segundo turno.

Nada más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Iturrioz Rementeria. La representante del grupo Partido Popular Bizkaia, señora González Díez-Andino, tiene usted la palabra.

La Sra. **GONZÁLEZ DÍEZ-ANDINO** andreak: Egun on guztioi.

Oso gai labana eta oso larria da. Gure umeei edozein gauza gertatzen jakenean, sano gai labana da guretzat, eta sano larria gertatzen danean. Halanda ze, lehenengo eta bat, sano zehatzak eta sano eraginkorrak izan behar gara, erantzun sendoa emoteko, eta, aldi berean, eraginkorra eta denporan jarraitua, ahalik eta kasu gehien saihesteko, danak, ahal balitz; eta, era berean, behar dan moduan jokatzek jakin daigun adinbako baten abusu zitala gertatzen bada, kasu honetan, kirolaren esparruan.

Azken Kontrolerako Osokoa, kirol-klub eta kirol-federazio guztien figureari buruz eztabaidatu genduan. Legez, klub eta federazio horreek arduratu behar dabe inguruan jazo leitekezan kasuak prebeniduteaz, hautemateaz, salatzeaz. Eta hemen, figura horren eredu egoan eta dago, oztupoa, eta, nire ustez, mozino honek hori sakondu edo hobetu gura izan dau. Halanda be, 1. puntu titulazio barria eskatzen dozue, eta, beraz, dedikazio osoa arlo horretan. Eta horrek beragaz dakar klubak edo federazioak araututako titulazioa daukan lanbide-figura hori beren-beregi kontratetea, eta kontratazioak finantzaketea dakar, gehienek ez daukiena.

Hemen, figura hori kontratatuko dirulaguntza-lerro baten sartu behar ete dan Aldundia, edo zuzenean jarri leiken eztabaidatzen hasi geintekoz. Beste mozino baterako gaia be izango litzateke, edo ia bilkura osorako, baina beste eredu bat da. Era berean, lankidetzta publikoa edo pribadua sustatzea be izan daiteke, oinarritzko kirola babesten daben babesle pribaduei zerga-hobariak emonda. Hori Alderdi Popularrak defendiduten dauen finantzaketa-lerro posible bat da.

Baina bueltau gaitezkan mozinora. Gaur berbabide dogun mozinon honen 2. puntuan, Bilduren mozinon espezifikoiari buruzkoan, zentro horretara doazkan aukeratzen daben kirol-espezializazioaren barruan, Kirolene KIIPak, publikoa dalako espezializazio horretan trebatzeko proponiduten dozuena, 2. puntu honetan proponiduten da ez izatea titulu eskusiboa prestakuntza horretan, ezpada aukeratutako kirol-prestakuntzearen barruko beste irakasgai bat. Eta guretzat gatxa da 1. puntuon azaldutakoa 2. agaz bateragarri egitea, edo irakasgai bat dozu zure graduaren barruan edo gradu espezifikoi bat da gai horretan.

Gaur egun, klubek eta federazioek figura hori izan behar dabe, eta umeak kirolean babesteko ordezkari izateko beharrezkoa dan prestakuntzea izan behar dabe. Eta klub askok euren plantilletako baten bat, beharginen bat aukeratu dabe, kasu askotan boluntarioa, ez bakarrik figura horretarako, ezpada behar dan gainerako guztirako. Eta gehienak, eta neuk dinotsuet, oso inplikauta dagoz eta ahalegin guztiak egiten ari dira, ez deustie marroia alkarri pasetan. Gehienak berrantolatu egiten dira eta ahal dan moduan aurrera egiten dabe klubak funtzionetan jarraitu dagian eta umeek kirol horregaz ondo pasetan jarraitu dagien. Horreetako askok euren astialdian hainbat ikastaro, berbaldi edo espezializazio-jardunaldi jaso dabez prestauago egoteko. Eta beste batzuek ez, hori be egia da, baina hori konpondu beharreko puntua izango litzateke, hau da, ikastaro horreek egiteko guztiak aurkitu ahal izan dagiela tarte hori. Eta barriro gatoz finantzaketaren gaira.

Gure ustez, klubei eta federazioei gai horretan aukeratutako personak trebatzen laguntzea askoz eraginkorragoa eta azkarragoa izango litzateke araututako ikastaro oso bategaz hastea baino, 3-4 urteko graduagaz, nahi-ta, lehen esan dodan moduan, bateraezina izan beste irakasgai bat izateagaz. Aldundiak gitxienez oinarritzko kirolean eskumena dauka eta klubentzako eta aukeratu dabezan personentzako nahitaezko eta doako ikastaro horreek sortzen parte hartu beharko leuke, figura hori benetan pretauta egon daiten esleitzen jakon zereginen, eta benetan eraginkorra izan daiten beteten dauen zereginen.

Eta, gainera, arlo eta/edo figura hori etxean bertan sortzea. Figura horrek horreek guztiak koordinauko ditu, ikastaroak emongo deutsez, ikastaroak emoten lagunduko deutse, garatzen lagunduko deutse, laguntzea emongo deutse, ebazpen-lanean aholkatuko deutse, eta esku hartu behar izan daben kasuen jarraipena egingo dau, klubari edo federazioari laguntzeko, baina, batez be, kirolean indarkeria-muetaren bat jasan dauen adinbakoari eta haren familiari, eta esku-hartzea arrakastatsua izan daiten behar diran bitartekoak jarriko ditu hareen eskura. Une horretan eta etorkizunean, bai klubarenak, zein klub horretan egozan gainerako umeenak, eta batez be adinbakoarenak. Eta kasu horretan, danontzako ondorioez ari naz. Hori be aztertu beharreko aukera bat izan leiteke.

Esan dodan moduan, hori guztia titulazino barri bat edo kirol espezializazio baten beste irakasgai bat baino askoz konplejuagoa da. Eta horrek guztiak askoz profesional gehiagoren inplikazioa eta parte-hartzea barneratzen dau, esaterako, hezitzaileena, psikologoena, abokatuena. Ez da erraza gaiari heltzea, baina horrek be ez dau oztopo izan behar. Etxe honetan jorratzen ari gara eta hori aurrerapausua da, eta horrek erakusten dau urtenbideak bilatzeko eta klubei eta, beraz, alkartutako adinbakoei laguntzeko lanean ari garala.

Baina, hasieran esan dodan moduan, zehatz-mehatz eta eraginkortasunez babestu gura doguz, eta gaur ekarri jakun proposamen honek zalantza gehiago sortzen deuskuz

ziurtasunak baino, eta gai horretan ez daukagu zertan probau ea ondo dabilen; izan be, hemen ez badabil ondo, adinbako batzuek kaltea jasango dabe.

Klub guztiek abusu kasuetan prebeniduteko eta konpontzeko daukien figura da orain klub guztiek komunean daben gauza bakarra, eta hor eragin beharko geunke klub guztien profesionalizazio ahalik eta handiena bilatzen, eta konponbide materialak, ekonomikoak eta beharrezkoa dan edozein muetatakoak emon beharko geunskiez, prestakuntza-ikastaroak, etenbako kontaktua, jarraipena, beste profesional batzuen laguntzea, eta, jakina, finantzaketea.

Bide horretatik uste dogu eraginkorragoa eta azkarragoa dala aurrera egitea. Jaunak, danok gagoz puntu berean drama honetan, zoritxarrez, gure adinbakoetako batzuek bizi izan dutena edo bizi dutena. Danok desagerrarazo gura doguz batzuetan jazoten diran praktika horreek, ez daukat zalantzarik. Orain klubek izan behar dabezan nahitaezko figura horreek, edo protokoloa, edo arloa, edo dana dalakoan abian jarri daitezala lortu behar dogu, egokienak eta eraginkorrenak izan daitezana. Eta inkongruentea emoten dauen arren, ona da gaia hemen eztabaidatzea, inongo akordiorik lortu barik be, zuzenketa-eskeak atzera botateagaz ikusi dan moduan. Izan be, hori eztabaidatzeak konpontzeko kezkea hor dagoala esan gura dau, konpontzeko asmoa hor dagoala, eta lehenago edo geroago, bakotxak bere ikuspegia eta proposamena emon ezkerro, formula egokia eta segurua aurkituko dogula adinbakoentzat eta hareen familientzat.

Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora González Díez-Andino.

Pasaremos al turno de réplicas. Para ello, la representante del grupo Euskal Herria Bildu, señora Goñi Lacar, tiene usted la palabra.

La Sra. **GOÑI LACAR** andreak: Muchas gracias, señor Vaquero, por su respuesta.

Comenzaré explicando los motivos del no a la enmienda del PSE-PNV. Tengo que decir que hemos tenido poco tiempo, como ha dicho nuestro compañero Méndez, para analizar esta enmienda, para hacer una propuesta. Ayer hicimos un pequeño intento brevemente, pero bueno, sí podemos decir que nos ha sorprendido tener una enmienda a la totalidad, no hemos entendido que en la enmienda que ustedes han presentado no se haya recogido ningún punto de nuestra propuesta. Si en Kirolene se da formación al colectivo técnico deportivo del futuro, no se puede aceptar que a estas personas, como se ha dicho anteriormente, la mayoría jóvenes motivados, y probablemente comprometidos, muchos de los cuales terminarán en el deporte escolar, se niegue la solicitud de dar las bases formativas para detectar, atender y comunicar cualquier tipo de violencia.

La señora Campo afirma que es un trabajo que hay que hacer junto con todas las instituciones, o en colaboración, y yo le entendí a la señora Diputada que estamos en eso, que estamos todos en el mismo camino, las 3 Diputaciones y el Gobierno Vasco, por lo que no he entendido esa explicación.

Desde EH Bildu consideramos imprescindible sensibilizar y formar desde la base. Aprovechar para ello este centro público será una oportunidad para optimizar los recursos públicos.

Mi hijo lleva 7 años en el deporte escolar. Hemos estado en muchos campos de fútbol de Bizkaia. ¿Sabes cuántas veces he visto el teléfono de ayuda a menores Zeuk Esan? ¿Sabes cuántas veces he visto un cartel de “Zure taldekoak gara” sobre el servicio vasco de atención al abuso y acoso sexual y por razón de sexo en el ámbito deportivo, o cuántas veces han facilitado información sobre ese tema a mi hijo? Nunca. Por lo tanto, pedir que se haga más campaña en la enmienda del PNV-PSE, pues en teoría está bien, pero yo creo que estamos cometiendo un error, que hacemos campañas, pero que no llegamos. Y que no llegamos a los niños y niñas, concretamente a quienes en este caso son el centro de la cuestión.

¿Qué quiere decirnos esto? Que queda mucho por hacer para la construcción de entornos seguros de protección a la infancia y la adolescencia en el ámbito del deporte, y eso es lo que estamos defendiendo, que es imprescindible la formación desde la base. Pero insisto, hay campañas, pero creo que no llegamos.

Zuzenketa-eskearen bigarren puntuari jagokonez, EAJ-PSEren zuzenketa-eskea aitatu gura dot, eta esan gura dot igaz Bizkaiko Foru Aldundiak eskola-kiroleko ondoizateari buruz egin eban zuzeneko prestakuntza-jardunaldian aitatzten zala umeak babesteko arduradunak egoerak detektau behar dauzala, bideratu, komunikau, kanpoko profesional bategana jo, ez dala bere egitekoa kasua tratetea, eta ez daukala gaitasunik. Halanda ze, ez dot ulertzen zuzenketa-eskean aitatzten dana, hau da, Aldundiak, nire ustez, aurreikusita izan beharko leukela arreta-zerbitzu hori, ez geunke orain zuzenketa-eskean eskatu behar. Prestakuntzak emon badira, arduradunak izentau badira, eta baten batek kasuren bat jakinarazo badau, zelan jokatu behar da? Zure taldekoak gara programea be ez al doa bide horretatik?

Eta eskertzen dot, bai, testuan jasotea garrantzitsua dala euren ekintzakaz Bizkaiko kirol-sisteman adinbakoen eskubideen aurka egiten dabena persona eta erakundeak deslegitimetea eta salatzea, hori da-eta sexu-abusuen biktimen kezkea eta aldarrikapen handienetako bat, eta, bide batez, horreetako batzuek streaming bidez jarraitzen deuskue. Horregaitik, Iturrioz andreari esan gura izan deusat ez dagiala zalantzan jarri gure proposamenak serioak dirala, batez be gai garrantzitsu honetan.

PPko ahaldunari esan gura deusat, ez dala ulertu egin gura izan dogun proposamena. Badakit klubek ezin dabena titulazino hori daukan persona bat kontratau. Helburua zera zan: titulazino hori, prestakuntza hori euki gura dauen edonork ikastaro horreetan izena emon ahal izan dagiala. Izan be, ikastaro horreek egon badagoz, baina sano garestia dira, eta nire lehen berbaldian aitatu dot, hori egin ahal izateko ikastetxe publiko baten sartzeko aukerea izan dagiela zan helburua.

Alkarri marroia ez pasetearen inguruan, sano portzentaje handian egia da egokitu egin dirana, personak bilatu dirana, egoerara berregokitu dirana, baina jakin badakigu kasu batzuetan ez dirana serio hartzen ari, baina gizartea horrelangoa da. Gai hori, kasu batzuetan, ez da serio hartzen.

Eta gero, amaitzeko, esan gura dot biztanleria kontzientzietako egin gura diran kanpainetan, beharbada guk geuk euki behar dogula kontzientzia gehiago. Herritarrak apurka-apurka erantzuten ari dira. Arazoa kluban barruan egoten da askotan, egonaldi itxien barruan, bertan alkar defendiduten dabe-eta, eta askotan ezin izaten gara sartu horreetara. Galdakao hain modan jarri dan ezker, lehengo egunean herritarrek Galdakaoon...

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Vaya finalizando, por favor.

La Sra. **GOÑI LACAR** andreak: ... gai horri kalean erantzun eutsien.

Muchas gracias a todos y a todas.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Goñi Lacar. El representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señor Vaquero Moreno, tiene usted la palabra.

El Sr. **VAQUERO MORENO** jaunak: Muchas gracias. Berbea emoten deusuet labur egingo dodala.

Goñi andrea, erabat ados gagoz zugaz, kirol-irakaskuntzen barruan, bai eta gainerako esparruetan be, ezinbestekoa da-eta personen segurtasuna jagotea. Kiroleneri jagokonez, ikusi dogu prestakuntza-planetako enborreko irakasgaiek, hau da, espezialidade guztietan komunak diran irakasgaiek, kirol-ikaskuntzeari, entrenamentuari, kirol egokituari, kirol-antolamendu eta legeriari, kirol-portaereari eta lehen laguntzei buruzko ezagutzak emoten dabezala, besteak beste, baina, jakina, ez da agertzen indarkeriaren prebentzioari buruzko enborreko maminik. Bada irakasgai bat, kirola eta generoa, balioen transmisinoari eta portaera etikoari buruzkoa, baina ez dauka eraginik, maminen barruan, indarkeria mueten ezagutzan eta prebentzioan.

Mozinoan aitutzen dan ordezkariaren figureari jagokonez, esan dodan moduan, eskatutako prestakuntzearen hartzaile lez, 138. artikulua dinosku persona horrengana jo beharko dala bere kezka adierazotera, edo jasan dauen, ikusi dauen edo izan dauen indarkeria-egoeraren baten barri emotera. Bere eginkizunak be aitutzen dauz, baina ezelan be ez, zuk ondo esan dozun moduan, ez dinosku nork izan behar dauen. Beteten dan rolaren arabera eta, beraz, mozinoari barrero erreparauta, garrantzitsua iruditzen jaku gehitzea, begi-bistakoa dan ezker, zuk dinozun lez, prestakuntza horren hartzaileak izan beharko leukela ordezkari-rola beteteko ardurea.

Tira, ez luzatzearren, hau da, agindutako eginkizunei jagokonez, talde honi argi geratzen jaku persona guztiek ezin dabezala egiteko horreek bete, funtzino garrantzitsuak dira-eta prebentzioaren, detekzino goiztiarraren eta adinbakoak babestean inguruko prestakuntza-planak sustatzea, edo, gaur egun, lanbide-deformazioaren ondorioz beharbada, beharginen eta adinbakoaren artean gatazkak modu baketsuan konpontzeko metodo alternatiboak sustatzea. Horregaz amaitu dot. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Vaquero Moreno. La representante del grupo Socialistas Vascos, señora Campo Prieto, tiene usted la palabra.

La Sra. **CAMPO PRIETO** andreak: Buenos días, señora Presidenta.

Tira, bada, bat gatoz kirol-arloko babes-ordezkariaren figura horren prestakuntzea eta titulazino espezifikoa definitutako beharragaz, bai eta Kirolene ikasketa-planean ikasketa guztiek adinbakoaren babes horretan danok izan behar dogun heziketea bermatuko dauen prestakuntzea sartzeko beharragaz be.

Era berean, uste dogu beharrezko baliabide guztiak bermatu behar dirala erantzukizun hori hartzen daben personek berme guztiagaz eta modu eraginkorrean egin dagien. Ez gatoz bat hori egiteko moduagaz, ez gatoz bat Eusko Jaurlaritzari eskatzeko

moduagaz. Nire ustez, neurri eta baliabide horreek 3 aldundien eta Eusko Jaurlaritzaren arteko lan-foro horretatik atera behar dira, sail guztien eta inpliketan dauen guztiaren eskutik.

Nire ustez, lege-esparrua argi eta garbi dago ezarrita; errealidade bihurtu behar da, betearazotea bultzatu behar da. Erronkea dago, lana dago aurretik, eta, horri aurre egiteko, lankidetzarako, alkarrizketarako eta adostasunerako espazio asko behar dira. Nire ustez, funtsezkoa da erakunde guztien eta adinbakoakazko lanagaz lotutako eragile guztien arteko topagune horreek sortzen jarraitzea; gure ustez, hori da modurik onena neurri egokienak hartzeko. Bide onean gagoz, uste dogu badagoala zer egin, baina ahaleginak eta lan-programa komunak buztartuta egingo da, erantzun eraginkorrak emoteko.

Alderdi Sozialistek gogoeta partekatuaren eta alkarlanaren aldeko apustua egiten jarraituko dau, beti be, eta arabere gehiago eskubideez eta adinbakoen babesaz ari garanean.

Nada más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Campo Prieto. La representante del grupo Nacionalistas Vascos, señora Iturrioz Rementeria, tiene usted la palabra.

La Sra. **ITURRIOZ REMENTERIA** andreak: Sí, muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos y a todas.

Quiero comenzar con el reconocimiento a todas las víctimas menores de edad que han sufrido algún tipo de agresión o abuso sexual. La señora Arrizabalaga, atendiendo a este asunto, denunció que «nunca debió haber pasado». Yo también lo rechazo firmemente en nombre del grupo Nacionalistas Vascos.

Señora Goñi, no tenga ninguna duda, tenga por seguro que el tema lo tomamos muy en serio. He procurado explicar el modo de plantearlo. Si se ha entendido mal, pido disculpas.

Dicho lo cual, partiré del lugar donde lo he dejado, para luego pasar a las respuestas.

Sentikortzea, kontzientziatzea, orokorrean Bizkaiko gizarte osoa kontzientziatzea, eta batez be gure kirol-sisteman parte hartzen daberen guztiak, hau da, kirolariak, teknikariak, arbitroak, zuzendariak, zaleak eta komunikabideak, adinbakoak hartu-emonen badabe; haren konpromisoa eta inplikazioa era publikoan eskertu gura dogu.

Euren ekintzen bidez gure adinbakoen eskubide eta betebeharren aurka edozein modutan erasoten daberen personak eta erakundeak deslegitimetea eta salatzea.

Zero tolerantzia, barriro dinot, zero tolerantzia. Zoritxarrez, existiduten diran praktika sano larri horreek ikusarazo behar doguz.

Kirol-erakundeetatik kanpoko zerbitzu profesionalen bidez informetea, bitarteko izatea, esku hartzea, laguntzea eta aholkuak emotea.

Azken baten, kirolariei eta haren familiei arreteta emoteko zerbitzu bat profesionalizetea. Eta gaur zehatzago aztertzen ari garan gaiari buruzko prestakuntzea jagotea, umeen eskubideei eta abusuen aurkako prebentzinoari jagokenez.

Legebiltzarrean akordio bat lortzea izan da gure helburua. Gure taldeak lan handia egiten dau umeen eta nerabeen eskubideen alde, legeak halan dinoalako, baina, batez be, alderdi lez eta gure altxorrik baliotsuena (gure etorkizuna) jagoteko konpromisoa daberen personak lez dogun uste sendoa dalako.

Al PP, señora González, zuk aitatu eta eskatu dozun prestakuntza hori, daborduko egiten ari gara. Horrelan zehaztu eban foru-diputaduak aurreko berbaldian.

A EH Bildu, una pregunta: ¿no van a tomar en serio la formación ofrecida por la Diputación? ¿Y a la ofrecida por Kirolene en una asignatura? Aquí lo más importante, a nuestro parecer, es la sensibilización, que todas aquellas personas que reciban la formación tengan claro qué importante es este tema, y en eso también está trabajando la Diputación. Así lo vemos.

Encaminar cientos de personas voluntarias a la educación reglada es muy, muy difícil. Debemos apoyarnos en el realismo, en acciones factibles, y asesorarnos por profesionales y con la unión de las entidades.

Una vez facilitadas todas las explicaciones en el Pleno de Control del 31 de julio, en su segundo turno la señora Goñi dijo así, leo literal: “Nos alegramos sinceramente de que la Diputación también se haya puesto en marcha, de que se haya empezado a poner medios para atajar el problema”. Nosotros y nosotras, sinceramente, también nos alegramos mucho, pero porque la Diputación sigue en marcha, dando pasos adelante de forma constante. En nuestro grupo damos por hecho que la Diputación Foral de Bizkaia va a seguir dando los pasos necesarios, que esta institución va a responder como es debido. Tendemos nuestra mano para acompañar en esa labor, y prueba de ello es la enmienda traída hoy aquí, con medidas precisas y correctas, que son realistas y factibles.

Ha sido imposible llegar a un acuerdo, ha sido una pena. Ya está, se me acabó el tiempo.

Nada más, gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Iturrioz Rementeria.

Y para finalizar con el debate, la representante del grupo Partido Popular Bizkaia, señora González Díez-Andino, tiene usted la palabra.

La Sra. **GONZÁLEZ DÍEZ-ANDINO** andreak: Eskerrik asko, Mahaiburu andrea.

Orain hemen bozkatu behar doguna gogoratuko dot, gai askori buruz berba egin dogulako eta garrantzitsua dala uste dodalako. Bilduren mozinoa bere horretan bozkatuko dogu, eta horrelan dino: “Eusko Jaurlaritzari eskatzea Kirolene KIIP erdi eta goi mailan erregimen bereziko Kirol Irakaskuntzak ematen diren zentroan, Haur eta/edo Nerabeen Babeseko Ordezkaría Kirol eta Aisialdi Testuinguruetan espezializatzeo titulazioa 2024/2025 ikasturterako martxan jartzea”. Bigarren puntuak: “Eusko Jaurlaritzari eskatzea Kirolene KIIP zentroan ematen diren kirol titulazio guztietan, haur eta nerabeek jasaten dituzten indarkeriak (sexu abusuak, biolentzia ezberdinak...) ezagutu, prebenitu, detektatu eta hauei aurre egiteko irakasgaia txertatzea”.

Eta zergaitik irakurri dodan? Gaur ez dalako onartuko kiroleko sexu-abusuak desagerrarazotea, hori danok defendiduten dogulako. Gaur ikastaro arautuen gaia bai ala ez da onartuko doguna, eta hondinokarren be ez dogu argi ikusten ikastaro arautua behar ete dan, edo maila arautua, edo ikastaroa.

Mozino horri jagokonez, Gobernu Taldearen zuzenketa-esketik gertuago gagoz, Iturrioz andreak azaldu dauen moduan: hareei arreta emotea, zuzentzea eta kanpoko zerbitzu profesionalak eskaintzea, psikologoak, hezitzaileak, abokatuak, etab. Horri askoz be funtsezkoagoa erexten deusagu.

Gaur bozkatuko dana argituta, bai, babesa eta errekonozimentua bialdu gura deutset neska-mutilakaz azala ixten daben klub horreei guztiei. Klub horreek jardunbide egokiak, laguntasuna, hobetzeko ahalegina, taldea, adiskidetasuna sustatzeaz arduratzen dira, eta abusuakaz amaitzeko formula aurkitzea gura daben lehenengoak dira, edozertarako prest dagozalako, eta euren denporea jarten dabe eta baliabideak jarten dabez hori horrelan izan daiten.

Uste dot azken minutu hau erabili neikela, jarrera argituta, jakin daizuen Aldundia, orokorrean, horretarako dagoala, eta Alderdi Popularra, batez be, umeen eta ume horreen familien esanetara dagoala abusuakaz amaitzeko, eta ume horreei, eta orokorrean, ume guztiei, umezaro zoriotsu eta babestu bat bermatzeko. Halanda ze, Alderdi Popularrak mozino honen aurka bozkatuko dau, hain zuzen be araututako, arautu bako, araututako ikastaroagaitik; baina, jakina, inoiz ez kirolean sexu-abusua desagerrarazotearen aurka. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora González Díez-Andino.

Y una vez finalizado el debate, someteremos a votación la moción. Podemos votar.

El resultado es el siguiente. Se han emitido en total 51 votos. Han sido 17 votos a favor, 34 en contra, no ha habido ninguna abstención. Por lo tanto, no se ha aprobado la moción.

Y el punto 7º y último del Orden del Día.

La Sra. **SECRETARIA / IDAZKARI** andreak:

7.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Comisión investigación/estudio: solicitud de creación [\(R.E.12/E/2024/0000230\)](#)

Autor: Casanova Alonso, Iker - Zabala Grela, Eneritz - Sarasola Lartategi, Arantza (EHB)

Asunto: Comisión de estudio forestal. Parte 1

Documento Principal:

[\(R.E.12/E/2024/0000230\)](#), [\(R.E.12/E/2024/000231\)](#), [\(R.E.12/E/2024/0000232\)](#), [\(R.E.12/E/2024/0000233\)](#), [\(R.E.12/E/2024/0000234\)](#)

Boletines: [Admisión a trámite](#) (1A)

7.- Ekimenari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea: **Jatorrizko ekimena:** Ikerketa/azterketa batzordea: sortzeko eskaria

[\(12/E/2024/0000230SE\)](#)

Egilea: Casanova Alonso, Iker - Zabala Grela, Eneritz - Sarasola Lartategi, Arantza (EHB)

Gaia: Basogintzako azterlan batzordea. 1. atala

Dokumentu Nagusia:

[\(12/E/2024/0000230SE\)](#), [\(12/E/2024/0000231SE\)](#), [\(12/E/2024/0000232SE\)](#), [\(12/E/2024/0000233SE\)](#), [\(12/E/2024/0000234SE\)](#)

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea](#) (1A)

Expediente: [\(12/B/32/0000777\)](#)

Espedientea: [\(12/B/32/0000777\)](#)

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno del grupo que ha presentado la moción. Por lo tanto, la representante del grupo Euskal Herria Bildu, señora Arriola Alzola, tiene usted la palabra.

La Sra. **ARRIOLA ALZOLA** andreak: Sí, gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos y a todas.

En primer lugar, queremos decir que consideramos que la revisión y aprobación de la Norma Foral de Montes que está en proceso de aprobación es un instrumento muy importante. Es importante porque el informe que nos entregaron ustedes, tal y como lo reconocen, ordena las actividades económicas sociales y ambientales de una manera multifuncional, y debe buscar el equilibrio de la función económica entre el caudal de agua de protección del patrimonio natural, el clima, la limpieza del aire, la fertilidad del suelo y el paisaje; es lo que ustedes afirman en el preámbulo.

Pero si observamos la foto de Bizkaia, si vemos la foto de los bosques y montes de Bizkaia, ¿qué dato nos da? El dato que nos da el mapa forestal es que hay 73.419 hectáreas de coníferas, 20.506 hectáreas de eucalipto y 31.600 hectáreas de bosque autóctono. Esto supone un 24% del total de la superficie forestal autóctona. Y que el modelo intensivo e industrial de gestión que se realiza hace que se planten todos los árboles a la vez, que se corten todos los árboles a la vez, y que la maquinaria pesada que se mete ahí se lleva muchísimos suelos, lo que produce una serie de consecuencias. ¿Cuáles? Genera erosión, riesgo de inundación durante temporadas de lluvias, aumenta el riesgo de incendios en los pueblos, aumenta la pérdida de protección de los suelos cada vez que entra la maquinaria porque se lleva 8 centímetros y ahí ha estado acumulado el CO2 a lo largo de los años, y también se producen descensos en el abastecimiento de aguas debido a la cada vez menor garantía de uso del agua autóctona y también a la pérdida de biodiversidad.

Esta es la fotografía que tenemos de los actuales montes de Bizkaia y su consecuencia, por lo que una lectura que podemos hacer si tomamos y leemos la Norma Foral 3/94 es que no se ha cumplido su objetivo. ¿Por qué?, porque se ha producido una pérdida de biodiversidad y de suelo, y porque la degradación del paisaje y la cultura patrimonial también se ha extendido por el modelo de gestión, basado precisamente en el monocultivo.

La Diputación Foral de Bizkaia ha venido promoviendo a lo largo de los años el monocultivo del pino, lo que ha supuesto que las personas propietarias forestales no obtengan las cuentas o las obtengan justo-justo, concretamente 60 € hectárea/año, pero como se ha inyectado mucho dinero público, el modelo parecía rentable, aunque no fuera eficiente. ¿A quién le venía bien?, pues a quienes llevaban muchos camiones llenos de leña y a la industria celulosa, a esos les venía bien. Pero la Diputación Foral de Bizkaia no se hace responsable del colapso del modelo propuesto, y aunque el debate esté en la calle, y la moratoria, también del eucalipto, esté vigente, y probablemente está vigente porque el debate ha estado en la calle, se necesitan herramientas y recursos, y una de esas herramientas puede ser una revisión de la Norma Foral, pero siempre y cuando se haga correctamente.

Ya dijimos entonces, incluso en la época de la moratoria, que creíamos que no era suficiente, que hacían falta otras medidas, un plan integral de promoción del territorio y del sector vivo ligado al bosque, y que hoy echamos de menos. En 2018 EH Bildu presentó en estas Juntas Generales un texto de propuesta para la revisión de la Norma Foral, de 36 folios, que no se debatió porque era el final de la legislatura, y la legislatura pasada también

hicimos una propuesta y propusimos amplios grupos de trabajo y mesas de trabajo que no se han llevado a cabo. El feedback nos ha llegado a finales de noviembre de 2023 sobre este documento de revisión de la Norma Foral que expuso usted misma, Arantza Atutxa, pero aunque esto viene bien para la simplificación burocrática y para la simplificación de trámites, porque hay que reconocer que servirá para eso, en cuanto al contenido aquí no encontramos ni las medidas planificadoras ni las políticas necesarias para cumplir el objetivo.

En el monte, al igual que en la agricultura y la ganadería, se necesitan herramientas para que se produzca el relevo, y las echamos de menos. Extender la remuneración de los servicios ecosistémicos a todo el territorio, entender el bosque como promotor de la nueva economía. Medidas económicas, políticas y de planificación para promover la conservación del territorio y garantizar la multifuncionalidad del bosque. Diseñar la industria forestal a las órdenes de la nueva política forestal, y todo ello no se hace únicamente con una herramienta, sino que se hace con diferentes instrumentos. Esta herramienta puede ser importante, pero lo dicho, no vemos aquí el diseño de políticas que aporten la ambición necesaria en cuanto a su contenido. Hay que organizar las subvenciones de otra manera, hay que coordinarse más con los ayuntamientos en cuanto a reforestación y gestión, hay que ofrecer formación y asesoramiento de otra manera, hay que buscar una economía que cierre ciclos, saber para qué queremos la madera: pues para calentarnos, hacer muebles, hacer ventanas, hacer casas, y en función de eso hay que planificar todo.

Y el caso es que echamos de menos todo eso, creemos que esto que puede ser un instrumento importante puede quedar cojo. Por eso proponemos que se haga una Comisión de Estudios para consensuar entre todos y todas, debatir, tendremos opiniones diferentes. Puede que en algún sitio también sea posible encontrar esto, pero lo que nos parece es que aquí, aunque en los términos aparecen muchas palabras nuevas, provenientes de la nueva cultura, se habla de servicio ecosistémico, hay muchos términos *green* incluidos, pero luego, en las medidas programáticas no hemos encontrado nada de eso.

Por tanto, por eso consideramos que es un momento importante, sobre todo porque ustedes mismos dicen que es una planificación diseñada para 2050. Entonces, tomemos un espacio para reflexionar, debatir, contraponer ideas y dar a Bizkaia una respuesta a la altura que necesita.

Sin más, gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Arriola Alzola. El representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señor Vaquero Moreno, tiene usted la palabra.

El Sr. **VAQUERO MORENO** jaunak: Muchas gracias.

Tira, egia esan, azterlan-eskaera hori aurkeztu zanean, batez be ez neban pentsau nirea lako berbaldi bat beharrezkoa izan ahal zanik, eta azaldu egingo dot. Arau bat aurkezten danean eta ahalik eta babes-kopuru handiena lortu gura danean, nire ustez, logikoena da pentsetea babes horreek berez helduko dirala, arau hori azertzen eta idazten hasi zanetik egon badira. Baina, tira, azterlan-batzorde horrek eskatzen dauena da modu integralean heldu ahal izatea egungo baso-ereduaren egoereari, Bizkaiko mendien egoereari, basoen funtzinoari eta etorkizunerako aukerei. Horrek guztiak ez dau emoten desegokia danik, kontuan hartzen badoguz aurrekariak eta guztion artean lortu doguna.

Atzo lankide ohi bategaz berbaz egon nintzan, Ganbera honetako ahaldun ohi bategaz, Josean Elgezabal jaunagaz, eta gogorarazo eustan, 2018ko bagilean -igaro da

denporatxo bat ordutik hona-, biodibersidadearen eta paisaje-uniformetasunaren galereagaitik kezkatuta gengo zala eta uste genduala askoz be irmeago egin behar zala apustu baso-kudeaketako beste eredu baten alde, herritarrakaz bat etorri behar ginala, berotegi-efektuko gasen isuria arintzen eta gure biodibersidade kaltetua berreskuratzen laguntzeko.

Baso-kudeaketako eredu barrien alde egitea erabagi genduan, gure baso autoktonoen kontserbazino-egoera berreskuratzeke eta hobetzeko, eta mozino bat aurkeztu genduan, itaunetik eratorritakoa, talde politiko guztiok onartu genduana. Mozino horretan, guztion artean honako hau proponidu genduan: lehenengo puntuan, biodibersidadea eta baso autoktonoa hobetzearen eta kontserbetearen aldeko apustu argia eta irmea egitea, Bizkaiko natura-ondarearen elementuak diran aldetik, ondasun eta zerbitzu publikoak sortzen badabez, eta onura publikoko mendien kudeaketa garatzea, batetik, baso-landaketak apurka-apurka baso autoktono bihurtzeko, eta, bestetik, bertako baso-masen kalidade ekologikoa eta kontserbazino-egoera hobetzeko. Bigarren puntuan inoskun lehentasuna emon behar jakola, aurreko puntuan aitaturako kudeaketa-eredua apurka-apurka aldatzeari begira, baliabideen erabilgarritasuna kontuan hartuta, naturagune babestuen eremuko onura publikoko mendietan. Eta hirugarrenean eta azkenean, Foru Aldunditik baso-laguntzak birbideratzea aitutzen zan, titulartasun pribaduko baso-lurren kudeaketa-eredua aldatzeko, jaubeentzat benetan erakargarria izan daiten baso autoktonoa berreskuratzearen eta kontserbetearen aldeko apustua egitea.

Era berean, beste ahaldun ohi bategaz be jarri nintzan hartu-emonetan, Hector Medrano jaunagaz, eta esan eustan 2022ko urtarrilean, baso-ereduari buruz barriro eztabaidatu zala, legegintzaldi guztietan behin eta barriro errepetiduten dan moduan, eta Aldundiari eskatu geuntsala proposamen eta esperientzia desbardin eta barritzaileen ezagutzea eta ikerketea sustatzea, Bizkaiko mendiak eta baso-eremuak hobetzeari begira. Garai haretan, biltzar bat eskatu genduan, bertan, zorroztasun teknikoagaz, basogintza-ereduaren alternatibak azaldu eta eztabaidatzeko eta, aldi berean, gizarte zibilaren, baso-masen jaube diran familien eta gaian interesa daben gainerako eragileen kezkei eta eskakizunei erantzuteko, gure Lurraldean.

Eskaera haretatik, mozino adostu bat sortu zan barriro, eta Bizkaiko Foru Aldundiari basogintzako kudeaketa iraunkorreko ereduie buruzko topaketa bat antolatzeke eta zabaltzeke eskatu jakon. Topaketa hori urte bereko zemendian egin zan, Europa osoko adituak bildu ziran jardunaldi batzuen bidez, baso-kudeaketako eta basogintza osogarriko ereduak lantzeke.

Joan dan urteko zezeilean mozino bat landu zan Ganbera honetan, baso-jarduerari buruz berba egiteke. Mozino haretan, gure ustez, Aldundiak mendietako erabilerei eustea babestu behar eban, zur-jarduerarenagaz batera, eskura eukazan bitartekoen bidez: antolamenduetan erespideak txertatzea, arauak aldatzea, arau horreek ezarri egiten dirala jagotea, etab.

Era berean, euren titulartasuneko lurzatiak lehendik dagozan natura-erakunde babestuei, natura-erreserbei, paisaje natural eta babestuei eta gainerakoei erosteko neurriak hartzea eskatzen genduan. Eta, azkenik, Aldundiari eskatzen geuntsan kontsulta-prozesu bat egin eta argitaratu egiala, dirulaguntzei buruzko urteko dekretuei buruzko interesa edo ezagutza teknikoak dabazan gizarte zibileko erakundeen artean, baso-eremuak garatzeko eta basoen bideragarritasuna hobetzeko, ha baloretako helburuagaz. Bizkaiko baso-egoerearen etorkizuneko hobekuntzea eta publizidadea.

Garai haretan kezkatzen ginduzan, eta gaur egun be kezkatzen gaitu basoak zur-ekoizpenerako espazio eskusibo lez ikusteak, eta orain, inoiz baino gehiago, erabilera mistoak, abeltzaintza estentsiboa, aisialdia eta abar aldarrikatzen doguz. Emoten dau modan dagoala. Era berean, naturagune babestuak zabaltzearen aldeko apustua egiten dogu,

edozein muetatakoak dirala be, bi alderdian Foru Aldundiak esku hartzeko eta erantzukizunez jokatzeko aukerea daukala kontuan hartuta.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Vaquero Moreno. La representante del Partido Popular Bizkaia, señora González Díez-Andino, tiene usted la palabra.

La Sra. **GONZÁLEZ DÍEZ-ANDINO** andreak: Eskerrik asko ostera be.

Alderdi Popularrean denpora bat daroagu proposamen honi bueltaka. Izan be, emaitzea bata edo bestea izan daiteke azpimarratu gura dozun zatiaren arabera, ezta? Azaltzen saiatzen ari naz. Errazoiketearen une baten, proposamena egin dauenak honako hau dino: “uste dogu Foru Arauaren dokumentua guztiz erredaktau eta hasieraz onartu aurretik, Aldundiak eta Diputaduak berak, Foru Araua ahalik eta adostasun zabalengaz onartzea gurako dabela eta batzarkide-taldeek ekarpenak eta adituen hausnarketak be jaso gura izango dabezala”.

Gure ustez, batzarkide-taldeek ekarpenak euren formatua daukie: zuzenketa-eskeak, batzordeak, ohiko osoko bilkurak. Halanda ze, zati hori beteta dago, baina horrek ez dau esan gura beste formula batzukaz be egin ezin danik, hemen azaldu danagaz, esaterako.

Adituen hausnarketei jagokenez, segurutzat jo gura dogu badirala, hau da, lege edo arau barri bat sortu eta abian jarten danean, hobeto esanda, edo aldatu egiten danean, Gobernuak kontsulta egiten dauela eta une egokian kontuan hartu dauzala kanpoko adituak, bertako teknikarien esperientzia izateaz gain, edo hori sinistu gura dogu.

Halanda be, batzuk eta besteak hartu-emonetan jarri geintekoz hainbat arlotako aditugaz eta horreek ez daukie zertan izan berberak, eta sano aberasgarria litzateke gehiagora heldu eta horreen guztien tesiak edo proposamenak entzun ahal izatea. Beraz, errazoiketan azaltzen dozun zati hori beharrezkoa iruditzen jaku.

Halanda be, aitatu dozuen Batzar Nagusietan indarrean dagoan arautegiaren 53. artikulua, hain zuzen be, ez dogu ikusten Arau barri baten garapena eztabaidatzera eta lantzerantz bideratuta dagoanik. Sano zehatza dan gertakari edo gai sano zehatz bati buruzko azterlan- edo ikerketa-batzordearen sorrera ikusten dogu gehiago. Gainera, gaur eskatzen dozuen Azterlan Batzorde horretan aztertu beharreko 4 puntuetatik lehenengo hirurak teknikoak baino ez dira, eta gaian adituak diranek aztertuko dabez, nahi-ta entzule lez egotea ez dagoan sobran, jakina. Dana dala, txosten bat jasotea jagoko, eskatzen diran lan eta gogoeta horreen guztien ondorioakaz. Baina, esan dodan moduan, tira, lehen eskutik parte hartzea beti da plus bat, baina politikoa baino askoz be teknikoagoa izan beharko leukela uste dogu.

Halanda be, laugarren puntuan, etorkizuneko erronka eta aukeretan, basogintza-sektorearen ikuspegietan eta dirulaguntzen politiketan, zati hori politika hutsa da. Alde horretatik, alderdi bakotzak gauzak egiteko, sustatzeko, lan egiteko, bultzatzeko edo zigortzeko modu bat izan behar dau, apliketan dauenaren arabera. Eta hemen, bai, ondo legoke talde guztion proposamenak ezagutzea, Gobernu Taldeak daborduko buruan daukan proposamena moduletako. Baina, hasieran esan dodan moduan, figura hori araututa dagoala uste dogu.

Beraz, hasiera baten, Foru Arauaren dokumentuan era aktiboan parte hartzeagaz kontra egon barik, eta adituek gidatu behar gaituela onartuta, ezin gara erabat ados egon azterlan-batzorde bat sortzeko eskaereagaz, ez jaku-eta figurarik egokiena iruditzen, eta ez dogu gura denporan atzeratzerik be, Batzorde barri bat sortuta.

Horregaitik esan dot hasieran, nabarmendu gura dozun zatiaren arabera, bada, zentzun bat edo beste bat daukala. Baina egia da positiboa dana kanpoko informazioa be eskuragarri izatea, eta talde guztien parte-hartzeagaz eztabaidatu eta egokitu ahal izatea.

Halanda ze, funtsean ados gagoz, baina ez gatoz bat formeagaz. Beraz, ez dogu aurka bozkatuko, baina ezin dogu babestu. Jakina, Batzordea, zuzenketa-eskeak edo dana dalakoak alde batera itxita, gaiari heldu behar deusagula uste dogu, eta arau barri hori birmoldatu behar dala, eta danok egin behar doguzala ekarpenak ikuspegi bakarragaz egin ez daiten, horrek orain arte ez dau-eta guztiz funtzionau, eta hobeto dala ikuspegi hori gainerako taldeei be zabaltzea.

Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora González Díez-Andino. El representante del grupo Socialistas Vascos, señor Zurro Tobajas, tiene usted la palabra.

El Sr. **ZURRO TOBAJAS** jaunak: Muchas gracias, señora Presidenta.

Labur-labur egingo dot. Izan be, onartzen deusuet ez nazala basoen kudeaketan aditua, eta historiko osoa gainbegiratzeko be ez dot astirik izan. Beraz, ez naz ausartegia izango eta zuhurtzia aukeratuko dot. Baina aurreratu neike bat gatozala proposamenagaz, eta baiezko botoa emongo deusagula azterlan-batzorde hori sortzeari; halanda ze, nire ustez, ez dago eztabaidarako tarte handirik, ez behintzat gure aldetik.

Baina beste zeozer esan behar dodan ezkerro, zemendian egin zan Natur Ingurune eta Nekazaritza Batzordean María Rebollo nire lankideak esandakotik hasiko naz. Bertan Mendien Foru Arau hau jorratu zan eta harek esan eban, eta nik barriro esango dot, gure asmoa dala parte hartzea eta adostuko dogun foroan eta prozesuan gainerakoakaz ahalik eta testurik onena adostea.

Egia da batzorde haretan bertan azaldu zana arauaren zirriborroa idatzi aurreko prozesuan jaso zirala baso-sektorearen, nekazaritza-sektorearen, zientzia-arloaren edo gizarte-arloaren ekarpenak, erakunde egologista batzuen ekarpenak, esaterako. Hau da, inplikautako eragileakaz kontrastetako bidearen zati bat egin zan. Baina horrek ez dau eragozten proponiduten dan Batzordearen kontraste horretan sakondu ahal izatea.

Euskal Sozialistok prest gagoz horretan parte hartzeko, eta aurrerutzen deusuet, aurrekoetan lez, basoen kudeaketan adituak eta kanpokoak diran personen eretxiak izan ezkerro, eztabaida horretan ekarpenak egin leikiezan personak egotea proponiduko dogula. Persona horreek ekarpenak egin leikiez EH Bilduk bere testuan azaltzen dauzan lau ildoetan (eta ez dot errepetiduko, akordioaren amaieran geratuko diralako), eta baita Atutxa foru-diputadu andreak aurreratutakoaren haritik, Arauak jaso gura dauzan alderdietan be, hau da, arau- eta plangintza-alderdietan eta baso-kudeaketa iraunkorrerako, erakundeon erantzukizunagaz eta ikuspegi parte-hartzaileagaz. Izan be, nik ez badot txarto interpretetan proposamenean eta zer esan zan Batzorde haretan, alderdi ugari hartu behar dira kontuan araurik onenera heldu ahal izateko.

Amaitzeko, Nekazaritza eta Elikadurarako Nazino Batuen Erakundeak, FAOk, Erroman 2010ean “Baso-politika eraginkorrerako gida” izenburupean, aspaldi azaldu ebanari helduko deusat. Dokumentu horren lehen esaldiek dinoenez, “ezinezkoa da klima-aldaketaren aurkako burrukea garaitzea munduko basoak kontuan hartu barik; ekonomia jasangarrietako trantsizino prozesuaren kudeaketea, baliabideen erabilera eraginkorrak eta karbono-isuri txikiak dabezanak, bai eta energia barriztagarrien erabilera zabaltzea be baso-baliabideen araberakoa izango da. Bizi-kalidatea, bai urietako biztanleena, bai landa-herrietako biztanleena, elikagaien, edateko uraren eta aisialdirako lekuen eskuragarritasunaren mende dago. Herrialde gehienetan, basoek nabarmen lagundu leikie aktibo horreek lortzen. Eta politikak egiteaz arduratzen diranek basoek gizartearentzat daben balioa eta garrantzia autortu behar dabe, eta politika sendoak aldarrikatu behar dabez, balio hori babesteko, manteniduteko eta areagotzeko”. Hau da, apliketan diran politikak erabagiten doguzanoi eskatzen jaku, eta horretan jardun behar dogu. Eta, ahal bada, arin, larrialdi klimatikoko egoeran gagozalako eta ahalik eta lasterren jardun behar dogulako. Azterlan-batzorde baten? Aurrera, bada.

Besterik ez, eta eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Zurro Tobajas.

Y el representante del grupo Nacionalistas Vascos, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga, tiene usted la palabra.

El Sr. **LEKERIKABEASKOA ARRILLAGA** jaunak: Muchas gracias de nuevo, señora Presidenta, y buenos días a todos y a todas, de nuevo.

La actual Norma Foral Forestal, como todos y todas sabemos, data de 1994. Tiene 30 años, y durante estos 30 años ha habido muchos y grandes cambios en la sociedad, en las tecnologías, en las condiciones de trabajo y en otros muchos ámbitos.

Nosotros mismos dijimos hace dos legislaturas que la Norma Foral debía ser actualizada y así lo recogimos dentro del programa de legislatura. Y entonces nos pusimos manos a la obra. Pero como todos ustedes saben, los pinares de nuestros bosques en 2018, en ese tramo de verano a otoño, sufrieron un cambio de situación terrible.

En unos pocos meses se produjo una modificación de tal envergadura que nadie había podido prever, pasando el impacto de las bandas marrones de 13.000 a 41.000 hectáreas, lo cual, como decíamos, no podía ser interrumpido ni reparado por una Norma Foral.

Ante aquella situación en la que nos encontrábamos, afirmamos que era prioritario adoptar medidas urgentes, y que no nos parecía que lo más adecuado fuera modificar una norma foral de montes importante, sin analizar bien las consecuencias de esta medida urgente.

Esa fue nuestra decisión y también explicamos el motivo en esta Cámara, y una amplia mayoría de esta Cámara así lo entendió. Pero, aunque nosotros entendiéramos así, ¿qué entendió en aquella época EH Bildu? No estuvieron ninguno de los 15 miembros que están hoy aquí. Entonces hubo otros 11 junteros y junteras, pero yo sí estuve en aquel debate y les recordaré.

Ante aquella situación, EH Bildu registró, entre otras cosas, la propuesta de Norma Foral, tal y como se ha mencionado anteriormente, a finales de 2018, sin solicitar una Comisión de Estudios, ni abrir el diálogo ni el consenso antes de registrar dicha Norma Foral. Resulta cuanto menos curioso ver esto otro, cuando se hizo aquello entonces.

En aquella época EH Bildu presentó, de forma precipitada, la Norma Foral, y en concreto fueron dos junteros quienes firmaron el Decreto, el señor Kormentzana y el señor Lopategi, y les mando un abrazo y recuerdos de mi parte, estén donde estén. Cuando digo de forma precipitada, me refiero a que en aquel caso lo introdujeron únicamente en castellano, parece que no hubo tiempo para traducir. O eso podría ser más normal en nuestro caso, pero fue bastante significativo o raro en el caso de Bildu.

Y lo relaciono con eso hoy, día 21 de febrero, que es el día de la lengua materna, y creo que merece la pena mencionarlo. Pero ¿qué es lo que introdujo entonces EH Bildu?

Foru-arauaren proposamena, errazoiketen azalpenagaz, 151 artikulua, 4 xedapen gehigarri, 2 xedapen iragankor eta 2 azken xedapen.

La propuesta de aquel entonces, teniendo en cuenta la situación que he analizado y expuesto, en aquel debate de 2019 manifestamos claramente que sí pondríamos sobre la mesa la nueva Norma Foral, que pondríamos sobre la mesa nuestra propuesta, pero que antes debíamos trabajar con la intención de alcanzar los mayores consensos posibles. Y nos hemos esforzado en eso durante estos años.

Señora Arriola, usted ha mencionado lo que no se ha hecho. Yo le comentaré lo que sí se ha realizado.

Han pasado alrededor de 5 años. El departamento ha mantenido reuniones y colaboraciones a lo largo de estos años. Numerosas medidas y acciones, medidas importantes con amplios consensos. La moratoria de los eucaliptos, una moratoria que se aprobó recientemente al llegar al departamento la señora Antxustegi, fue aprobada por una amplia mayoría. EH Bildu, también en aquel caso, fue el único partido que no votó a favor. Gracias a los votos a favor de PP, Podemos, Partido Socialista y PNV se ha aprobado la moratoria y se ha conseguido que el área de plantación de eucaliptos no se haya visto incrementado en estos años.

Aparte de eso, ¿qué más se ha realizado?

Se han adquirido terrenos de montes y se han plantado especies autóctonas en ese nuevo terreno público. Creo que en eso existe el consenso de todos los partidos, pero también en eso, estoy convencido de que habrá matizaciones o matices.

También más cosas. El señor Vaquero ha señalado que, en base a una propuesta de Podemos, también se celebraron durante la pasada legislatura encuentros forestales a los que asistieron expertos locales y foráneos relacionados con la silvicultura, quienes comentaron lo que debían comentar y explicaron sus experiencias. El actual alcalde de Berriatua también estuvo allí explicando el proyecto de la localidad. Un proyecto interesante, y modélico en muchos sentidos, aplicable en algunos espacios.

Además de eso, la Diputación ha continuado apoyando al sector y escuchándolo, y para finalizar este recorrido, el año pasado, en noviembre de 2023, en respuesta a una solicitud de comparecencia de EH Bildu, desde el departamento la Diputación informó que traería a la Cámara una propuesta de Norma Foral en los tres primeros meses del año 2024 para abrir el debate y dar continuidad a la tramitación.

Tras este anuncio, ni en noviembre ni en diciembre, en el mismo trimestre en el que se iba a meter la Norma Foral, EH Bildu pide que se constituya una Comisión de Estudio.

En 2018, solicitan la tramitación directa de la Propuesta de Norma y ponen sobre la mesa el tocho. 2019, 2020, 2021, 2022 y 2023 no hacen ninguna propuesta relacionada con la Norma Foral, en noviembre solicitan una pregunta, y cuando vamos a incluir la Norma Foral solicitan la Comisión de Estudio.

Yo querría hacer dos preguntas antes de decir qué es lo que vamos a hacer.

¿Por qué lo que antes deseaban, traer aquí esa Norma Foral y abrir este debate, ahora no sirve y hay que hacerlo al revés? Primera pregunta.

¿Qué es lo que quieren que vote el PNV ante esta propuesta? ¿Que sí o que no?

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga.

Pasaremos al turno de réplicas. Para ello, la representante del grupo Euskal Herria Bildu, señora Arriola Alzola, tiene usted la palabra.

La Sra. **ARRIOLA ALZOLA** andreak: Muchas gracias, señora Presidenta. Buenos días a todos y a todas de nuevo.

Sin duda alguna, señor Lekerikabeaskoa, queremos que voten a favor. Nos hemos alegrado mucho cuando el partido Socialista ha dicho que sí y hemos pensado que lo tendrían acordado entre ustedes; por lo tanto, esperamos que sea un sí a esa Comisión de Estudio. Esta Norma Foral es, sin duda, una oportunidad única para ampliar el bosque autóctono, enriquecer paisajísticamente el territorio y situar a Bizkaia hacia una silvicultura sostenible.

La Norma Foral ha venido incorporando y haciendo referencia a las modificaciones que jurídicamente se han producido en el ordenamiento jurídico. También establece nuevos conceptos, también lo he dicho antes. Menciona los instrumentos para revertir los bosques y el ecosistema, el agua, el suelo, la herramienta para hacer frente al cambio climático, la música suena muy bien, pero luego, en las acciones o en las palabras, es cierto que tenemos solo un esquema, pero aquí no aparece nada sobre el contenido. Así que no se trata solo de que la música suene bien, sino de lo que se hace realmente, que lo que se diga y la acción vayan cogidos de la mano. Y nos asustan las acciones que han adoptado ustedes hasta ahora en estos cinco años, y durante esos años que ha mencionado usted. ¿Por qué?, pues de facto ¿qué hacen ustedes? No subvencionan lo suficiente la transición ecológica de los bosques, lo hemos dicho en varias ocasiones, lo hemos presentado en varias mociones también en la anterior legislatura y va para los particulares, porque ustedes únicamente ayudan en un 60%.

Este año han retirado la ayuda del decreto de subvenciones a los ayuntamientos para la adquisición de terrenos forestales, algo que también nos ha preocupado. ¿Dónde está la gobernanza multinivel de la que tanto se habla aquí? A los ayuntamientos

también nos ha llegado que la Diputación quiere volver a asumir la elaboración de planes de gestión de montes, en lugar de que lo hagan los ayuntamientos. Así pues, ¿dónde van la música y la acción? ¿Cómo se unen esos dos conceptos? Y eso nos preocupa. ¿Por qué? Porque los ayuntamientos también se han convertido en motores del cambio en muchos pueblos en la gestión de los bosques, y creemos que aquí no sobra nadie y que todos y todas debemos ir de la mano. Entendemos que las administraciones deben ir de la mano y se debe avanzar junto con los y las particulares, y que hay muchas cosas por hacer. Y todos esos aspectos nos dan indicios de pesimismo. En la anterior legislatura planteábamos en el monte público que en tierras de la Diputación se estableciera un bosque autóctono. Tienen ustedes 30.000 hectáreas, y que no. Se adquirieron 500 hectáreas en las que sí se han replantado especies autóctonas, pero ¿qué son 500 hectáreas frente a 30.000? Eso es *greenwashing*, es despistar o engañar un poco a la gente con el término.

También hemos pedido en varias ocasiones que se destinen bien las subvenciones. ¿Por qué? Pues hemos pedido que no se concedan subvenciones que perjudiquen el agua, el suelo, la biodiversidad, y a eso también que no en todas las mociones, que no. Hemos pedido el desarrollo de la industria, porque también vemos la silvicultura como motor de la economía, y normalmente dicen ustedes que no a todo. Por lo tanto, nosotros y nosotras no solo queremos escuchar música, queremos acciones, y Bizkaia necesita acciones. Tanto para que veamos el bosque como bosque de conservación, es decir, con ese valor múltiple, como también para la producción. Y lo dicho, recientemente anunciaron ustedes también el proyecto Basoa Bizi, en la zona de Balmaseda, donde se quemaron 500 hectáreas, y replantarán 17 hectáreas de 500.

Entonces, ¿que hacen cosas? Sin duda, pero ¿hasta dónde llega la credibilidad, hasta dónde la vehemencia, hasta dónde la voluntad, hasta dónde las ganas de ser motor con todo esto? Y creemos que todo esto requiere de una pausa, que necesita su calma. Unas cosas irán en la Norma Foral. Otras cosas irán en el plan de subvenciones, otras irán en colaboración con los ayuntamientos, en esa gobernanza multinivel, y necesitamos un espacio para todo ello, señor Lekerikabeaskoa.

Y creemos que la Comisión de Estudios puede servir para eso. Escuchemos a diferentes personas, tanto expertas como las que ha mencionado usted, pero también escuchémonos entre nosotros. Y todos y todas queremos lo mejor para Bizkaia, y yo creo que a veces eso de tener el oído preparado ayuda y en lugar de tener una ecocámara, que si uno dice esto, que si no sé qué..., y sin escucharse mutuamente, hay una gran oportunidad de mejorar en la silvicultura de Bizkaia, una silvicultura de Bizkaia que puede ser un gran reto para el futuro de Bizkaia, se puede fomentar la economía verde para hacer frente al cambio climático, para tener otra autogarantía de agua diferente, para contribuir a la biodiversidad. Hagamos el camino entre todos y todas. Yo creo que aquí estamos para eso y no para otra cosa.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Arriola Alzola. El representante del Grupo Mixto-Elkarrekin Bizkaia, señor Vaquero Moreno, tiene usted la palabra.

El Sr. **VAQUERO MORENO** jaunak: Muchas gracias, goiz honetan azkenekoz, Mahaiburu andrea.

Tira, talderik txikitxoena izan arren, gure taldearen jarrera Azterlan Batzorde hori sortzearen aldekoa da. Gainera, uste dogu, pistaren bat emotearren, Azterlan Batzorde hori organo espezializau bat dala, eta bere ardurea dala eretxiak eta erespenak emotea, interes zientifiko eta profesionaleko arazoak aztertzea eta bere eretxiakaz ikuspegi

sendo eta independente bat eskaintzen laguntzea. Normalean, hainbat arlotako profesional ospetsuek osotzen dabe, eta euren gogoetakaz aldaketa esanguratsuak adosten dira egungo egoerearen inguruan, kontuan hartu daigun.

Eta, horren inguruan gure ikuspegia arean gehiago zabaltzeagaitik, eta ekarpen bat egitearren, azterlan horri begira balio badau, gure taldean uste dogu gaur egun ekoizpen- eta kontserbazino-basoen arteko dikotomia apurka-apurka desitxuratu egiten dala, gorantza doazan baso-planteamentuakaz, naturatik hur dagoan basogintzeagaz, esaterako, eta hori aspalditik ari gara aldarrikatzen, baita aurrekontuetan egindako zuzenketa-eskeen bidez be. Horrek monolaborantzei eta horreen ondorioei (esate baterako, lurren pobretzea eta gaixotasunak, lehen aitatu dogun bandena, barbarako) alternatiba bat eskaintzen deutse. Eta ikuspuntu ekonomikotik interesgarria da, ez dogulako ahaztu behar Bizkaiko mendi gehienak esku pribaduetan dagozala, eta diruz lagundutako baso eredu bat daukagula.

Halanda ze, interesgarria da baso batek ikuspegi ekologikoan zer esan gura dauen aldarrikatzen daben baso-ereduak sustatzea. Eredu horreek zur-erabilerea bateragarri egiteko gai dira, ez errespetuzko erabilerea bakarrik, baita ekonomikoki asmo handiagoko erabilerea be. Izan be, saltzeak, azken finean, paper-orea egiteko zura saltzeak, emoten dauena emoten dau. Barrero dinot, naturatik hur dagoan basogintzea kontinentean hedatzen ari da, eta erakundeek horrelango ekimenak sustatzeko zain egon behar dabe.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Vaquero Moreno.

No va a intervenir la representante del Partido Popular. No va a intervenir el representante del partido Socialistas Vascos. Y el representante del grupo Nacionalistas Vascos, señor Lekerikabeaskoa Arrillaga, tiene usted la palabra.

El Sr. **LEKERIKABEASKOA ARRILLAGA** jaunak: Buenos días por cuarta y última vez.

Pienso que ha venido usted preparada para el no, señora Arriola. Creo que hoy yo y nuestro equipo le han sorprendido, pero usted no me ha sorprendido a mí. Ha venido para el no y requiere optimismo desde el pesimismo. Creo que hay que salir de ese libro. Creo que la mayoría de los grupos ya hemos salido de esa rotonda, y si hay que volver, volveremos y continuaremos ahí.

Pero yo hoy quiero enfocar esa Comisión desde un punto de vista positivo. Y lo he comentado; votaremos a favor de esa propuesta. Durante estos años, el Departamento ha estado con diferentes asociaciones, sectores y agentes, pero yo creo que ustedes también, y entiendo que todos y todas tenemos que escuchar otros modelos, otros discursos, sin centrarnos siempre en nuestro propio libro, y, en ese sentido, creo que ese camino puede ser enriquecedor.

Nosotros siempre lo decimos, una buena gestión. Nos tenemos que obligar a hacer una gestión adecuada, particulares, empresas, ayuntamientos, la propia Diputación, con responsabilidad y honestidad, en la búsqueda de consensos, y procurar que los mensajes apocalípticos se dejen de lado, y yo creo que todos los grupos hemos hecho un recorrido en ese acercamiento y hay que ir por ahí.

La silvicultura es muy importante. Y usted ha dibujado una primera foto y esa foto tiene que ser la misma para todo el conjunto. Usted mira hacia un lado y yo miro hacia el otro.

Y según el Observatorio de la Madera de Euskadi, el sector forestal y maderero representa más del 1,5% del producto interior bruto.

Ingresan más de 300 millones de euros en las Administraciones Públicas.

Este sector emplea a 18.000 personas, más del 2,4% de la Comunidad. El 94% de las empresas son pequeñas, tienen menos de 20 trabajadores/as.

Hay unos 20.000 propietarios/as forestales.

El 70% de la madera utilizada por las empresas autóctonas pertenece a los bosques autóctonos. El 30% restante lo tenemos que traer de fuera, y eso también es algo que tenemos que tener en cuenta.

En Bizkaia contamos con 131.600 hectáreas de bosque, más que nunca. Cerca de 100.000 son privadas y alrededor de 32.000, públicas.

En el País Vasco y en Bizkaia nunca ha habido tanta superficie forestal como ahora y nunca ha habido tantos bosques autóctonos como ahora. Eso es política forestal, que es mala en opinión de algunos y algunas. Pero lo que siempre voy diciendo, traigan mejores políticas hechas en una realidad similar a la nuestra y las estudiaremos.

Actualmente, existen líneas de subvención, que nos ayudan a ofrecer servicios, debemos proteger a las personas propietarias. Existen especies que no se subvencionan y otras que se subvencionan al 100%. Ahí también tiene usted matices, ya lo he advertido.

En Bizkaia existen casi 60.000 hectáreas certificadas como gestión forestal sostenible. Aproximadamente el 60% de las certificaciones existentes en la Comunidad Autónoma.

Los servicios ecosistémicos, silvoambientales y los servicios de lucha contra el cambio climático se pagan a los y las propietarias que quieran prestarlos. Sabemos que hay que seguir por ese camino e impulsar la madera de calidad. La madera, de todo tipo.

Además de eso, en los últimos años se han invertido millones en la adquisición de bosques privados y replantaciones, según la última política de la Diputación Foral.

Necesitamos leña, tenemos empresas potentes. Hay que colaborar con el sector. Y tenemos una cultura de las maderas, tenemos que impulsar su uso, porque es sostenible, y si es local, si es de 0 km, es mucho más sostenible.

La cuestión es el equilibrio, en todo este debate la cuestión es el equilibrio. El equilibrio haciendo bien las cosas, teniendo en cuenta lo que necesitamos, lo que necesitamos, dónde tenemos que plantar y cómo gestionar las plantaciones. Esto es lo que hay que acordar ante esta nueva Norma Foral.

Ese es el reto. Estoy convencido de que los pasos que ha dado esta Diputación, y con los pasos que está dando, vamos a seguir recorriendo ese camino, y algunas

personas, al menos nosotros y nosotras, estaremos ahí para impulsarlo y escucharlo y decirlo. Y si hay que hacer una Comisión, será a través de una Comisión.

Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señor Lekerikabeaskoa Arrilaga. Y una vez finalizado el debate, someteremos a votación la creación o no de la Comisión de Estudio. Podemos votar.

El resultado es el siguiente. Se han emitido en total 50 votos. Han sido 47 votos a favor, no ha habido votos en contra, han sido 3 abstenciones.

Por lo tanto, se ha aprobado la iniciativa.

Y, por consiguiente, una vez finalizado el Orden del Día, finaliza también esta Sesión Plenaria. Que tengan un buen día todos y todas.

Batzarra 14:37an amaitu da.

Se levanta la sesión a las 14:37 horas.

